

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 » — »
Negyedévre . 5 » — »
Egy óra . . 1 » 70 »
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtatnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adjunk.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Az eszme diadala.

Pécs, 1901. április 6.

Magasztos ünnepre készül a kereszténység; a keresztihalált szenvedett Üdvözítő dicsőséges feltámadásának emlékét üli, aki ezzel befejezte e földön isteni küldetését: az emberi nem megváltásának nagy munkáját.

Hálaimát rebeg milliók ajka a mindenek Alkotójához s örömtől áradoznak a szívek az erkölcsi eszme diadalán, amely az isteni Mester megdicsőülésében nyert kifejezést. Mert nagy és az igazakra mérhetlenül vigasztaló tanulságot rejt magában a vértanuhalált szenvedett Üdvözítő dicsőséges feltámadása.

Ármány és képmutatás, önzés és gyűlölet szöveteztek az igazság és őszinteség, az önfeláldozás és a mindeneket átfogó szeretet ellen, hogy utját allják a Mester tanításából kiáradó világosságnak, hogy az eszme hirdetőjének kivégzésével kivégezhessék magát az eszmét.

Az ármány győzött, az önzés diadal-maskodott s akik az isteni világosságot szívükbe fogadták, akiknek elméjét áthatotta a Mester által hirdetett eszme magasztos volta, gyászbaborulva keseregtek az igaznak halála fölött, a melyet az ő kétségbeesésük is az eszme végpusztulásának hitt, a melyet új életre kelni az írástudók és farizeusok hatalma soha engedni nem fog.

Rövidlásukban nem tudták, hogy az eszmét megölni, a sir örök homályába eltemetni nem lehet, hogy ármány és emberi hatalom csak ideig-óráig homályosíthatja el annak ragyogását, mint az égboltozatra tornyosuló sötét fellegek a nap éltető sugarait. Az eszmének isteni képviselője új életre kelt sziklasirjából s az eszme, melyet vele együtt abba a sziklasirba zártak hittek üldözői, csak azután indult hódító körutjára a világ minden részeiben s minden üldözés, minden elnyomási kísérlet után csak annál hatalmasabban lángolt fel, hogy világosságával betöltse az egész föld kerekességét.

A magyar nemzetnek is van egy magasztos eszménye, a melynek igazsága már háromszáz éve küzd az ármány, a hatalmi erőszak és önzés elnyomási törekvéseivel. Ennek az eszmének is voltak

vértanui, akik vérük hullásával termékenyítették a hazai földet, de azért az eszmét bebörtönözni, bitón kivégezni nem sikerült; él az minden igaz magyar szívében s várja a föltámadás napját.

És ennek a föltámadásnak el kell következnie, akármit mondjanak is a hatalmukat féltő írástudók és farizeusok. Mert egy nemzetnek, amely önjerejéből alkotott egy hatalmas államot s azt föntartotta és fejlesztette oly sok megpróbáltatás közepette, lehet e magasztosabb és szentebb eszményképe az önállóságnál és függetlenségénél? Töröljétek ki ezt az eszményképet egy nemzet szívéből s eltöröltétek azt a nemzetet a föld színéről.

És mégis a magyar nemzet írástudói és farizeusai ezt az eszmét akarják kiküszöbölni a nemzet sorsát intéző tényezők sorából, mert idegen bálványok szolgálata képezi hatalmuk kutforrását. Az ármány és képmutatás fegyverével, az önzés és birvágy magvainak hintegetésével mérgezik meg a nemzet lelkét, hogy elforduljon a függetlenség eszméjétől s az egyéni boldogulás reményében áldozzon az idegen bálvány oltárán.

Hamis evangeliumot hirdetnek, mikor eszményképül állítják oda a közös birodalom nagyhatalmi állását s a nemzet minden vágyát beteljesültnek hiszik, ha a sulypont ebben a közös birodalomban Magyarországra esik. Mintha bizony egy államalkotó nemzetnek eszményképe lehetne, hogy első legyen a szolgák között és csak másokkal összekötözve tehessen számot a nemzetek társaságában.

Az igazi eszményképet pedig feltámaszthatatlan halottnak hazudják s el akarják hitetni a világgal, hogy akik az önálló magyar állam függetlenségéért küzdenek, reménytelen szélmalomharcot vivnak; felhőkben járkáló, ábrándos politikusok, a kikre a nemzet sorsát bizni nem lehet, mert ez gyakorlati államférfiakat igényel, akik meg tudnak alkudni a körülményekkel és csak annyit követelnek, a mennyiről tudják, hogy megadjatik nekik.

Ezektől a hamis prófétáktól őrizkedjék a magyar nemzet, mert a gyáva megadás csak szolgaságot szül és soha nagyot, maradandót sem alkotott, aki a küzdelemtől visszarettenve, elveszti hitét, bizodal-mát annak az eszmének a diadalában, a mely keblét heviti.

A mi eszményünk diadalra juttatása erős, kitartó küzdelmet, önfeláldozást és elszántságot igényel, de vajjon nem érdemli-e meg, hogy érte küzdjünk, áldozunk lelkünk egész meggyőződésével, szívünk teljes bevével! Ha pedig így küzdünk, diadalra is fogjuk juttatni azt.

Az eddigi sikertelenség ne retentsen vissza küzdelmünk folytatásától, mert a végleges diadalban csak az kételkedik, a ki elhiszi az írástudók és farizeusoknak azt, hogy az eszmét is lehet megölni, végkép eltemetni. Ezek uralmuk örök voltát hiszik, mert hisz a gőz és villamosság, a pénz és emberirtó gépek mai korszakában eszmék, a melyeknek nincsenek sem millióik, sem szuronyaik és ágyuik, nem képesek többé a hatalmat kicsavarni azok kezéből, a kik a természet minden erőt, az emberiség minden kincseit, a lélek minden gonosz szenvedélyét szolgálatukra kényszerítették.

A husvét, a feltámadás emléke azonban másra tanít; mert az új életre kelt Üdvözítőnek nem volt szüksége szolgasereg-re, mely a sziklasir sulyos fedelét föl-emelje, sem pénzre, hzgy az öröket megvesztgesse, sem katonákra, hogy ezeket elűzzék: a benne rejlő isteni erő előtt magától tárult föl a sir s a belőle sugárzó égi fény előtt tehetetlenül hullottak porba a hatalom zsoldosai.

Ebből a példából merítsünk erőt és bizalmat nemzeti eszményünkért való küzdelmünkben s erre mutassunk akkor, mikor a hatalom zsoldosai el akarják rabolni tőlünk a függetlenségi eszmébe vetett hitet: sziklasirba zártatók, az elalkuvás nehéz követ hengerítették rája és a nemzet tétől idegen zsoldos hadsereget állítottatok őrizetére; de az eszme mégis ki fog törni, fényével el fogja árasztani a nemzetet, mert isteni erő rejlik benne, melyet ember meg nem ölhet.

* **Képviselői beszámoló.** Brásay Kálmán, a szalantai kerület orsz. képviselője, kit egészségi állapota gátol abban, hogy választói előtt élő szóval számoljon be a vége felé közeledő országgyűlés működéséről, nyílt levelet intézett választóihoz, válaszva a történeteket és elmondván nézeteit a teendőkről.

Bevezetésül elmondja, hogy a mi idő a törvényhozás rendes napi szükségleteinek elintézése után állami életünk belterjesebb fej-

Megérkeztek!!

STARK BENEDEK FIA „Gólyához“ címzett áruházába

tavaszi újdonságok, u. m. kabátok és gallérok.

Finom ruhazsövetek 25 krtól 1 frt 50 krrig. — Francia batist és mosó levantin. Azonkívül legnagyobb választék VÁSZON- és SZÖNYEG-árakban, a mire is vagyok bátor a n. é. közönség b. figyelmét felhívni.

Lapunk mai száma 32 oldalra terjed.

lesztésére lett volna fordítandó, azt nagyobbára felemesztették azok a kellemetlen utóhatások, a melyeket a vonagló ausztriai alkotmányos vergődése minduntalan hazánkra is gyakorolt, megakasztva államiságunk erőteljes fejlődését.

Egyetlen jó ebben az volt, hogy szinte önként kínálkozott az alkalom, hogy visszaállítsuk legalább gazdasági önállóságunkat az önálló vámterület alakjában; de ezt az alkalmat a többség nem használta fel, hanem szabályozott az ischli klauzulánál sem sokkal jobb formulával egy semmitmondó jogállapotot s ennek feláldozta még a hatvanhetes törvénynek azt a garanciáját is, hogy csak Ausztria alkotmányos képviselével léphetünk érintkezésbe.

Bármennyire nagyjelentőségűeknek tartja is a beszámoló képviselő a közjogi kérdéseket, a jelenlegi helyzetben mégis főfontosságot helyez a gazdasági életnek helyes mederbe való terelésére. A gazdasági önállóság eszméjének diadalmas előnyomulása mellett számot kell vetnünk azzal, hogy iparunkat oly irányban fejlesszük, hogy az önálló vámterület mellett is minél kevésbé szoruljon mesterséges védelemre, mert csak az a gazdasági tényező eleterős, a mely elbirja a szabad verseny életető levegőjét.

Komolyan kell foglalkoznunk mezőgazdaságunk belterjes fejlesztésével is, mert nálunk eltekintve a nagy uradalmaktól és némely középbirtoktól, a gazdálkodás még mindig a lehető legkezdetelegesebben folyik. Ipar, kereskedelem és mezőgazdaság karöltve haladjanak, ne csak elméletben, de a gyakorlati életben is.

Az összeférhetlenség a parlament tisztességének kérdése és nem gazdasági kérdés, azért ennek szigorú szabályozását követeli.

A nevelés tekintetében olyan szellem meghonosítását kívánja, hogy a nemzeti lét gazdasági alapjainak minden munkása egyforma tiszteletben részesüljön s a fiatalság, mely ma minden áron hivatalra vadászik, szerencséjének tartsa, hogy produktív élet pályára léphet.

A középosztály nehéz helyzetéről hangzanak a panaszok, s megmentésén töprengenek, a mi Pálffy János grófot is fejedelmi alapítványának létesítésére buzdította. Ez nem hajthat dusabb kamatot, mintha ezzel ifjain-

kat a kereskedelmi és ipari pályákra segítjük nevelni. Így fognak majd megtelni független nemzeti létünkre irányuló törekvéseink gazdasági tartalommal, így lesz majd élő valósággá az, a minek ma még inkább csak külső biztosítékai után törekedhetünk: az önálló vámterület.

Az ideai párisi világkiállítás megmutatta, hogy komoly munkával érhetünk el sikereket, bár ezeknek nagy részét annak a jóakarotnak a számlájára kell írunk, a melylyel a kiállítás irányadó körei fejlődő nemzetünk ügye iránt tanusítottak, de azért része volt benne a nemzeti munka tagadhatatlan belső becsének is.

Ezért buzdítja a beszámoló képviselő a választókat, hogy első sorban nemzeti létünk gazdasági alapjainak megszilárdításán fáradozzanak, mert ezzel biztosíthatjuk annak a szent eszménynek az elérését is, a melyért pártunk évtizedek óta oly szvíós küzdelmet folytat: közjogi önállóságunkat, a mely érett gyümölcsként fog majd ölnkbe hullani, mihelyt gazdasági életünket is ez eszmény színvonalára emeltük.

Nem a harcot hirdeti a függetlenségi párt Ausztria ellen; barátja a kölcsönös méltányosság alapján nyugvó megegyezésnek gazdasági érdekeink biztosítása körül az önálló vámterület alapján; de a megegyezés keresésében, az abból eredő kölcsönös előnyök biztosításában helyesen csak akkor járhatunk el, ha van bennünk erő elég, hogy minden áron való megegyezésre ne szorultunk legyen.

A Farkas-Ratkó díj odaitélése.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1901. április 6.

Pécs város egykori áldozatkész s a hazafiasságért lelkesülő polgárának, Farkas István ügyvéd s volt 48-as honvédtőrnagyának emlékéül ünnepelték ma a városházán.

Farkas István egész vagyonát jótékony célra hagyta s a többek közt egy alapítványt tett Pécs város tanintézeteiben tantárgyukat a legbuzafiasabban tanító tanférfiak megjutalmazására, azt kívánván csak, hogy e jutalomdíj odaitélése ápril 6 án, Cecília napján, mint

feleségének, Ratkó Ceciliának nevenapján, történjék.

Ezért hívta ma össze Majorossy Imre polgármester a városháza közgyűlési nagytermében tartott ünnepélyes ülésre a jutalomdíj odaitéléseire hivatott bizottság tagjait, kik azonban határozatképes számban csak féltizenegy órára jöttek össze, úgy, hogy az ünnepélyes ülést 10 óra helyett csak féltizenegy után lehetett megnyitni.

Az ülésen megjelentek: Tróber Aladar dr. főjegyző, Egry József, Bolgár Kálmán, dr. Kelemen Mihály, dr. Krassnay Miklós, Jobst László dr., monostori Erreth Kálmán, Bánffay Simon, Magenheim József, törvényhatósági bizottsági tagok; továbbá Mutschenbacher Viktor dr. és Vasváry Ferenc dr., jogakadémiai tanárok; Greksa Kázmér dr., Mócs Szaniszló dr. és Szegedy Fülöp, főgimnáziumi tanárok; Kiss József, főreáliskolai tanár; Vörös Mihály, tanítóképzőintézeti tanár; Germán István, Borsy György, Szivér István és Kasza Ferenc, községi népiskolai tanítók.

Majorossy Imre polgármester méltatva az alapító hazafias érdemeit, kifejtette, hogy ma már Pécs iskoláiban mindenütt hazafiasan tanítanak; de az örökhagyó szeme előtt az a mondás lebegett, hogy nyelvében él a nemzet s ezért intenciója ma is van alapítványának, hogy példát adjon s hazafias nevelésre buzdítson minden téren, minden időben.

Ezután a polgármester előadta, hogy az utóbbi három évben a jutalom az izraelita népiskola, a főreáliskola és a jogakadémia körébe esvén, e három tanintézet ma a sorsolásból kihagyandó. Tehát résztvesznek a sorsolásban a főgimnázium, a püspöki tanítóképző, a belvárosi, szigetkülvárosi, felsővámház-utcai, ágoston téri és bányatelepi községi népiskolák.

Mint a bizottság legfiatalabb tagja Vasváry Ferenc dr., jogakadémiai tanár, eszközölte a sorsolást s a hét fentebbi tanintézet közül a felsővámház utcai községi elemi népiskola nevet rejtő papirost húzta ki az urnából.

A felsővámház-utcai iskolánál három tanító működik: Szvacsek Mihály igazgató, Szivér István és Pikler József, tanítók. Ezekre történt a névszerinti titkos szavazás, melynek eredménye a következő lett: beadatott 19 szavazat; ebből Szivér István tanítóra jutott

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Husvétra. *)

Az Eszme él, ha sirba is vetik;
Örök halállal meg nem ölhetik!

Hurcolják bár fel a kálváriára,
Megremeg a föld kiáltó szavára.

És járja meg bár a nagy Golgothát,
Dicsőség váltja fel gyalázatát.

S feszítsék bár latrok között keresztre,
Még azok között se hal meg az Eszme!

Kit felemeljen, még ott is talál;
Kinek megváltás a kínos halál.

S kövek közé, mély sziklasirba zárják:
Megéri ott is a feltámadását!

Miként megérte Ő, az Isten-ember,
Ki harcolt a poklok kapui ellen.

Ki az Eszmét hirdette a világnak,
S ezért reá kufárok ser'ge támadt.

Írástudók, császárok féltek tőle
S Judást kerestek, hogy az csalja tőrbe.

*) Szerzőnek „Hangok az éjszakában” címen legközelebb megjelenő verskötetéből. Megrendelhető a szerzőnél Pécsen, (Mária-u 1. sz., a „Pécsi Figyelő” szerkesztőségében) 2 koronáért.

S a mikor művük bevégeztetett,
A nap elsápadt, szikla megrepedt.

De harmadnapra ragyogott az ég,
Feltámadt a szent Eszme s újra élt!

Csufos halállal Judás rég kimult;
Írástudók hatalma romba hullt.

Nem ragyogott császárok koronája
S eljött a vég kufárok csapatára.

S dicsőségben mi fénylett? A kereszt!
Melyen az Eszmét a Bűn ölte meg.

Megölte, hogy feltámadást találjon
És téged, ember, a bűntől megváltson.

S előtted örök igeként hirdesse:
Ha sirba tér is, nem hal meg az eszme!

Honthy István.

Heti krónika.

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

Az ünnepek hete, *nagyhét* volt ez a hét. *Virágvasárnap*pal kezdődött; eljött a dicsőség ünnepe is újra. Mesebeli korszak elevenedett meg a nyomán, mikor torrongtak az eszmék és álpróféták támadtak, a kik meg akarták előzni jövetelében a megígértet. A nép pedig olyan volt, mint mindig. Engedett a benyomásoknak, hangulata útjait követte s ha ma ehhez csatlakozott, holnap amannak

szolgái tömjénnel, diadalmas himnuszszal. Virágvasárnapján még hozsannával fogadta a szent város népe a Megváltót. A fanatizált tömeg szenzációra éhesen kíséri útján az Isten-embert, ifju szüzek palmaágakat hordoztak tiszteletére s alig néhány nap múlva ott rikoltja a hangulatából kikölkent tömeg Pilátus előtt:

— Feszítsd meg!

Hát van-e különbség a nép kegyének kétezer év előtti és mai megnyilatkozása között? Nem fogadják-e manapság is örömmel azt, a ki új eszméket hoz felszínre, azokkal azonosítja magát, belejük fekteti egész lelkiségét, életét? S viszont nem hurrogja-e le ugyanazon tömeg a bálványozottat később, mikor az irigység, vagy a hatalomrajutástól való rettegés fegyvert ad az ellenség kezébe? Egy ez a kegy minden időkn keresztül, legföljebb az eszmék váltakoznak s a régi emberek helyébe jönnek újjak. A váltakozást szereti a tömeg, a mely nem distingvál, mélységekbe nem bocsátkozik, csak rohan vakon hópihe gyanant s átváltozik romboló lavinává. Hogy az eszmékkel, egy egy életre, világkorszakra kiható fáradozással mi lesz? — ki gondol arra? A bibliai Isten-ember nem volt az első és nem az utolsó abból a fajtából. Világreformokkal lépett fel, kivette részét a csodalatból, dicsőségből, gyönyökből, végre a fájdalomból s át-szenvedte kálváriáját minden csöppnyi lelki gyönyörűségnek. Vigasza az maradt, hogy munkája nem volt hiábavaló, mert követői felemelték arra a piedesztálra, a honnan le nem döntheti erőszak, armány. Az eszmékbe

10. Szvacsek Mihály igazgatóra hét, Pikler József tanítóra egy és egy szavazólap üres volt.

Majorossy Imre polgármester konstatálván, hogy a bizottság általános szótöbbséggel Szivér István, felsővámház utcai tanítónak ítélte oda a jutalmat, rövid beszéd kíséretében át is adta nyomban Szivér Istvánnak az alapítvány nyolcvan forintot kitevő kamat összegét, mit a kitüntetett tanító szép beszéddel köszönt meg. Szivér Istvánt a kitüntetéssel megérdemelt jutalom érte már régebbi működéséért is, mert ő volt az, ki öt éven át a bányatelepi iskolánál működött régebben, a mikor még ott a németajku lakosság volt a tulajdonos s akkor hazafias működésével nagy szolgálatot tett a magyarságnak.

A polgármester tizenegy órakor zárta be az ülést, boldog husvétii ünnepeket kívánva a megjelenteknek.

Iparostanoncok kiállítása.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1901. április 6.

A pécsi iparostanonc iskola növendékei, mint évente rendszeresen, az idén is kiállítást rendeztek, melyet ma délelőtt tíz órakor nyitottak meg a belvárosi elemi fiúiskola termében.

Ünnepélyes megnyitás nem volt. A kiállítást megtekintették a pécsi ipartestület kiküldöttei, kik megtekintették csoportonként a kiállított tárgyakat s kijelölték a kitüntetés, elismerés, dicséret, vagy jutalomra érdemes munkákat.

A pécsi iparostanoncok kiállításáról általánosságban szólva meg kell említenünk, hogy az ideai kiállítás főleg abban különbözik előnyösen az eddigiéktől, hogy az egészen valami egészséges áramlat vonul végig, mely különösen az iparban régóta nélkülözött, de az idén már teljesen érvényre jutott jó ízlésben nyilvánul leginkább s bár általánosak még mindig az ipari pangás fölötti panaszok, ennek, — úgy látszik — mégis meglesz ama haszna, hogy iparosaink szakmájuk gondosabb művelése mellett produktumaik kivételében a jó anyag-minőség s tartós munka valamint a külső-ékekre is súlyt fektetnek, hogy honi iparunk termékeit megkedveltetve a fo-

gyasztóközönséggel, véget vessenek a magyar ipar pangásának, hogy versenyképessé téve ipari cikkeinket a külföldről beözönlő termékekkel, maguknak hódítsák meg a fogyasztókat.

A pécsi belvárosi elemi iskola négy termékét foglalja el az iparostanoncok kiállítása. Az első ermet a rajzkiállítás foglalja el, hol különböző s a kiállítók kezűességére valló ipari rajzok négy csoportban vannak elhelyezve. Az első csoport az általános, melyben szabadkézi s igen izlésesen s csinnal kidolgozott ornamentális rajzok láthatók. Az általános rajzok osztálya több alcsoportra oszlik, melyeket Haksch József, Germán István és Mussong Vince tanítók tanítanak. Az általános rajzkiállítás, ipari rajzai közül teljes dicsérettel kell megemlékeznünk Faula István könyvkötő, Istókovich Ignác könyvkötő, Desdepold István bádigos, Kusster Alajos szobrász, tanoncok rajzairól. — A rajzkiállítás második csoportjában a vas- és fém-iparos tanoncok rajzoktatását Arnhold Nándor főrealiskolai tanár teljesíti. Az itt kiállított s a külsővel valamint tisztán és ügyesen készített rajzokon szembeötlő már a szakszerűség is. A kiállításon levő vas- és fém-ipari rajzok készítői közül igen csinosak: Weigelt Győző, Gianone Ottó, Desdepold János, Kaltnecker Aladár, Szünstein Rezső és Csurmann József rajzai.

Skolnik Géza, belvárosi tanító tanítja az iparos-tanonc iskola faiparosait a rajzra. Ezeknek rajzaiban főleg a célszerűség s a gyakorlati hasznavehetőség nyilatkozik meg. Itt meg kell említenünk, hogy Skolnik Géza az ideai tanév folyamán egy igen üdvös ujtást honosított meg. A műhelyrajzokat, melyeknek az a célja, hogy a tanonciskola növendékei természetbeni nagyságu s technikai beosztással megrajzolt mintákat tudjanak készíteni. A műhelyrajzokból is néhány igen sikerült van a kiállításon. A faiparos-tanoncok kiállításán levő rajzok közül dicséretet érdemelnek Windheim Antal, Magocs József, Hein Richárd, Tóth Károly, Schneider Márton és März József tanoncok rajzai.

Az építő-munkásokat Soóató Gyula rajztanár oktatja. Eme csoport kiállítóit közül dicséretet érdemelnek: Schaffer András, Stakker József, Tóth János, Udvardy Géza, Marovits István, Szlipcsevics József, Csonka

György, Matusetz Hermann, Zsigmond József és Pajor Károly.

A kiállítás következő termékét a faiparos-tanoncok készítményei foglalják el, melyek legnagyobb része izlésesen s szolid kivitelben van készítve, dicséretére válik a mestereknek, kiknél a kiállító tanoncok tanulnak. A kiállítók közül dicséretet érdemelnek első sorban Dieness György asztalos műhelyében dolgozó Schwitser Károly, Auth István és Windheim Antal nevű tanoncok. Gercsics Ferenc műhelyéből Klein Richárd egy szép-művű ágytát állított ki. Germán Ferenc műhelyéből Wolf József egy dísz-szekrényvel vett részt a kiállítók között. Klein Adám műhelyéből Beck Fülöp, Jandó Ferenc és Zimányi Béla igen csinos butorokkal vannak képviselve. Holly Mihály asztalosnak egy tanonca, Holly Kálmán, díszes asztalt állított ki.

A kiállítás általános osztálya foglalja el a következő terméket, hol a bádigos, rézőntő, lakatos, bognár és ruhakiállítás van, melyek közül az első helyen a lakatos iparostanoncok kiállítását kell felemlítenünk, hol a kiállított tárgyak zöme Mestrics Jenő pécsi lakatosmester műhelyéből került ki. Ezek között ugy a hasznos, mint remekmunkájú díszmű tárgyak a szembeötlőbbek. Az egész kiállításon egy szépségeti szempontból igen jó benyomást gyakorló általános vonás vonul végig, a reneszánsz korbéli vert-vas díszítés, melyet a kiállító tanoncok finom ízlésre valló csinnal alkalmaznak gyakorlati munkátaikon is s mely vert-vas díszítés nálunk legalább biztos tért hódít magának. Az utolsó terméket a kőfaragók, szobrászok, építők, kályhások, könyvkötők és nyomdászok teljes elismerésre méltó szakmabeli és díszmunkái foglalják el, ugyszintén a Zsolnay-gyár tanoncainak munkái is, melyek dicséretes tanúságot tesznek arról, hogy a Zsolnay-gyár maga neveli a nem csekély tudást igénylő termékeit készítő munkásokat.

A pécsi iparostanoncok husvétii kiállítását husvét másnapján folyó hó 8-án délelőtt 11 órakor zárják be hivatalosan, mit megelőz a díjak és jutalmak hivatalos s ünnepélyes kiosztása.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel felkérjük, szíveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

lefejtett erkölcsi erő diadalmaskodik minden és a mint új világfogaimakat teremtett a maga átalakító hatásával, ép úgy fog örökké élni.

S mikor virágvasárnapját megülte a keresztény világ, hétfőtől kezdve kezdetét vette a nagyhét, a tövissel való koszoruztatás, a csuf halál s a feltámadás. Mert hát a dicsőség és a bukás között ugys csak olyan arasznyi a lét különbség?

És a gyászhéten, a nagyhéten, mintha az idő is olyan nagyon alkalmazkodni akart volna a nagyhét gyászához. A hét első napjaiban szép idő volt; de alig mentek el a harangok Rómába, alig tették sirba a Megváltót, beborult az idő, komor fellegek jártak az égen s a nagybőjt végén ugyancsak zugtak a bőjti szelek! És ilyen időben érkezünk el a feltámadás ünnepéhez, mikor zengett a hozsánna és a halleluja s a hívők körmenetben hordozták végig a feltámadt Megváltó szobrát a templomok körül.

E héten volt április elseje is. Ez a dátum a mi népünknek még mindig nagyon népszerű. Ez a nap néynap a volt mindazoknak, a kik másokkal bolondot járatnak, másokat

fölültetnek, becsapnak, ugratnak. Utóvégre ez is szellemi ténykedés, már olyan — a milyen. Az egyiknek a tajtékpipa-gyűjtéshez van hajlama és izlése; a másiknak a talányfejtéshez; a harmadiknak a szójátékhoz; a negyediknek az ugratáshoz. Mindvalahány szellemi ténykedés megérdemli, hogy Hugo Viktor szerint a szellem szemetének neveztessek. E hierarchiában még az ugratók és becsapók képezik a szellemi arisztokráciát, de még ezek közt is végtelen fokozat van. Ezek a jókedvű ugratók, a társas érintkezés sójai (hogy szépen fejezzük ki), a kiknek cselekedete annál hamarabb talál bocsánatra, mennél nagyobb szellemesség kíséri. S ezzel végezzük, mert különben rájönnének lassanként, hogy vannak rosszmájú ugratók is, a kik szintén nem cselekszenek egyebet, csak hogy más a nevük. Voltaképen ugrató minden ember, a ki tudva hazudik, mindenki, a ki mást iszik, mint a mit prédikál (s mást prédikál, mint a mit iszik); minden művész, a ki nem ihletből dolgozik, hanem a közönség izléséhez alkalmazkodik számitásból; és a többi, és a többi. Vagyis, ugratás majd az egész élet.

Ilyenképen ugratja most Khina Orosz-

országot a mandzuk országának ügyében. És ezzel nagyon könnyen beugrathatja az összes európai nagyhatalmakat egy pompás hadjáratba egymás ellen, bár a mennyei birodalom területén. Ilyképen ugratják az angolokat a boerok még mindig lenn Délafrikában, hol egy katonavonatukat röpitvén a levegőbe, hol pedig a pestissel fenyegetvén őket.

A nagy világban nem is történt e héten semmi más nevezetes dolog. Nálunk is szünetelt a politika; szünetelt az országgyűlés s legfelebb a minisztereket ugratták holmi lemondási hírekkel, melyeket azonban hivatalos és félhivatalos uton siettek nyomban megcáfolni.

Az április meghozta tavaszt, de termettek is a tavaszi versek. Ime, bemutatok egypárt a javából, a hogy itt következnek:

Most, hogy enyhe már a nappal
S a levegő melegebb lett,
A tavaszról jut eszembe
Egy kitűnő lombard üzlet.

Édes napfény . . . virágillat
Ez ejti az embert lázba.

**Fogtechnikai
műterem.** ○ ○

Műfogak, vulcanit-, arány és aluminiumból. — Mindenféle **plombok,** obturatorok. — Foghuzás fájdalom nélkül!

Girardi József

PECS, Apáca-utca 10. sz., (saját ház a zárda mellett 2-ik ház.)

Hírek.

Pécs, 1901. április 6.

A feltámadás.

»Föltámadt Krisztus e napon!
Alleluja!«

Krisztus gyászos keresztjénél azok közül, a kik szerettek, egyedül szent anyja, Mária és szeretett tanítványa, János keseregtek. Később eljőve arimathiai József társával s levették a holttestemet a keresztről. Finom gyolcsba takarták s egy egészen új sirba helyezték. A sir — minthogy barlangszerű üreg volt — bejáratát egy odahengerített nagy kővel zárták el.

A zsidó nép úgy, mint vénei és írástudói, nemkülönben papi fejedelmek ismerték Jézus jövendölését, melyben megmondta, hogy harmadnapra halála után fel fog támadni s félték e feltámadástól. Sokan kételkedtek s úgy gondolkodtak, hogy a tanítványok, vagy az apostolok titkon el fogják vinni Jézus holttestét a sirból s azt fogják hirsztelni, hogy Jézus csakugyan feltámadt s ez utóbbi, ha a nép elhiszi, rosszabb lesz minden előzőnél, vélték a nép főbbjei. Ezért tehát a sirt lepecsételték s öröket állítottak oda.

Harmadnapra hajnalban az Ur anyaga leszállott a szent sirhoz s elhengeríté a sir szájától a sziklát, a föld megrendült s a sirból kilépett Jézus.

A kirendelt örök fejüket vesztették ijedükben. Hamar beszaladtak a városba s fennen kezdték hirdetni a csodát. Mikor az írástudók meghallották ezt, megvesztegették az öröket, hogy úgy meséljék el a történetet, hogy ők éppen aludtak, mikor eljötték az apostolok s elvitték Krisztust a sirból. Nem gondolták meg, hogy micsoda bizonyíték az, mit alvó tanúk szolgáltatnak. Ez egyszerűen nevetséges. Az a feltevés, hogy az apostolok oda mertek menni a sirhoz, szintén nevetséges, hisz a történetek után még mutatni sem merték magukat, nem hogy fegyveres örök közé menjenek, a kik, ha aludtak volna is, bizonyára felébredtek volna arra a zajra, mikor a követ hengerítették volna s a holttest elvitelét megakadályozták volna. De hát ez mind csak volna . . .

A nép nem igen hitt a mesének, mit a következmények, a kereszténység rohamos terjedése bizonyít leginkább.

S ilyenkor a téli kabát
Már mehet a zálogházba.

Mennyi szép lány van itt Pécsen,
Mennyi karcsu, lenge tündér;
Csupa gyönyör nézni őket
S mily szépek az asszonyok!

És a sok lány, édes asszony
Mind a szerelemre gondol,
Mindnek van egy választottja,
Akiért a szive dobog.

Reménykedve járok köztük,
Hátha én is megtalálom
Álmaimnak élő képét,
Aki engem boldogít.

Ha leng a márciusi szellő,
A hangulat számomra kellő;
Kutatom merre a hitel,
Hiszen felöltő, vagy mi? — kell.

Mert kérem, az nagyon felöltő,
Ha nincs tavasszal jó felöltő;
Ha dédapámnak zöldre vált
Kabátját cipeli e hát.

Kizöldelnek a rét virágyi,
Kizöldel néhány agyvelő,
S a versbörzének árjegyzése,
Az egyszerűen leverő.

Krisztus feltámadása dogmája a kath. egyháznak. Ez a legfontosabb alaptétele tanításának, mely nélkül a kat. hitrendszer a legkisebb támadásra romba dőlne. Krisztus halálával megpecsételte tanítását s annak igazságát.

A kat. egyház ősidőktől fogva a legnagyobb ünnepéül tartja a husvétot Krisztus feltámadásának emlékére s a mint szabad lett az egyház, rögtön a lehető legnagyobb fényvel és pompával ülte azt meg s üli meg manapság is.

Krisztus kora hajnalban támadt fel vasárnap s ezért a kereszténység nem a szombatot tartja ünnepéül, hanem a vasárnapot. Az ősi keresztények a feltámadást is tényleg vasárnap kora hajnalban ünnepelték meg fényes szertartásokkal, de idők jártával — a hívők kényelmére — az egyház a feltámadási ünnepségeket az előző nap esti óráira tette át s innen van az, hogy ma az egész kat. világban a feltámadási körmeneteket a lehető legnagyobb egyházi fényvel és pompával nagy-szombaton délután, az esti órákban tartják meg.

Husvét napjával véget ér az egyházban a tiltott idő, véget a gyász s felváltják azt az öröm napjai. Az egyház teljes nyolc napon ünnepli husvétot. A husvétú idősor pedig negyven napig tart, mely idő alatt minden imája végére odateszi az örvendezés refrainjét: Alleluja!

Szecesszió az ujságírásban.

— Rovatok. —

A vidéki magyar ujságírás örvendetes módon megerősödött s akárhány olyan kitűnően szerkesztett vidéki ujságunk van, mely teljes mértékben meg tud felelni nemes feladatának s mely ép oly nélkülözhetetlenné tudta magát tenni a művelt közönségnek, mint bármely fővárosi lap.

Persze a kis vidéki hetilapok a »Mátészalkai kürt« a »Népjob és vidéke« még mindig mosolyra készítetik az embert bámulatos naivitásukkal. Nem utolsó dolog, mikor valamely kis mezőváros hetilapja a bur háborúról irván vezércikket így kezdi meg elmélkedését:

»Óva figyelmeztettük mult számunkban Chamberlain urat, hogy ne folytassa tovább a háborút, mert rokonszenves barátunk De Vett tábornok alaposan elbánik

A papír-ár gyorsan hanyatlík,
Alig pár röpke perc alatt;
Ellenben a papirkosárnak
Az ára fölfelé halad.

És ünnepeltünk az egész héten; jártuk a templomokat és a kálváriát. Csak a *kálvária utca* rendezői nem tudták megünnepelni még most sem a rendezés befejezését. Hja, nem is olyan könnyű dolog azt véghez is vinni, mint a tervezetét papiroson megrajzolni! A *megyén* is sok dolog volt e héten; előkészítették a husvétutáni megyei közgyűlést, melyről már előre is konstatálni lehet, hogy nem lesz valami érdekes. Azután meg orvosi konziliumot határoztak tartania *megyei árvaház* felett, melyben kevés árva fér el. Hja, ugy van; sok az árva, de helye kevésnek akad. A megyei kórházban is kevés a beteg: ott volna hely, de hát ha van is beteg Baranyában, az nem megy mindjárt Mohácsra a »László« (I) kórházba; inkább bejön Pécsre a városi közkórházba.

Egyébként pedig a husvétú piros tojások voltak az uralkodók e héten. S minden olvasónak drága husvétú piros tojást, sok-sok ajándékkal, s mellé boldog husvétot is kíván:

Kívágó Órs.

vele. Chamberlain ur azonban nem hallgatott barátság sugallta jóindulatu szavainkra. Ám lássa a következményt! stb.

Ilyen banálítás továbbá a kis vidéki ujságoknál a »rózsaszín rovat«, amelybe a hymen híreket iktatják be, alaposan legratulálván a tisztelve szeretett jegyespárt.

A rózsaszínü rovatról tisztelettel alulirotnak egy szecessziós ötlete támadt, amit ajánl a vidéki hetilapok szerkesztőinek figyelmébe.

Mily kényelmes és pompás hirdetés volna az, ha az ujság csupa színes rovatra oszolnék. A nyájas olvasó mindjárt látná, hogy melyek a vidám és a szomorú cikkek és például a gyengébb idegzetűek a fekete rovatot, melybe a halálozások foglaltatnának — el sem olvasnák, hanem mindjárt a téglaveres rovatra fordítanak a figyelmet, melyben a vidám karcolatok foglalnának helyet.

Csupa gyönyörűség volna ily módon szerkeszteni a lapot. Ha valakit verekedés közben kékre vernének, ez a hír a kék rovatban látna napvilágot. A borus időjárásról szóló jelentés az ólomszínü rovatba jönne, a betegségek pedig a sárga rovatba osztatnának be. Az előfizetési felhívás a reménység színét a zöld rovatot kapná, a vezércikk pedig, ha haragos volna a vörös, ha hétköznapi kérdéseket tárgyalna, az ibolyaszínü rovat tárgyát képezné. Tisztelettel alulirotnak, aki az ujságírás terén bizonyára korszakot alkotó találmányára szabadalmat eszközölt ki, a következő példával szolgál:

Piros rovat.

— Idill az utcán. A tavaszi verőfényes napon bájos idill játszódott le a sétatéren. Egy fiatal lány sétált ott, élvezve a lagyos levegőt, a tavaszi napsugárt. Nemsokára hozzá csatlakozott egy szekeres-önkéntes. A szekeres-önkéntes valamit sugott a fiatal lánynak, a ki erre elpirult.

* Színházi hírek. Színházunkban legközelebb érdekes estélye lesz. Csepreghy híres népsziműve a »Pirosbugyelláris« kerül előadásra.

Hirdetés. Ajánljuk olvasóink becses figyelmébe Stambuch Bernát helybeli könyvkereskedő mai hirdetését, melyben kitűnő kopirzó gépeket ajánl irodák és magánosok részére. És így tovább.

Zsarátnok.

Napirend 1901. április 7-én, 8-án és 9-én.

Naptár: vasárnap, ápril 7. — Róm. kath.: Husvétvasárnap. — Prot.: Husvét. — Görög-kel. (márc. 25.) Gyümölcsoltó B. A. — Zsidó: Nisan 18. — Nap kél 5 óra 12 perckor; nyugszik 6 óra 21 perckor. — Hold kél 10 óra 1 perckor este; nyugszik 6 óra 21 perckor reggel. — Hétfő, ápr. 8. — Róm. kath.: Husvét. — Prot.: Husvét. — Görög-keleti (márc. 26.) Gábor. — Zsidó: Nisan 19. — Nap kél 5 óra 10 perckor; nyugszik 6 óra 23 perckor. — Hold kél 10 óra 56 perckor éjjel; nyugszik 7 óra 10 perckor reggel. — Kedd, ápr. 9. — Róm. kath.: Dömötör. — Prot.: Dömötör. — Görög kel. (márc. 27.) Matrona. — Zsidó: Nisan 20. — Nap kél 5 óra 7 perckor; nyugszik 6 óra 24 perckor. — Hold kél éjjel 11 óra 47 perckor; nyugszik 7 óra 55 perckor reggel.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: enyhe, száraz idő várható.

Térzene a Széchenyi-téren vasárnap fél 12 órakor.

Zsolnay-szobor bizottság ülése a városházán hétfőn d. e. 11 órakor.

Börmunkások mulatsága a Scholz-sörházban hétfőn este 8 órakor.

Vármegyei közgyűlés kedden d. e. 10 órakor a vármegyeházán.

Megyei gazdasági-egyesület közgyűlése kedden d. u. 4 órakor a megyeházán.

Pénzügyi bizottság ülése kedden d. u. 3 órakor a városházán.

Színház: vasárnap d. u. »Huszárcsiny«, este »Romeo és Julia«. Hétfőn d. u. »Nióbea«, este »Náni.«

— Boldog husvétú ünnepeket kívánunk lapunk előfizetőinek, olvasóinak, jóbarátainknak és munkatársainknak!

— (**Husvét.**) Ma reggelre borult volt az ég, esett is az eső, de délfelé kiderült az idő. Hiszen közelgett a nagy ünnep, a feltámadás ünnepe, mikor örül minden ember és zeng a halleluja a hívők ajkán! S délután is derült volt az idő s ilyen idő kedvezett a feltámadási körmenetnek is. Délután négy órakor az ágostontéri és a ferencendi plebániatemplomban tartották meg a körmeneteket; öt órakor volt a körmenet a belvárosi plebániatemplomban, melyet *Magenheim* József apátplebános vezetett. A körmeneten az 52-ik gyalogezred zenekara szolgáltatta a zenét s *Majorossy* Imre polgármester vezetése alatt résztvettek azon a törvényhatósági bizottság s a Tanács tagjai. Hat órakor a székesegyházban volt meg a körmenet s aztán hazaszéledtek a hívők, ünnepelni a feltámadást s husvét két ünnepét, melyet holnap és holnapután a templomokban fényes istentiszteletekkel ülnek meg.

— (**Husvétii mellékletünk.**) Olvasóinknak husvétii ajándékkul *tizenkét oldalon* husvétii mellékletet nyújtunk, melynek tartalma a következő: 1. »Betelt az irás,« költemény; *Bodonyi* Nándortól. 2. »Szív és szenvedély,« elbeszélés; *Bors* Margittól. 3. »Csillagos estén,« költemény; írta *B. Cl.* 4. »Nem támad fel,« elbeszélés; írta *Hegyháti*, 5. »A kereszt alatt,« költemény; *Leitermann* Józseftől. 6. »Nem jó többé,« rajz; *Mártonffy* Imrétől. 7. »Eldaloltam,« költemény; *Erdélyi* Sándortól. 8. »A Borovacsán,« elbeszélés, írta *Bodiszávyevics* Milán, szerbből fordította

Skrbics Tivadar, 9. »Egy husvétom,« elbeszélés; *Pálffy* Istvántól. 10. A boldogság iskolája,« rajz írta *Buday* Dezső dr. 11. »Egy asszony,« elbeszélés; írta *Molnár* Jákó dr. 12. »Visszajött a mama,« elbeszélés; írta *Nagy* József. — Főlapunk *huss oldal* lévén, a »Pécsi Figyelő« mai husvétii száma *harminckét oldalon* jelenik meg.

— (**A „Pécsi Jótékony Nőegylet“**) most készítette el mult ezerkilencszáz évi zárszámadását, melyet a jótékony egyesület működése iránt érdeklődők számára a következőkben közlünk: A »Pécsi Jótékony Nőegylet« mult évi bevétele összesen 9652 kor. 75 fillért tesz ki. Ezzel szemben a kiadás 8718 korona 44 fillért tett ki, maradt tehát készpénzmaradvány a folyó évre 934 korona 31 fillér. Jótékony célra kiadott az egyesület: Rendes havi segély címén 2010 koronát, rendkívüli segély címén 1632 koronát, a karácsonyi kiosztásra 732 koronát és a jótékony nőegylet felügyelete alatt álló gyermekkert fentartási költségeire 2758 koronát.

— (**Beszámoló.**) Az országos vöröskereszt-egylet pécsi fiókjának választmánya folyó hó 4-én tartott ülésében állította össze a mult hó 28-án a színházban rendezett hangverseny számadásait. Az ülésen *Sávell* Kálmáné elnöke alatt özv. *Pintér* Józsefné, özv. *Sipőc* Istvánné és *Cirer* Elek dr., választmányi tagok, *Oberhammer* Antal, egyleti pénztáros és dr. *Vasváry* Ferenc egyleti titkár voltak jelen. A számadások szerint *bevétele* volt: jegyekből 1094 kor., 10 fillér. Felülfizettek: báró *Fejér-*

váry Imre dr. főispán 20 kor., dr. *Baranyai* Béla 12 kor. özv. *Pintér* Józsefné 8 kor. és dr. *Sárkány* Ármin 2 kor., összesen 42 kor. Összes bevétel tehát 1136 kor. 10 fillér volt. *Kiadás* volt 674 kor. 92 fill.; *tiszta bevétel* tehát 488 kor. 18 fillér. A választmány hálás köszönetét fejezi ki a felülfizetőknek, a közreműködőknek, s mindazoknak, kik a hangverseny sikerét előmozdítani igyekeztek.

— (**Fecskék bevonulása.**) Ahogy nálunk fölmelegszik kissé a levegő, kisüt a még téliesen beborult égen az első tavaszi napsugár, a tőlünk távol telelő irakkos kis vándorok, a mi fecskéink megérzik ám messze a tengereken túl is, hogy fölvirradt a hazatérés napja, aztán mint ahogy nálunk kora ősszel, úgy most Délen, csoportokba verődnek s aztán egyetlen szárnycsattanással utra kelnek, haza mihozzánk. Tegnap volt a napja, hogy nálunk meglátták az első fecskét. Először csak kettő-három látszott belőlük, amint hangos csiripeléssel, villámsebességgel röpültek össze-vissza, aztán már nagyobb csoportokban is tartották bevonulásukat s a maguk ismert szorgalmával neki láttak tavalyi fészkeiket fölkeresni. S ha netán a zord téli időjárás megbolygatta kicsiny házikóikat, nem esnek e fölött kétségbe a piciny fészeklakók, hanem fáradságot nem kimélve megkezdik a tatarozást. S bár régi közmondás, hogy: »egy fecske nem csinál nyarat,« az ég tudja miért, mégis valami meleg, kellemes érzés lopózik az emberek szívébe az első fecske láttára, szinte biztosítékot látunk e kedves kis madarak megjele-

az ő fényes, kényelmes lakását, az előszobát, a budoárt, a szalont s az ebédlőt és várja a sikerek biztos reményében vendégeit.

S a hálószobája titokzatos félhomályában, melyben edes illattól terhes a levegő, azzal a jóleső érzéssel pillant be, hogy milyen kényelmesen fogja itt kipihenni az estélyi fáradalmait s pihenvén ábrándozni a szép boldog jövőről.

NEGVEDIK FEJEZET.

— *Melyben a Sziv dáma megkezdéi meséit. Közben új alakok kerülnek elő, a kik azonban csak mellékfigurák s arra valók, hogy helyeslőleg bólongassanak a Sziv dáma meséi felett.* —

Flóri, a zöldhasu, pirosbóbitás papagály, hiába dugta el fejét a szárnya alá, csak nem tudott aludni a nagy világosság miatt. És haragosan rikácsolt a kalitjában s zörgette a vaskarikákat, melyek különben arra valók voltak, hogy a hintázás és tornászhat terén kimutassa rajtuk a tudományát. Közben pedig, ha nyílt az előszoba ajtaja, bár asszonya ott volt mellette, mégis hangosan rikácsolta:

— Valaki! Halló! Valaki!

A kik jöttek, azok mind jó ismerősként üdvözölték Flórit, miután kezet csókoltak a Sziv-dámának és megszabadultak az őszi felöltőtől.

Érdeklődött ez iránt a sötétarcu, komortekintetű s mégis oly egykedvűnek látszó fiatal férfi iránt. Láttá gyakorta, milyen fölöttes érzettel jár-kezel az emberek, csupa ismerős között. És mégis finomul udvarias, előkelően előzékeny és büszkén is szolgálatkész. Láttá, hogy férfiak és nők társaságában soha ki nem esik ebből a szerepből s érezte, hogy ez az ember az, a kit ha lánykorában megismer, akár szolgálója lett volna neki egy edes, szerelmes szaváért.

S most, mikor előtte állt a megismerkedés; mikor vendégül várta, félve, remegve gondolt arra, hogy mi lesz? Tovább halad-e ez az érdeklődés nála s fokozódik-e szerelemmé? S ha igen, talál-e viszonzásra s lesz-e ebben a viszonzott szerelemben elég biztosíték a jövő boldogságára? S ha ez meg is lesz, nem áll-e valami nagy, áttörhetetlen akadály mégis elébe s ez akadály előtt letörök az egész jövő s helyet enged a feneketlen űrnek, melyben csak a nagy semmi lesz. A nagy semmi; a milyen semmi volt eddig az ő egész multja s a milyen most a jelene is.

S ezekkel a tépelődő gondolatokkal van elfoglalva egész nap. Akkor is, mikor estefelé toalettet csinál s Ninának künn a konyhában kiadja az utolsó parancsokat, hogy mikép ügyeskedjek este a vendégek kiszolgálásánál. Hogy jégbe hűtve legyen a bor, sör és pezsgő; készenlétben a szivar s a finom egyiptomi cigaretták.

És nincs kedve az ablakhoz ülni, hogy onnan tekintsen az utcára.

Pedig látna valakit.

Csertő Boldizsárt, a mint áthalad az utcán.

nésében arra, hogy közelg már a még mindig szeszélyeskedő áprilisi idő után, a várva-várt virágfakasztó nyár.

— **(A pécsi könyvnyomdászok tavaszi táncestélye.)** A helybeli könyvnyomdászok vigalmi bizottsága folyó hó 3-án tartott értekezletében elhatározta, hogy jövő május hó 5-én a Scholz-féle sörház összes helyiségeiben tavaszi táncestélyt rendez. A nyomdászok által rendezett estélyek — mint azt már tapasztaltuk — vonzóak s azért a publikum szívesen keresi fel azokat. A vigalmi bizottság megkezdte működését s minden igyekeztével oda hat, hogy az estély a nyomdászok jó hírnevéhez méltóan nemcsak anyagiilag, de erkölcsileg is fényesen sikerüljön s a közönség számára ismét kellemes, új meg új meglepetéseket szerezzen.

— **(Uj viharágyuk.)** Tulvaleyő dolog, hogy az idő viszontagságai nemcsak nyáron és szőlőéréskor veszélyesek, amely időben eddig nagyobb viharok és netáni jégesők elhárítására használták a viharágyukat, hanem alapos károkat okozhat az tavasszal is és az év minden egyes szakában. Ez alapon indulva el, egy vidéki, de még ez idő szerint inkognitóban maradni óhajtó gazdálkodó egy új viharágyut konstruált, mely bár alakra és szerkezetre teljesen ugyanazonos eddigi névrokonaival, mégis annyiban »új«, hogy nagyobb ellentálló képességgel bírván, nagyobb horderő kifejtésére alkalmas, mi arra szolgál — hír szerint — célul, hogy a viharágy ne csak az aránylag alacsonyan fekvő felhőkől eredő nyári zivatarok elűzésére legyen alkalmas, hanem használható legyen a gazdasági szempontból talán még kártékonyabb tavaszi

és egyéb magasabban fekvő fellegzetekből fenyegető veszélyes csapadékok elűzésére is.

— **(A postások husvétja.)** A m. kir. posta- és távirtda rendeletk tára tegnapi közölte a posta- és távirtdatisztek és főtisztek husvéti kinevezéseit, a mely szerint Pécsen, illetőleg a pécsi kerületben a kereskedelemügyi miniszter kinevezte Bene Károly, mohácsi főnököt *felügyelővé*; Németh Lászlót és Gáll Gyulát *főtisztekké*; Rác Izidort *számvizsgálóvá*; Greksa Etelkát és N.-Bölyből Hermann Farkasné, szül. Blau Bertát *kezelőkké* és Rasster Györgyöt *altisztté*.

— **(Kérelem.)** Honthy István, lapunk segédszerkesztője kéri a »Hangok az éjszakában« címen legközelebb megjelenő verskötetének ivtartóit és pártfogóit, hogy a *gyűjtőveket és megrendeléseket* címére, (Mária-utca 1. sz., a »Pécsi Figyelő« szerkesztőségében) minél előbb beküldeni sziveskedjenek. A 10—12 éves vaskos kötet megrendelhető a szerzőnél 2 koronáért.

— **(Vörheny járvány Pécsen.)** Mir huzamosabb idő óta tartanak nálunk a vörheny megbetegedések, melyeknek száma oly mérvű ma már, hogy a megbetegedések járványszerű voltában nem lehet kétkelni. Természetes, hogy megtörténtek mind a óvintézkedések, melyek a veszedelmes betegséggel szemben csak rendelkezésre állanak a hatóságnak, tény azonban, hogy az óvintézkedések megtételének legnagyobb lehetősége, magának a közönségnek a kezében van, mely önönmagával szemben követ el lelkiismeretlenséget, ha kellőleg nem ügyel vörhenybeteg családtagjának elkülönítésére. A hatóság hely-

zetét nagyban megnehezíti az a körülmény, hogy némely szülő hallani sem akar megbetegedett gyermekének kórházba szállításáról, bár a kórház minden kétséget kizárólag nagyobb garanciát nyújt a gyógykezelés, illetve a betegség rendes lefolyása, úgy a járvány tovaterjedésének megállítására, mint a házi ápolás. A pécsi közkórház járványkórházában tizenhat vörhenybeteg gyermeket s egy felnőttet, Kiss István Arisztid hitoktatót gyógykezelnek.

— **(Figyelmeztetjük)** ezennel t. olvasóinkat a lapunk mai számában megjelent Bihari Ede féle osztályosorsjáték hirdetésre.

— **(Két színpad és három aréna.)** Barnum és Bailely a föld legnagyobb látványosságának nagyszerűségéről fogalmat alkothatunk, ha tekintetbe vesszük, hogy két színpad, három aréna, egy versenypálya a százaléka mutatvány előadásához szükségeltetik. Ezen kívül a nagyszámu légtornászati eszközök, melyek a legügyesebb művészek bímulat gerjesztő előadását lehetőséggé teszik. A látványossághoz tartozik még a két állatsereglet, az elefántház, nagy és idomított vastagbőrűekkel, egy tevekaraván, ketrecek vadállatokkal, madarak, majmok, stb. Továbbá a lámák, guanacok és sok más. Az állatseregleti sátorban szintén igen érdekes mutatványok adhatnak elő, mint szemfényvesztők, jonglőrök, furcsa zenészek stb. Eltekintve attól, hogy ezen emberek már maguk is látványosságot képeznek, előadásuk a lehető legkitünőbbek. Az állatseregleti tábor és az élő furcsaságok kiállítása szintén fenomenális és meglepően hatfestői részleteiben, valamint összképében. Fényes látványt nyújt az egyidejűleg fellépő 70 idomított ló, valamint az idomított elefántok előadásai. Az egész látványosság igen érdek-

S egyszerre ijedten futnak szét az emberek az utca két oldalára. Egy vágató fogat száguld át az uton. A kocsiban senki sincs s megvadulva ragadják tova a magukra hagyott, gyepelő nélküli lovak.

Ijedt sikoltás, gyenge gyermekhang jajkiáltása vegyül össze az ijedtség zugásával s egy kis apróság, egy parányi kis leány már-már odakerül a lovak elé.

E pillanatban ugrik a vágató állatok elé Csertő Boldizsár. Két kezével elkapja az egyik kantárt s óriási erővel rántja azt vissza. A megvadult állat ina megroskad és letörve szalad ki két hátulsó lába alóla. S magával hátra rántja a párját is, épen elég jókor, hogy elkapja a sikongó asszony előlük azt a siró, ártatlan csöppséget s az odatódult emberek átvegyék az ő erős kezeiből a megfélekezett lovakat.

Ha látta volna Irén azt az óriási erőt, a mivel visszarántotta a lovat Csertő Balázs megvadult száguldásában! Bizonyára megcsodálta volna azt az erős két kart, azt a férfias bátorságot, a mely pedig beh sok férfismerősénél hiányzott eddigelé!

De talán mégis jobb, hogy nem látta. Mert akkor látta volna azt is, miként omlik térdre Csertő előtt a megmentett gyermekeért hálálkodó anya s ebben megismerte volna a fiatal özvegy Kovácsnéét. S ekkor látta volna azt is, mily gyengéden emeli fel a földről a fiatal asszonyt Csertő Boldizsár; hogyan hártja el magától hálálkodásait s mikép hártja, mikor az előkerült rendőrrel el kell az asszonynak mennie, hogy csak menjen s mondja el úgy az esetet, a hogy történt. S látta volna, milyen hosszasan néz a fiatal anya után Csertő, a mint

az megmentett leánykáját boldogan ölelgetve elsiet s mint mosolyog válaszképen, mikor a visszanéző asszony karjaiban az a megmentett leányka bucsuzóul parányi kacsóival int neki.

Mert a milyen rossz hangulatban van, mindez csak még jobban elronthatta volna a kedvét. S esetleg újabb tépelődést okozhatna neki, hogy miért jár arra ő felé ilyenkor Csertő Boldizsár? Mi vezethette arra épen most, mikor ez az eset történik, hogy neki kelljen a megmentő szerepét elfogadnia s így megismerkednie azzal a falusi asszonynyal.

A ki ellen kezdettől fogva megmagyarázhatatlan ellenszenvvel viseltetett. A kiből valami esetlen, ostoba falusi libát látott s a kiről az aranyárgahaju asszony mégis csak jót tudott neki mondani.

És akiben most fel kell ismernie azt, a mi neki nem adatott meg a sorstól, amely annyi rosszal sujtotta s oly kevés jóval látta el. El kell ismernie az anyaságot, a mi ime hamarabb megismertette ezzel az egyszerű, igénytelen asszonynyal Csertő Boldizsárt, mint ő vele.

Node talán, ha bármi rossz hangulatban van is, még se gondolná, hogy ennek a megismerkedésnek folytatása is lesz. És legfeljebb mosolyogna felette, hogy mily oktalan aggodalmai vannak s ime a rossz kedve odáig is juttatta, hogy már mindenkitől féltve a jövődjét, a miről pedig azt se tudja, lesz-e egyáltalán, vagy ha lesz is, milyen is lesz hát?!

Lám, mindezeket nem látva, minderről nem tudva, úgy érzi, hogy elmúlt rossz kedve s mikor Ninával felgyújtja a kristályos csillárokat, ragyogó arccal járja be

teljes, nemcsak egyszeri, hanem gyakrabbi látogatást érdemel, mert az egészre áttekinteni szinte lehetetlen. Az egész látványosság folyó hó 23 án ide érkezik.

— **(A szökőkút.)** Más városban ezt a címet igen relativ fogalomnak tartanak, mert hiszen szökőkút igen sok van, de nálunk — szinte fogadni mernék — mindenki tudja, hogy a város tulajdonában csak egyetlen egy, az alsósétateri szökőkút van, a magánosok tulajdonában levő szökőkutak pedig bennünket nem érdekelnek. Nos tehát tudva miről van szó, most már elmondhatjuk, hogy hallgatagon bár, de szemmel láthatólag átadta a város az alsósétateret a közforgalomnak s minden túlzás nélkül mondhatjuk, hogy igen jól fest ez a sétater a városi kertész által reá szabott tavaszi uj gunyájában. Tetejébe aztán ennek a tavaszi köntösnek megindították a ragyogóra kitisztított medencéjű szökőkutat is, mely igen székel s kedélyesen csobog alá. Van az alsó sétateren az idei tavaszban valami új is: egy a szökőkút elé tűzött, hófehér, feketebetűs tábla, mely élen figyelmezteti a publikumot, hogy a szökőkút vizéből inni tilos, sőt az ivás kihágást képez, melyért büntetés is jár. S ha komolyan fontolóra veszi az ember a dolgot, csak elismeréssel adózhatunk ez intézkedésért a hatóságnak, mert könnyen megeshetik, sőt tavaly nem egyszer meg is esett, hogy kackiás szobalányok és melarcholikus nevelődők a szökőkút vizéből itatták meg a gondjaikra bizott és megszomjazott gyermekeket. A szökőkút vize pedig nem alkalmas ivóviznek, de egészségtelen már azért is, mert a medencébe szabadon hullhatik a por és piszok is, a mi még növeli a víz egészségtelen voltát. Tehát ez alkalommal a hatóság ez üdvös figyelmeztetését ajánljuk a szülők figyelmébe is. Jó lesz a kicsinyeket sétálni vivő cselédeket eltiltani, hogy a szökőkút vizéből itassanak a gyermekekkel, mi esetleg betegségek okozására igen alkalmas.

— **(A szerelem áldozata.)** A szerelemnek újabb áldozata egy életerős legény. *Majgos Virce* a neve. Szeretett egy lányt, a ki viszont szerelmet mutatott iránta, de csak egy ideig. A lány, *Boros Anna*, szegény sorsu volt, de szép. Szolgálatba állt s elhagyta magát csábítatni. A legény ezt megtudta s elkeseredett. Elment utoljára kedveséhez s keserves szerrehányásokat tett neki. A lány meg nem törődömséget mutatott. Vincé aztán ezt annyira szívére vette, hogy hazament s az istállóban fölakasztotta magát. Mire tegnap este észre vették, már akkor kilehelte bánatos lelkét s meghalt.

— **(Tavaszi táncestély.)** Husvét másnapján, a Scholz-féle sörcsarnokban tavaszi táncestélyt rendez a pécsi általános bormunkások szakszervelete. Belépti díj személyenként 80 fillér; családjegy 1 kor. 80 fillér. Kezdeté este 8 órakor.

— **(Kocsi forgalom a főutcán.)** Tegnap délután az esti órákig az egész városban, de különösen a főutcán csakugy hemzsegett a nép. Elmondhatjuk, hogy az egész város az utcán volt. S e nagy emberáradatban egyre-másra hajtottak keresztül gyorsan és nem lépésben a főutcán a fiakerek és terhes kocsi egyaránt a járókelők legnagyobb kellemetlenségére. Szerencsétlenség ugyan nem történt, de mégis felszólaltunk. Ily alkalmakkor talán mégis rá lehetne szorítani a kocsis urakat, hogy csakis lépésben hajtsanak a nagyobb forgalmu utcákon, hogy a veszélynek még a lehetőségét is kikerüljék s a közönséget minden kellemetlenségtől megóvják.

— **(Legjobb orvosság.)** Mindazok, kik gyomorbad, étvágytalanság, rossz emésztés, májfájdalmak, kólika, vérszegénység, ideges fogfájásban szenvednek, használják a világhírű Pserhofer vértisztító labdacsokat, melyek teljesen ártalmatlanok, gyorsan és biztosan hatnak és a legelsőrangú orvosok által ajánlatnak. Hasznos szolgálatot vélünk tenni t. olvasóinknak, ha e kitűnő szert b. figyelmébe ajánljuk. Egy tekercs, mely hat doboz, á tizenöt labdacso egy forint öt krajcár. — A pénz előleges beküldése után 1 tekercset 1.35 frtért, 2 tekercset 2.30, 3 tekercset 3.25 frtért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszerfára, Bécs, I. Singerstrasse 15.

— **(Népgyűlés.)** A pécsi szociáldemokrata párt folyó hó 14-én a jövő vasárnap délelőtt fél tíz órakor a gyár-utca 7. sz. alatt népgyűlést tart, melyen május elsejének megünnepléséről tanácskoznak. A napirend tárgyai lesznek még a népjogok s a sajtó.

— **(A mai hetipiác.)** Mint azt már előre is megjósoltuk, lapunk tegnap esti számában, a mai hetivásár igen gyéren látogatott volt úgy kereslet mint kínálat dolgában, a mennyiben tegnap már szokatlanul élénk volt a piac. A csekély kínálat dacára ma legerősebb kereslet a tojások iránt nyilvánult, mi főleg a hagyományos husvéti tojásoknak tulajdonítható. Ennek a cikknek aztán meg is volt az ára, mely a délelőtt folyamán óráról órára nőtt, mert míg a reggeli órákban a tojások párját tizenkét fillérért árusították, délelőtt már tizenhat fillér volt a tojások párjának az ára. Különbben pedig kevéssel tizenegy óra után teljesen feloszlatták a piacot s kezdetét vette az utcaseprők munkája, kik a délutáni feltámadási ünnepélyre tekintettel, tisztították a Széchenyi-teret.

— **(A mai ideges korunk.)** Melyet oly gyakran gyalázunk, mégis saját magából teremti elő ismét a szükséges eszközt, hogy egy gondosabb és az egészséget előmozdító táplálkozási mód által, a kereset és elceterökrekvés emésztő mohóságát enyhítse és azáltal az általános jólétet és néperőt emelje. Ehhez első sorban a Kathreiner féle Kneipp-malátakávé számíthatjuk, a mely egészségi tekintetből véghetlen jónak bizonyult pótlékot képez a babkávéhoz és egyuttal ugyanazon költségek mellett finomabb kávéfajok használatát engedi meg, miáltal a mindennapi kávéital jóize lényegesen finomitva lesz. Ha azonban nagyobb takarékoságra kell tekintettel lenni, úgy a Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé, babkáv hozzáadás nélkül is kellemes és igen megfelelő kávéitalt nyújt, minthogy szintén babkáv izzel bir, a melyet a Kathreiner-féle eljárás útján, a kávénövény egy kivonata által nyeri. Könnyen emészthető, vérképző és tápdus; asszonyok és gyermekeknek, valamint oly esetekben, a midőn a babkáv teljesen mellőzendő, orvosilag általában ajánlatik. — Egyetlen-egy anya, vagy háziasszony ne késék tovább ezt a valódi családi kávé használatba venni, csak ügyeljen a bevásárlásnál szigoruan a »Kneipp páter« védjeggyel és a »Kathreiner« névvel ellátott eredeti csomagokra.

— **(Kompromittált időjósok.)** Azt mondja egy klasszikus, modern mithologiai idézet, hogy »Pythia a nagy jósnő felült

háromlábú székre s jövendőt vala olyat, mit bár senki sem érte meg s jóslatai sohasem teljesevének, mégis nagynak tarták vala őt.« Tehát Pythia mondhatott amit akart, az ő jó hírnevének ez nem ártott meg. Sokkal rosszabb azonban a helyzete a mi modern Pythiáknak, kik bár csupán időjósással foglalkoznak, mert bizony rájuk hamar ráolvannak az égiek. Így például Falb ur épp úgy általánosságban, mint a mi »saját külön« helyi-érdekű időjósunk a hó közepe tájáig derűs, meleg, sőt verőfényes napokat jósltak s ime tegnap este s ma délelőtt eső esett, tagadhatlan eső, mely sárosá tette az utcákat. Tehát ez a pár csöpp eső — bár a délelőtt folyamán kiderült az idő — nemcsak az utcákat, hanem pocstákká áztatta a két időjós jövendöléseinek megbízható voltát is. Falb ur ezt már megszokta s ő nem szorul vigasztalásra. »Saját külön« időjósunknak azonban szolgáljon mentségeül, hogy elvégre az égiekkel kikezdeni igen bajos, mert ők nem vesznek tekintetbe a meteorológiát, hanem akkor eresztek ránk könnyeik záporát, mikor ez bánnattelt szivecskéiknek éppen jól esik.

— **(Váltóhamisító paraszt.)** *Gecse István* nem a legjobb módban uszik. Elemi károk érték s így a nyomorral küzd. Hogy nyomorát enyhítse, egy százhusz forint-ról kiállított váltóra ráírta két ismerősének a nevét azok tudta és akarata nélkül. Turpissága azonban kisült s megindították ellene a bűnügyi eljárást.

— **(Harc az árokban.)** *Eichmer János* és *Kronelter Ádám* mámoros fővel jöttek be Pécsre ma reggel. Jól bepálinkáltak otthon, meg utközben minden csárdában. Az »Amerika«-korcsma előtt aztán *Eichmer* meglökte — csupa tréfából — társát, a mire az elvesztette egyensúlyát s beleesett az árokba. *Eichmer* utána ment, hogy kiségitse, de vesztére, mert a másik bős haraggal támadt reá. Ő meg védte magát. Ebből verekedés lett s mindketten véres fővel hagyták el az árkot, mikor néhány arajáró közbe lépett. Az ügynek a törvény előtt lesz folytatása.

— **(A Budapestre utazó közönség figyelmébe)** ajánljuk a székesfőváros egyik legrégebb és elsőrangú szállodáját, az *Angol királynő szállót* (Deák Ferenc-utca 1.) melynek tulajdonosa: *Palkovics Ede* — mint értesülünk — jutányos árengedményben részesíti vendégeit.

— **(Enyveskeztű lány.)** *Mirkovits Jusztin* még alig tizennégy éves s máris meggyült a baja a rendőrséggel. Ma ugyanis rajta csípték, hogy egyik szatócsboltban két-három piros-tojást dugott el, a mig lisztet vásárolt. Ennek során aztán sok minden kisült rája. Lopott a kis leány már — ki melleleg mondván, igen csinos fruska — ruhát is, meg pénzt is kisebb összegekben különböző helyekről. Ez idén hát szomorú husvétja lesz.

— **(Megszurta önmagát.)** *Csirke József*, fiatal parasztleány, faragott bicskájával, a melyet éppen e célra jól kifent. A faragásban ügyes a leány s ez kedvenc szórakozása. A mint a fadarabot melléhez szorította s úgy furt, faragott rajta, a kés megcsuszott s a testébe hatolt a szive mellé. Ez a szerencséseje. Nemesebb részeket nem ért a kés és sebe bár nagy, mégsem életveszélyes. Rögtön gyógykezelés alá vették.

— **(Fényképészeti műterem.)**
 Marton István helybeli fényképész ez uton is értesíti a tisztelt közönséget, hogy helyben a Ferenciek utcája 21. sz. házában fényképészeti műtermet rendezett be, hol tartós és precíz kiállítású fényképeket a legolcsóbb áron készít. Csoportképek árai megegyezés szerint. Marton kívánatra a megrendelő lakásán is eszközöl fényképfelvételeket. Az általa készített remekkivitelű arcképes levelezőlapok különösen megérdemlik a nagyközönség érdeklődését, melyeket úgy fénykép, mint felvétel után olcsó áron készít.

— **(Egy kötény.)** Fichtl Ignácné nő ruhakereskedése előtt a ferenciek utcájában óriási csődület volt ma s ezt egy kötény okozta, a mely bizonyos kötény megtetszett egy falusi asszonynak s el akarta tulajdonítani a lehető legolcsóbb áron, ingyen az üzlettulajdonos tudta és engedelmével nélkül. Szerencsétlenségére rajtakapták a tolvaj asszonyt s átadták a rendőrségnek.

— **(Becsületsértő asszonyok.)**
 Ha két asszony összeveszik, semmi sem bizonyosabb, mint az, hogy egymás becsületében gázolnak. *Bócsai* Péterné és *Szakács* Erzse egy fazék felett vesztek össze, mely *Bócsainé* tulajdona volt s melyet *Szakács* Erzse tört össze. A veszekedés hevében aztán előráncigálták egymás becsületét s cifrábnál cifrább adatokkal ruházták fel, melyek mind-mind tényálladékat képezik a becsületsértésnek. Kölcsönösen bepanaszolták egymást.

— **(Bemászott az ablakon.)** *Freitner* Jakab tegnap este nyolc óra tájban bemászott *Ullos* Endre házában egyik nyitott ablakán. A szobában, hova bemászott, sötétség volt s ez bátorította őt a behatolásra. A szobát történetesen szellőztették s azért volt nyitva az ablak. A mint *Freitner* keresgélt a szobában, belépett gyertyával kezében *Ullos* s rögtön megismerte a motoszkáló alakot, a ki gyorsan kiugrott az ablakon. Végzetét azonban nem kerülhette ki, mert a feljelentésre elfogták.

— **Lapunk legközelebbi száma a husvétii ünnepek miatt kedden este jelenik meg.**

Pécs szab. kir. város
meteorológiai állomása jegyzetel.
 1901. április 6. délután 2 órakor
 Barometer (redukált) = 767.8 súlyedő
 Hőmérsék = 13.3 °C.
 maximuma: 16.1 °C. } tegnap.
 minimuma: 9.6 °C }
 Párányomás: 4.4 mm.
 Relatív nedvesség: 41. %
 Felhőzet: 4° Cum. NE.
 Szélirány s erő: NE. 3. — Harmatp. + 3.1 °C.
 Csapadék 24 órai: 7.6 mm. ○
 Hűvösebb, derült, szeles idő várható.
 Dr. Czirer.

Nemzeti színház.

Ma, vasárnap, április 7-én:
 Délután 3 órakor fél helyárral.

Hussárcsiny.

Népszinmű.
 Személyek:

Virág Marci	Kozma Pista
Borcsa	Gergely Gizella
Andre	Fekete Lajos
Mogor Adám	Vágó Béla
Csaplár	Szilágyi Aladár

Este fél 8 órakor rendes helyárral.

Romeo és Julia.

Tragédia 5 felvonásban.

Személyek:

Páris	Delli Lajos
Romeo	Thury Elemér
Tibalt	Mezey Andor
Lőrinc	Vágó Béla
Péter	Nádassy József
Julia	Miklóssy Ilona

Holnap, hétfőn, április 8-án:

Délután 3 órakor fél helyárral.

Niobe a síró kőszobor

Bohózat 3 felvonásban.

Személyek:

Dunn Péter	Vágó Béla
Karolina	Veszpréminé
Griffin Helén	Nagy Vilma
Lord Hamilton	Fekete Lajos
Niobe	Miklóssy Ilona

Este fél 8 órakor rendes helyárral.

Náni.

Népszinmű 3 felvonásban.

Személyek:

Kreuzer Michel	Szilágyi Aladár
Náni	Gergely G.
Szepe	Nádassy József
Józi	Mezey Andor
Szilád Péter	Fekete Lajos
Róza	Miklóssy Ilona

TAVIRATOK.

— **A király Zircen.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A király főhadsegéde, *Paar* Ede gróf értesítette *Vajda* Ödön zirci apátot, hogy ősszel Veszprém környékén nagy tüzerségi löghadgyakorlat lesz, melyen a király is részt vesz. *Beck* báró és a vezérkar a múlt héten már megszemlélte a terepet. A király a zirciek klostromába száll. A vármegye nagy előkészületeket fog tenni a király fogadására.

— **As udvar nagyhete.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A bécsi burgtemplomban tartott istentiszteleten jelen volt a király az összes főhercegekkel és főhercegnőkkel.

— **Orosz diák zavargás Schweizban.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Genfben népgyűlés volt, melyen tiltakoztak *Jaffai* anarkistának Olaszország részére való kiszolgáltatása ellen. A gyűlés után néhány száz diák, jobbára oroszok, az orosz konzulátus elé vonultak s *letépve az orosz cimert, pereat kiáltások között összetaposták.* Az olasz konzul lakása előtt is tüntettek. A genfi esendőség végre szétkergette a tüntetőket, akik közül sokat letartóztattak.

— **A gránátos utcai gyilkosság tettese.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A gránátos utcai gyilkos merénylet tettesét, *Kubik* János napszámot ma délelőtt a rendőrség átkísértette a vizsgálóbíróhoz. *Kubikot* szándékos emberölés büntetének kísérlete és rablás büntette miatt jelentették föl. Áldozata, *Blasz* Zsigmond még mindig eszméletlenül fekszik s ezért kihallgatni nem is lehetett. Az orvosok véleménye szerint állapota életveszélyes.

— **Elhunyt bolgár államférfi.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Sztolov* volt bolgár miniszterelnök Szófiában meghalt.

— **A délafrikai háború.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Londoni távirat szerint a búr csapatok egy része az Oranje folyón atkelve a Fokföldről Oranjoba visszavonult.

Szerkesztői üzenet.

A husvétii locsolásról. — (H. M. Pécs.) Hozzánk a husvétii locsolás tárgyában intézett kérdésére válaszolva értesíthetjük, hogy annak szokása még mai napig is megvan a népnél. Ugyanis ez volt az a forrás, honnan később általános divattá lett, mint a nép hagyományos szokásainak oly számosa. A nép gyermekei ragaszkodnak még ma is a husvétii locsoláshoz, melyet ők maguk között tiszta kutvizzel s *vödörrel* látnak el s miután az előkelőbb körökben valami kedvesen bizalmaskodót, sőt poétikusát is fedeztek fel a husvétii locsolásban, tehát a maguk köre részére is meghonosították ezt a szokást, mely azonban nem nélkülözvén a kellemetlen oldalakat sem, kezd már lassacskán kimenni a divatból, sőt a folyó évben szinte már a jóízű teszi a fiatalság kötelezőségévé, hogy egyáltalán ne locsolkodjék. Természetes, az apró gyermekeket, kik krajcárért öntik nyakón irgalmatlan flakókból a nénikéket, ma sem lehet a husvétii locsolástól eltiltani, de erre nem is kell törekedni, mert elvégre a locsolkodás épp úgy hozzá tartozik a husvétii ünnepek hagyományaihoz, mint akár a piros tojás s kár volna már most a divatos jóízű konvencionális korlátai közé szorítani kedves kicsinykéinket. Ama kérdésére, hogy fiatal hölgy-ismerősei nem e fogják Önre megnehezíteni, ha az ön tapasztalatai szerint divatját multa locsolást elmulasztja, arra igen bajos felelni, mert ez leginkább ama fiatal hölgyek felfogásától s főleg attól függ, hogy ragaszkodnak e ahhoz — ha csak titokban is — hogy gyakorolja rajtuk a hagyományos szokást. Legjobb, ha nem locsolkodik s netáni neheztelés esetén magára teríti a jóízű védőköppönyegét azzal, hogy locsolkodni már divatját multa, mint nemsokára sutba kerül a b. u. é. k. is!

Gabona-árak.

Hivatalosan feljegyeztettek Pécs szab. kir. város 1901. évi április hó 5. napján tartott hetivásárán.

Az árak métermázsánként számítatnak.

Buza őszi 13.60—14.60—; 6 0—0.00; kétszeres 6 12.40—13.00; rozs 6 12.50—13.20; 6 —; árpa 6 11.20—11.60; új —; búkköny 15.60—18; kukorica 6 11.60—12.00; új —; széna 5.00—6.00; szalma 2.60—3.00.

Kiszálat: közép mintegy 300 gabona-kocsi volt a piacon.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SHAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
 TAIKS JÓZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

6 szoba és mellékhelyiségekből álló

szép emeleti utcai lakás

(esetleg istállóval)

a belvárosban, előnyös feltételek mellett,

május 1-től kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Szőlőművelők és mezőgazdák számára!

A szőlőtelepek befecskendezéséhez

valamint

a gyümölcsfákat károsító rovarok,

továbbá

a szegecs és tormáncs teljes kiirtására

Mayfarth Ph. és társa féle

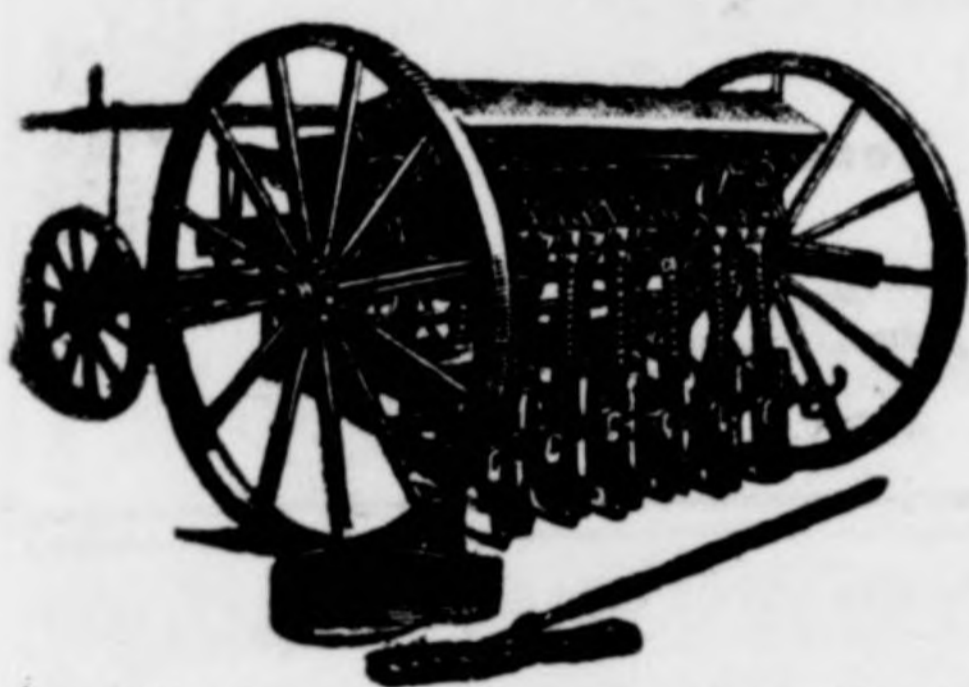
szabadalmazott

Önműködő úgy hordozható, mint koszra szerelt

Syphonia

feeskendői a legjobbaknak bizonyultak, a melyek szivattyuzás nélkül a folyadékot önműködőleg a növényekre permetezik. Ezen fecskendőknek már sok ezerre menő példánya van alkalmazásban és számos elismerő bizonyítvány igazolja ezeknek elvitázhatlan kiválóságát minden más rendszerrel szemben.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph.

és társa

legujabb szerk.

• AGRICOLA •

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgé-

pei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki.

A lehető legnagyobb munka-, idő- és pénzmegetakarítást teszik lehetővé.

Különlegességeket széna- és szalma-prések kézi használatra, kukorica-morzsolók, eséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek és boronákban a legujabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak.

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kiz. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak

Bécs, II. Taborstrasse 71

több mint 400 arany-, ezüst- és bronzéremmel kitüntetve.

Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra ingyen küldetnek. — Képviselek és ismét-eladók alkalmaztatnak.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria”

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

A párisi kiállításon az „Arany érem”-mel kitüntetve.

KÉSZITI:

csész. és kir.

udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: Weldinger N. utóda Domján I.-nél, Böhm Manó, Bencsenlechner Lajos, Engel L. utóda Blanc I., Günsberger Lajos, Fischer Ferenc és Fischer Henriknél.

Allein echter Balsam aus der Schützengel-Apothek des A. Thierry in Prograda bei Rohitoch-Sauerbrunn.

Nélkülözhetetlen és fölülmulthatatlan, biztos hatásu.

Világczikk, szétküldés minden felé.

CHIEFF OFFICE 48, BRIXTON-ROAD, LONDON S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb és az egész világon a leghiresebb és legkeresettebb házi szer

Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Fölülmulthatatlan minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és minden belső bajnál. Külsőleg a legeredményesebb

sebgyógyító-szer.

Csak akkor valódi, ha a minden kulturállamban bejegyzett zöld apáca-védjegy-gyel és a kupakba préselt „Egyedül valódi” fölirattal van ellátva. — Évi termelés i-gazolt 6 millió palaczk. — Pósta utján, bérmentesen, 12 kis vagy 6 kettős palaczk 4 korona. — Egy próba üveg prospektussal és a világ minden országáb n lévő raktárak névsorával 1 korona 20 fillér. Szállítás csak az összeg előleges beküldése után.

Thierry A. centifolia-kenőcse

(csodakenőcsnek nevezik) utolérhetetlen szívó erejű és gyógyítóhatásu. Operációkat a legtöbb esetben fölőlegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszut, ujabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyítóhatásu mindentéle seb gyuladásánál. Hatása gyorsan lágyító és oszlató, megszabadít megbízhatóan bármily mélyen behatolt mindennemű idegen anyagtól. — 1 tégely franco 1 korona 80 fillér, csakis az összeg előleges beküldésénél. Nagyobb megrendelés esetén olcsóbb. — Évi termelés 100.000 tégely.

A két szer hatásáról minden országból eredeti elismerések egész levéltára áll betekintésre. — Utánzatoktól óvakodjunk és figyeljünk a minden tégelybe égetett cégre: **Thierry A. gyógyszerésztára az orsz. angyalhoz.** Hol raktár nincs, ne engedjük a rábeszélésnek, hogy hasonló értékűt készítenek vagy hamisítványt adjanak, hanem forduljunk egyenesen

Thierry A. gyógyszerész gyára Prograda, Rohits-Sauerbrunn mellett.

(A os. kir. osztrák államhivatalnok-szövetkezetének szállítója.)
(Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

Minden háziasszony és anya

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé (mely csakis az ismert eredeti csomagokban valódi) használja.

Képzett urak

jó beszélő tehetséggel
tisztességes keresethez
juthatnak.

Cim: Postafiók 58.

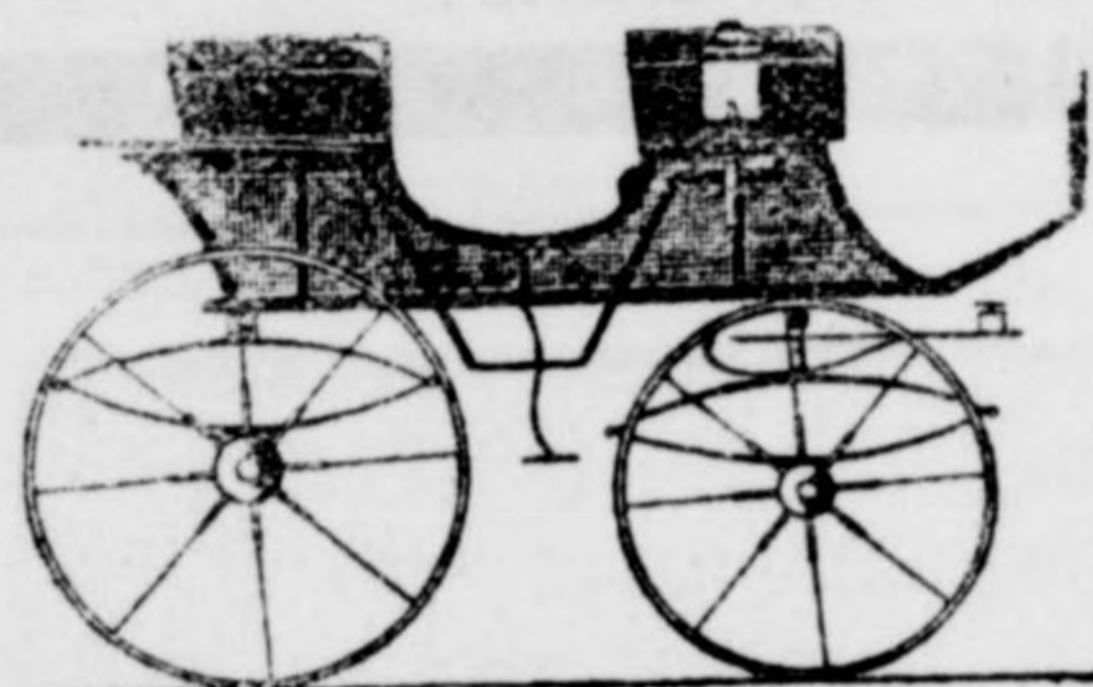
DRENDA JÓZSEF

kocsi-gyártó

Pécs, Perczel-utca 27.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelően berendezett

kocsi-gyártó

fényező- és nyerges-műhelyét, hol minden e szakba vágó munkát gyorsan és jutányos árak mellett készít.

Átalakítások és javítások mindenkor jutányosan eszközöltetnek.

Legújabb minták után készült kocsikból állandó raktárt tartok.

Levélbeli meghívásra bárhol is készséggel megjelenek.

Legjobb készítményü

butorok

legolcsóbban vásárolhatók

FEHÉR BÉLA

butor-raktárában

Pécs, Apáczai-utca 2. sz. a.

(a Takarékpénztári új palotában.)

Külön osztály kárpitos butorokra.

SANITAS!

SANITAS!

SANITAS!

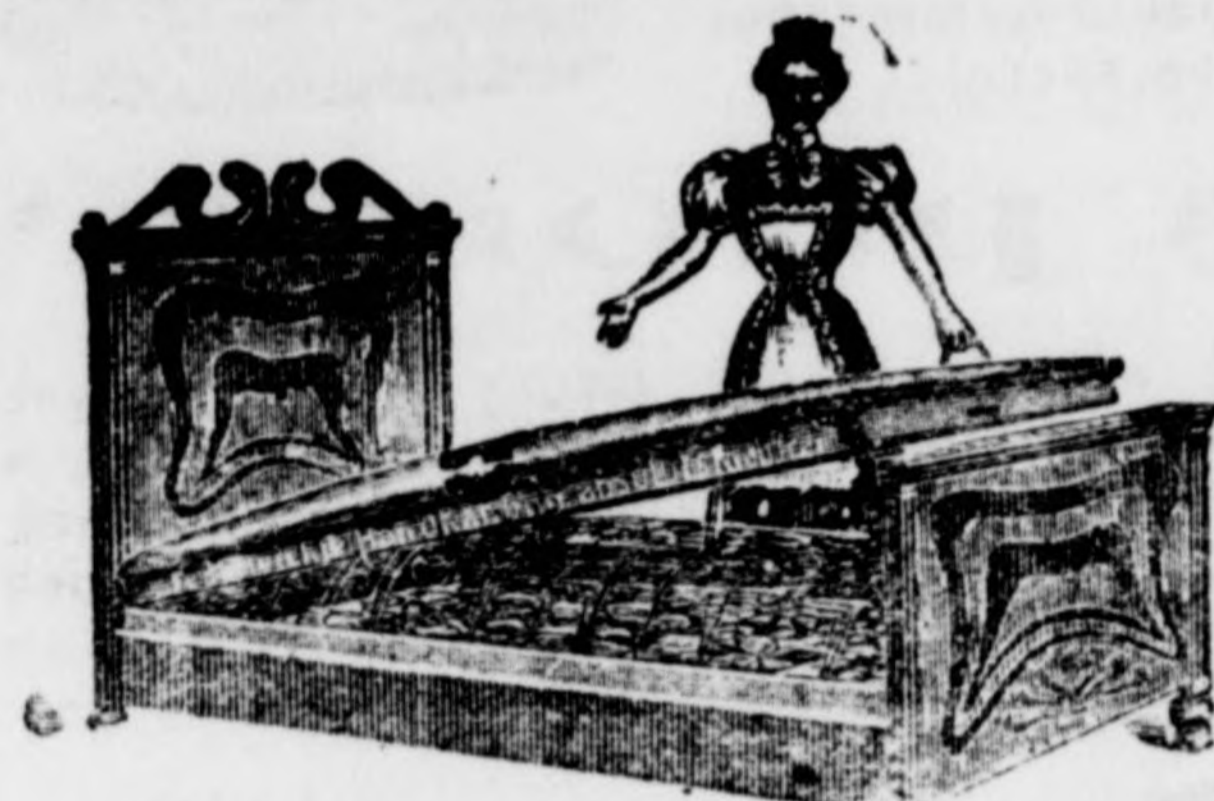
CSIHÁLEK SÁNDOR

kárpitos és diszítő,
PÉCS, Király-utca 34. sz.

A Sanitas Higiéniai szédszedhető ruganymadracz egyedül készítője ajánlja ezen matraczokat, melyek a legtöbb kulturállamokban épp így Magyar- és Németországban törvényesen védve vannak. Különösen szállodákban, kórházakban és családok figyelmébe.

Továbbá kárpitos és diszítő műhelyét és nagyválasztéku raktárát kárpitozott butorokban.

Javítások, ugymint szobakárpitozások a legjutányosabb árakért elfogadtatnak.

Könnyű kezelés.

A pécsi nemzeti casino

Uj sörgyári sörcsarnokában

folyó évi április hó 4-étől kezdve

a husvétü ünnepeken át, az általánosan kedvelt

barna bajor sör

a lá Salvator kitünő minőségben kimérésbe jön.

Számos látogatást kér

Bock Lajos,
vendéglős.

RUEPPRECHT TESTVÉREK

PÉCS.

Ajánlják készítményeiket:

HARANGOK,
Vas- és ércöntések.

Tűzoltászati gépek.

Kutak és szivattyúk.

Vizvezetékek.

Fürdőberendezések.

Mosó- és facsaró-gépek.

Borászati és szőlészeti-gépek.

MÉRLEGEK minden kivitelben.

MALOMGÉPEK.

Gőz- és vizimalom-berendezések.

Hengerek rovátkozása és csiszolása.

Gőzgépek, gőzkazánok.

Gőzmozdonyok, cséplőszeke-

rek. Gazdasági gépek.

Javításra minden e szakmába vágó munkák átvételnek, gyorsan és jutányosan kiszolgáltatnak.

A legolcsóbb,
legjobb
férfi és gyermekruha
beszerzési forrás!

Klein Sándor-nál
Pécsett, Széchenyi-tér 7.

1 tavaszi férfi-öltöny
8 frt.

1 tavaszi férfi loden-öltöny
11 frt.

divatos felöltő (überzieher)
11 frt.

1 havelock (Loden)
7 frt 50 kr.

1 gyermek-öltöny
2 frt 75 kr.

Legdusabb választék minden-
nemű és minden minőségű
ruhákban.

Eladó ház!

A Majláth-utca 27. és 29. sz.

h á z,

nagy befásított udvarral,
más vállalat miatt

olcsón eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

GIANONE KÁROLY.

Wagner Péter

szabó-üzlete

Ferenciek-utca 3. sz.

Készít férfi, gyermekruhákat

meglepő olcsó árért

és a legújabb divat szerint **esetleges**
megrendelésnél egy levelező-lap
elegendő és akkor házhoz is
elmegy.

12 vagy 20 koronáért
szállítok

2 eredeti olajfestményt

igen csinos erdőrészeteket ábrázolva,
aranyozott vagy mahagonifa keretben,
30×50 cm. vagy 50×80 cm. nagyságban;
a magasság vagy szélesség irányában
festve.

6 párnak egy nagyságból való véte-
lénél, külön 1 pár teljesen ingyen.

Csáki Illés

Budapest, VI., Andrassy-ut .16

Pécs, Király-utca 38. sz. alatt

egy pince

800 hektoliter jó hordókkal bérbe adó
ugyanott egy szoba és konyhából álló

lakás

és egy kisebb

bolthelyiség

olcsón bérbeadó.

Nagy: Mond csak kérlek Balog, vettél magadnak már osztály-
sorsjegyet?

Balog: Még nem, mert nem tudom melyik a legszerencsésebb
főáruda

Nagy: A legszerencsésebb főáruda

BIHARI EDE

Budapest, Városház-utca 14.

Gondold csak kedves barátom, minő **szerencsés em-
ber**, rövid idő alatt már **kétszer** nyerték nála a juta-
lomdíjat!

Balog: Mi az a „jutalomdíj”?

Nagy: **Jutalomdíj**, barátom az a legnagyobb nyeremény

600,000

korona. Én ebben a főárudában játszom és mondhatom,
hogy nagyszerűen szolgálnak ki, a húzás után azonnal
lakásomon van a húzási jegyzék.

Balog: Mi az ára az első osztályu sorsjegynek?

Nagy: $\frac{1}{1}$ sorsjegy 12—kor. $\frac{1}{2}$ sorsjegy 6—kor. $\frac{1}{4}$
sorsjegy 3—kor. $\frac{1}{8}$ sorsjegy 1-50—kor.

Balog: De hogyan rendeljem meg a sorsjegyet?

Nagy: Veszél egy 2 kros levelezőlapot, kiválasztol az alábbi
számok közül egyet vagy többet és megírod, hogy küld-
jék **utánvétellel** a címre. Ha a pénzt **postautalvá-
nyon** előre beküldöd, elegendő, ha a szelvényre ráírod
a címedet és a számot, a melyet kiválasztottál.

Balog: Ez nagyon egyszerű és nem is drága!

Nagy: De ne várj soká és rendelj azonnal.

Balog: Akkor sietek, **azonnal** írok és rendelek egy szerencseszámot

BIHARI EDE

fő-lárusítónál

Budapest, Városház-utca 14.

Számjegyzék:

82320 $\frac{1}{2}$	57890 $\frac{1}{2}$	18413 $\frac{1}{8}$	43215 $\frac{1}{4}$	23522 $\frac{1}{2}$
78007 $\frac{1}{8}$	45729 $\frac{1}{8}$	57928 $\frac{1}{1}$	14242 $\frac{1}{1}$	14116 $\frac{1}{4}$
69549 $\frac{1}{8}$	28644 $\frac{1}{2}$	80524 $\frac{1}{4}$	25812 $\frac{1}{4}$	82322 $\frac{1}{4}$

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő
berendezésű

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok,
körlevelek, számlák, falragaszok,
meghívók, tánczrendek,
hivatalos és gazdasági
táblázatok, részvények,
alapszabályok,
névjegyek stb. elkészítésére.

Könyvkötészete

fel van szerelve
papirmetsző,
sodronyfűző,
perforirozó,
számozó,
aranyozó
stb. géppel, melyek segítségével
a legegyszerűbbtől a legdiszesebb
munkáig minden elkészíthető.

TAIZS JÓZSEF, PÉCS

Megye- és Mária-utca sarkán.

Nyomtatvány-raktárából

körjegyzői,
papi és ügyvédi nyomtatványok
jó papíron olcsó árért kaphatók.

PAPIRKERESKEDÉSÉBEN

különféle levélpapírok,

(Röntgen-féle sugaraknak ellenálló,
kerékpár-jelvényes stb.)
kaphatók.

Kuhn-féle író-tollak

nagy választékban.

Vidéki megrendelések
gyorsan és pontosan
eszközöltetnek.

Wenky József

cim- és cégfestő-üzlete
PÉCSETT, Jókai-tér 6. sz.
 (Simon-féle házban.)

Ajánlja kifogástalan és a **legmodernebb izlésnek** megfelelő

cégfestészeti munkáit

üvegre,

bádogra, fára, vászonra, vagy közvetlen a falra a legmérsékeltebb áráért.

Diványok és ottománok

32 rugó erősségben kaphatók minden elfogadható árért a raktáromon levő készletből.

Demini F.

kárpitos és diszitő

FERENCIEK-BAZÁRJA.

Ezen alkalommal közhírré teszi, hogy **Klimó-utca 12. számú**

háza eladó.

Jó bornak nem kell cégér!

Kertmegnyitás!

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség tudomására adni, hogy

hétfőn, husvét másnapján a Baka-malom kerthelyiséget

megnyitom, mely alkalommal a saját szüretelésű boraimat fogom kimérni.

Jó ételek, italok és zenéről gondoskodom, miért is kérem a m. t. közönség tömeges pártfogását.

Kiváló tisztelettel

Dely Antal.

Baka József,
vendéglős.

Deutsch Adolf férfi-szabó

PÉCS,

Majláth-tér 7. sz., (Vadászkürt-szálloda.)

Elvállal facon-munkát férfi és gyermekruhákban, a legelegánsabb kivitelben, úgyszintén javítások és vegy-ruhatisztítások a legjutányosabb áráért elfogadtatnak.

A budai külvárosi piac közelében levő, magánlakásnak való

csinos ház,

mely áll 3 szoba, egy téli és egy nyári konyha, pincze, kamara és padlásból, vízvezetékekkel is el van látva, kedvező feltételek mellett szabad kézből **eladó.**

Ára 1800 forint.

Bővebbet Orsolya-utca 33. szám alatt a tulajdonosnál.

Kisebb

fűszer-üzlet

a város egyik legélénkebb utcájában, családi viszonyok miatt **átadó.**

Cim a kiadóhivatalban.

Erreth-féle borok kizárólagos raktára.

Nagyságos **Erreth János** úr, Pécs város elsőrendű bortermelője **kitűnő minőségű, saját termésű**

† pécsi hegyi borainak †

eladását kizárólag tisztelettel alulírottira ruházván, abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy ezen közönség számára **a legkényesebb igényeknek is megfelelő ó-borokat** mindig friss töltésben palackozva, kíváratra hordókban is — **hamisítatlan minőségért kezeskedve** — árusíthatom.

A fenti borokból különösen a következőket van szerencsém a n. é. közönség figyelmébe ajánlani:

1893. évbéli fehér asztali bor literje . . . . . 52 kr.

1885. évbéli bálicsi fehér peccsenye-bor,

palackja (0 7 l.) . . . . . 70 kr.

Arak palackokkal együtt értendők. Palackok 7 kr. értékben visszavétnek.

Kerdl Lajos,

fűszer-, bor- és csemege-kereskedése

PÉCSETT, Király-u. 6. sz.

Hamisítatlan minőség.

Jobb és megbízhatóbb gazdasági- és kerti-magvak

nem léteznek, mint aminőket

27 év óta szállit

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir.

udvari magkereskedése

BUDAPESTEN

Irodák és raktárak: } **VII. Rottenbiller-u. 33.**
(Közuti villan os megállóhelye.)

Elárusító helyiségek: } **VI. Andrassy-ut 23.**
(A m. kir. operával szemben.)

226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kíváratra **ingyen** és **bérmertve** küldi.

Első magyar általános biztosító-társaság Budapest.

KIADÁSOK. I. Tűz-, szállítvány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet. — Negyvenharmadik évi zárszámla 1900. január 1-től december 31-ig. BEVÉTELEK

I. Tűzbiztosítás.		korona		fill.		II. Szállítványbiztosítás.		korona		fill.	
Kifizetett károk és költségek	7.617,275-82	4.627,578	69	10.579,578	16	Az 1899. évről áthozott készpénz díjtartalék	4.000,000	—	—	—	
levonva viszontbiztosított károk és költségek	2.989,696-93	282,046	76	—	—	a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül	—	—	—	—	
Függőben maradt károk tartaléka	—	670,828	58	—	—	Tűzbiztosítások után bevett készpénzdíjak és a folyó évben lejárt díjkötelezvények és díjváltók	12.743,892-80	—	—	—	
Szerzési költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonása után	—	196,480	48	—	—	levonva: törlesztett díjak	1.888,94-255	—	—	—	
Jövedelmi adó és bélyegilletékek	—	105,378	14	—	—	„ viszontbiztosítási díjak	4.080,891-91	5.464,834-46	7.279,058	34	
Postabérek	—	10,850	—	—	—	és díjrészteltek	—	—	259,746	07	
Adóközfizetések	—	979,78	25	—	—	Az 1899. évben függőben maradt károk tartaléka	—	—	—	—	
A tűzbiztosítási üzlettel terhelő igazgatási költségek	—	6,980	18	—	—	II. Szállítványbiztosítás.	—	—	—	—	
Behajthatatlan követelések leírása	—	—	—	—	—	Az 1899. évről áthozott készpénz díjtartalék	—	—	—	—	
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül	—	4.000,000	—	—	—	a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül	—	—	—	—	
						Szállítványbiztosítások után bevett készpénz-díjak	941,181-00	—	—	—	
						levonva: törlesztett díjak	42,597-01	—	—	—	
						„ viszontbiztosítási díjak	688,173-09	730,370-10	210,411	50	
						Az 1899. évben függőben maradt károk tartaléka	—	—	—	—	
						III. Jégbiztosítás.	—	—	—	—	
						Jégbiztosítások után bevett készpénzdíjak	3.733,164-08	—	—	—	
						levonva: törlesztett díjak	893,887-92	—	—	—	
						„ viszontbiztosítási díjak	2.176,493-80	2.569,886-72	1.163,277	36	
						Az 1899. évben függőben maradt károk tartaléka	—	—	—	—	
						IV. Betörésbiztosítás.	—	—	—	—	
						Az 1899. évről áthozott készpénz díjtartalék	—	—	—	—	
						a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül	—	—	—	—	
						Betörésbiztosítások után bevett készpénz-díjak és díjrészteltek	65,610-48	—	—	—	
						levonva: törlesztett díjak	12,895-84	—	—	—	
						„ viszontbiztosítási díjak	24,571-31	36,967-15	28,643	33	
						Az 1899. évben függőben maradt károk tartaléka	—	—	—	—	
						V. Egyéb bevételek.	—	—	—	—	
						Szelvény-, takarékpénztári, váltó- és egyéb kamatok	44,478-94	—	—	—	
						Társasági házak tiszta jövedelme	2,881-15	—	497,299	09	
									13,827,765	23	

VAGYON. Mérlegszámla 1900. december 31-én. TEHER.

korona		fill.		korona		fill.	
Eltulajdonított tőke	7.174,492	53	Részvényalapítókra teljesen befizetett 2000 egész részvény	1000	torint és teljesen befizetett 2000 fél részvény	500	torint
Magyar földhit. int. 4% os talajjavítási és szab. záloglevél	1.824,480	—	Társasági tartaléktőke	—	—	—	—
Magyar földhit. intézeti 4% os záloglevél	739,880	—	A Magyar földhitelintézet által, a birtokunkban lévő záloglevelei után megtérített árkülönbözeti összeg tartalékba helyezve	1.481,000	—	—	—
Magyar királyi 4% os korona-járadék	697,125	—	Külön tartalék	—	—	—	—
Egyesült budapesti fővárosi takp. 4% os záloglevél	455,700	—	Tűzbiztosítási díjtartalék készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	4.000,000	kor	—	—
Magyar királyi 3 1/2% os korona-járadék	52,752	—	Szállítványbiztosítási díjtartalék készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	50,000	—	—	—
„Otthon” irók és hírlapírók köre 4% os kötvények	5,000	—	Betörésbiztosítási készpénzdíj tartalék a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	30,000	—	—	—
Magyar-francia bizt. társ. részv.	1.591,000	—	Tűzbiztosítási függő károk tartaléka	282,046	76	—	—
Bécsi bizt. társ. részvény	411,060	—	Szállítványbiztosítási függő károk tartaléka	21,297	61	—	—
Hazai bizt. társ. részv.	199,400	—	Jégbizt. függő károk tartaléka	2,428	33	—	—
A fenti értékpapírok stb. után az év végéig esedékes kamatok	58,908	23	Betörésbizt. függő károk tartaléka	2,428	33	—	—
	6.635,165	23	Különféle hitelezők	4,351	64	—	—
Leszámlított, visszleszámlított és egyéb váltók	452,783	98	Előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok	8,289	—	—	—
Társaság háza	1.420,000	—	Első magyar általános biztosító társaság „Lévay-alap”	181,330	16	—	—
Erzsébeti házak kölcsöntörlesztési számla	720,000	—	Első magyar általános biztosító társaság „Kereskedés alapítvány”	6,288	91	—	—
Különféle adók:	—	—	Tisztviselők és szolgák nyugdíjalapja	1,001,089	64	—	—
a) Pénzkészlet és maradványok a képviselősegeknél	1.980,442	—	Ormszék Vilmos-alap	20,084	52	—	—
b) Maradványok idegen biztosító intézeteknél és átmeneti tételek	1.591,441	10	Életbiztosítási osztály folyó számlán	141,868	80	—	—
Jégbiztosítási osztály folyó számlán	849,331	06	1900. évi nyereség	43,547	23	—	—
Betörésbiztosítási osztály folyó számlán	8,779	51					
Központi pénzkészlet	98,515	02					
	20.276,892	28					

KIADÁSOK. II. Életbiztosítási üzlet. Harmincznyolcadik évi zárszámla 1900. január 1-től december 31-ig. BEVÉTELEK.

korona		fill.		korona		fill.	
Törlesztett kötvények díja	888,589	76	A múlt évből áthozott díjtartalék	69,737,646	14	—	—
Visszaváltott kötvényekért	1,280,778	28	A „Nemzeti baleset biztosító részvénytársaságtól” viszontbiztosításba átvett tiszta díjtartaléka	626,296	92	70,363,943	06
Halálesetek után kifizetett kárososság	2,585,583	46	Befolyt díjak: ez évben kiállított kötvények után	870,839	70	—	—
Lejárt kiházasítási tőkékért	8,824,821	43	az előbbi években kiállított kötvények után	10,579,345	67	—	—
Kiházasít. biztosításoknál haláleset következt. díjvisszatérít.	84,258	86	a biztosított tőke emelésére fordított nyeresmények	57,573	68	11,507,759	05
Függőben levő károk és díjvisszatérítések tartaléka	578,802	21	Múlt évi függőben volt károk és díjvisszatérítések tartaléka	—	—	351,474	25
Függőben levő kiházasítási tőkék tartaléka	603,909	82	Múlt évi függőben volt kiházasítási tőkék tartaléka	—	—	421,000	16
Évjáradékokért	294,198	82	Illetékek	—	—	241,488	73
Visszabiztosítási díjak	254,334	26	Kamatjövdelem	—	—	3,272,132	70
Bélyegokért	219,294	73					
Irodai bér, postadíjak, nyomtatványok, úti- és egyéb költs.	559,237	11					
Tiszti fizetések	231,595	34					
Jövedelmi adóért	22,192	72					
Orvosi díjakért	118,822	61					
Szerzési és díjbehajtási költségek	1,088,276	05					
Kisorsolt biztosítások tartaléka	22,000	—					
Behajthatatlan tartozások leírása	32,448	28					
Díjtartalék ez év végén	—	—					
1900. évi nyereség	—	—					
	12,182,088	86					
	78,011,711	45					
	1,047,054	23					
	86,190,804	04					

VAGYON. Mérlegszámla 1900. december 31-én. TEHER.

korona		fill.		korona		fill.	
Értékpapírok	68,017,691	kor.	54	fill.	477,768	—	—
514,000 kor. n. é. magyar kir. 4% os korona-járadék	92	kor.	95	fill.	79,262	40	—
87,400 magyar kir. 4% os aranyjáradék	117	kor.	60	fill.	11,456,392	—	—
12,452,600 magy. földhitelintézeti 4% os záloglevelek	92	koronával	—	—	13,029,828	—	—
14,397,600 magy. földhit. 4% os talajjav. és szab. zálogl.	90	kor.	50	fill.	8,937,206	—	—
4,326,600 magy. földhitelint. 4% os korona-zálogl.	91	koronával	—	—	3,562,458	—	—
3,880,600 pesti magy. keresk. bank 4% os záloglevelek	93	koronával	—	—	64,092	—	—
85,400 pesti m. kereskedelmi bank 4 1/2% os zálogl.	98	kor.	val	—	186,000	—	—
186,000 pesti m. ker. bank 4 1/2% os közs. kölcs. kötv.	100	koronával	—	—	179,270	—	—
182,000 kisbirt. orsz. földhitelint. 4 1/2% os zálogl.	98	kor.	50	fill.	138,000	—	—
188,000 kisbirtokosok orsz. földhitelint. 5% os zálogl.	100	kor.	val	—	591,000	—	—
600,000 m. takarékp. közp. jelzálogb. 4 1/2% os zálogl.	98	kor.	50	fill.	614,640	—	—
624,000 magy. orsz. közp. takarékp. 4 1/2% os zálogl.	98	kor.	50	fill.	1,882,100	—	—
1,970,000 egyesült budapesti főv. takarékp. 4% os zálogl.	93	kor.	val	—	7,920	—	—
8,000 egyes. budap. főv. tak. 4 1/2% os záloglevelei	99	koronával	—	—	198,000	—	—
200,000 belvárosi takarékpénztár 4 1/2% os záloglevelei	99	koronával	—	—	26,320	—	—
28,000 pesti hazai első takarékp. egyes. 4% os záloglev.	94	kor.	val	—	68,502	—	—
58,800 magy. jelz.-hitelb. 4% os nyer. kölcs. kötv.	116	kor.	50	fill.	141	—	—
Magy. jelzálog-hitelbank 4% os kölcsön 6 drb nyer. jegye	23	kor.	50	fill.	536,445	—	—
546,000 kor. n. é. magyar jelz. hitelbank 4 1/2% os zálogl.	98	kor.	25	fill.	4,785,105	—	—
4,907,800 Budapest fővárosi 4 1/2% os közs. kötv.	97	kor.	50	fill.	384,444	—	—
424,800 Bpesti főv. 4% os közs.-kötvények	90	kor.	50	fill.	2,329,000	—	—
2,329,000 m. kir. államv. ezüst-kölcs. 4 1/2% os kötv.	100	koronával	—	—	840,000	—	—
700,000 m. kir. államv. arany-kölcs. 4 1/2% os kötv.	120	koronával	—	—	230,919	60	—
193,400 m. k. keleti vas. államk. 5% os aranykötv.	119	kor.	40	fill.	668,812	50	—
725,000 m. kir. 4% os földterhermentesít. kötv.	92	kor.	25	fill.	13,374,930	—	—
13,478,000 m. k. italmér. jogkártalanít. 4 1/2% os kötv.	99	kor.	25	fill.	1,782,177	06	—
Beosztottak-brezovai és piski-vajdahunyadi vasuti els. kötvény	—	—	—	—	475,000	—	—
500,000 kor. n. é. triest-parenzoi h. é. v. 4% os elsőbbségi kötv.	95	kor.	val	—	271,466	—	—
275,600 kor. n. é. egyes. államad. 4 1/2% os papírj. (máj.-nov. lej.)	98	k.	50	fill.	197,000	—	—
200,000 " " egy. államad. 4 1/2% os papírj. (feb.-aug.)	98	k.	50	fill.	88,875	—	—
90,000 " " osztrák 4% os korona-járadék	98	kor.	75	fill.	473,392	48	—
530,740 Lire olasz 5% os járadék és kamatai	—	—	—	—	181,280	50	—
Tulajdonosi csoportok értékpapírjai: 182,600 kor. n. é. magyar kir. italmérséi	—	—	—	—	850,490	58	—
jogkártalanítási 4 1/2% os kötvények	99	kor.	25	fill.	2,943,810	44	—
1900-ban esedékes kamatok	—	—	—	—	8,267,028	—	—
Jelzálog-kölcsönök	—	—	—	—	11,252	92	—
Kötvény-kölcsönök	—	—	—	—	144,868	80	—
Visszabizt. kötvény-kölcsönök	—	—	—	—	2,375,962	18	—
A központ tartozása folyó számlán	—	—	—	—	77,110,844	46	—
Vezér- és főgynökségek és mások tartozásai	—	—	—	—			

Budapest, 1900. december hó 31-én. Az igazgatóság: Kacvinszky János, elnöke; Béró Harkányi Frigyes, Jemey Lajos, Ormszék Vilmos, gróf Kichy Károly, aligazgató; Béró Harkányi Frigyes, Jemey Lajos, Ormszék Vilmos, gróf Kichy Károly, aligazgató; Béró Harkányi Frigyes, Jemey Lajos, Ormszék Vilmos, gróf Kichy Károly, aligazgató; Béró Harkányi Frigyes, Jemey Lajos, Ormszék Vilmos, gróf Kichy Károly, aligazgató.

Subert S. utóda
BRUHÁCS JÁNOS,

műköszörüs és aczéláru-üzlet
Pécs, Munkácsy Mihály-u. 1.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát minden-
nemű aczéláruban, ugyszintén elfogad min-
dennemű köszörüléseket és javításokat a

legjutányosabb árak mellett.

A Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller
Liniment Capsici comp.

egy régi kiróbbált hásszer, a mely már több
mint 30 év óta megbízható bedőrszélésű alkalmat-
osságok kőszörvénysől, csóznál és meghűléseknel.
Mégis. Különböző utózatok miatt bevásárláskor
mindig figyelemmel legyünk a „Horgony”
váltásra és a „Richter” csőgyógyászra.
80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván
minden gyógyszerárban kapható. Főraktár:
Török József gyógyszerésznél Buda-
pesten.

Richter F. Ad. és társa,
csész. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

„Pízeni ósforrás”

SÖRÖZÖBEN

a husvéti ünnepek alatt
a világhírű

Salvátor-sör

is jön kimérésbe.

es pedig szombát, vasárnap és
hétfőn, szentül csak
eredeti palackokban kapható!

NICK A. K. Pécssett,

KIRÁLY-UTCA 1.,
BAZÁR-UDVAR.

A Pízeni Polgári Sörgyár

képviselője.

VÁRADY FERENCZ

magánjellégű

exotikus madártenyészetének

főlös példányai eladóak.

Nemes faj angol, francia és valódi

harzi-kanárik

16 és 40 korona között kaphatók.

Pécs, Imre-utca 1.sz.

**Hirdetések jutányos áron vé-
tetnek fel a kiadóhivatalban.**

ESTRIKUS JAV
ÉPÜLET ÉS MŰLAKATOS
PÉCSE

Hegyi palaczkborok:

valódi szegszárdi vörösbor 60 kr.
 Ribai-féle fehérbor 44 „
 finom asztalibor, fehér 36 „
 „ „ siller 32 „
 kitűnő szilvórium és Ott-féle törköly-
 pálinkámat, úgyszintén jó minőségű

fűszer-áruimat

és pontos kiszolgálásomat bátorodom
 a nagyérd. közönség figyelmébe ajánlani.

Rözge István

PÉCSETT,

Klimó- és Báthory-útca sarkán.

500 forintot

fizetek annak, a ki a **Bartilla fogvizének** használatát mellett, üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) A **Bartilla's Erben, (E. Winkler)** Wien, 19/1. Sommergasse 1. Kapható **Pécsett: Gelteh és Graeff Ferencziék-utca 6., és Zsiga László Széchenyi-tér 18.**

Kérjünk határozottan mindenütt **Bartilla-féle fogvizet.** (Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak.)

Oly helyekre, hol nem kapható, **bérmentve** küldök 7 üveget 2 frt 60 krért, 16 darabot 4 frt 50 krért.

Üzlet-átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

Piacsek Károly

ezég sirkő és kőfaragó-üzletét **átvettem és azt a fenti cég alatt változatlanul tovább vezetem.**

Egyszersmind értesitem a n. é. közönséget, hogy egyedüli törekvésem lesz a cég jó hírnevét továbbra is fentartani és a t. vevőimet minden tekintetben kielégíteni.

Elvállalok mindennemű e szakmába vágó **épület-munkákat,** továbbá **sirkővek készítését, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb** kivitelig

a legjutányosabb áráért.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérve maradok kiváló tisztelettel

Piacsek Jenő.

Kossuth Lajos-utca 1.

Nemes harzi éneklő kanárik

öblös és ívékeseket küld utánvétel mellett 8-tól 20 márkáig

Heering W., St.-Andreasberg (Harz) 427.

Prospektusok ingyen.

Egy jó családból származó fiu **tanoncz gyanánt**

azonnal alkalmazást nyerhet

KACSKOVICS GÉZA,

fűszer- és csemege kereskedésében

Jókai-tér 5. sz.

Négy kiállításon egyhangulag kitüntetve szép és jó munkáért.

A jó ízlést

legjobban fölismerjük az emberben, ha a cipőire nézünk. Azért bátor vagyok minden helybeli és vidéki urhölgyet és urat 1877. óta fennálló **cipőüzletemre** figyelmeztetni.

N	a legkönnyebb uri cipő	K
A	a legkönnyebb női cipő	E
L	a legszebb szalon-cipő	S
A	a legszebb és legjobb utcai cipő	Z
M	a legszebb és legjobb gazdasági cipő	Ü
	a legszebb és legjobb gazdasági csizma	L
	a legszebb és legjobb vadász csizma	
	a legszebb és legjobb katona-cipő	
	a legszebb és legjobb tiszti-csizma	

a mi jele annak, hogy Európa minden államában vannak rendelőim. Raktáron csak **saját készítményt** tartok férfi-, női- és gyermek-cipőkben. **Megrendelések a beküldött mérték vagy minta-cipő után pontosan teljesíttetnek.** Kitűnő tisztelettel:

Reisch János

cipész, a pécsi m. kir. hadapródiskola czipőszállítója.

Négy kiállításon egyhangulag kitüntetve szép és jó munkáért.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására adni, miszerint

„Villány Gyöngye“

név alatt általánosan ismert és kedvelt, **gyógyitalnak** különösen ajánlható **risling és vörös boraimat**

Oroszy Sándor

udvari cukrász **PÉCSETT és KAPOSVÁROTT**

állandóan raktáron tartja és palackokban kiszolgálja.

Egy nagy (7/10 ltr.) palack vörös v. risling ára **K. 2.70**

Egy kis (85/100 ltr.) " " " " " " **2.10**

Kiváló tisztelettel

Schuth Vilmos

cs. és kir. udv. szállító

szőlőnagybirtokos VILLÁNYBAN.

Eladó

a felső-vámház-utca 23. és Erzsébet-
utca 1. szám alatti

Sarokház.

Bővebb felvilágosítást ad

Dr. PARRAGH ANTAL ügyvéd
Pécs, Ferenciek-utca 33. sz.

Halálozás végett

Pécsett egy jóforgalmu utcában ujonan épített

ház korcsma helyiséggel

együtt jutányos áron eladó. Bővebbet a
kiadóhivatalban.

Nagyobb forgalmu utcában

Eladó ház.

Az Arpád-utca 55. számú ház,
melyben **3 lakás és kert van,**
szabad kézből,

jutányos áron eladó.

Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál.

**Cipész-üzlet
megnyitás!**

Van szerencsém a n. é. közönség szives
tudomására hozni, hogy Pécsett

Irgalmasok-utca 12. sz. a.

(Teréz utca sarok)

cipész-üzletet

nyitottam.

Készítek **férfi- és női cipőket** a leg-
divatosabb formában, a legkitűnőbb anyagból,
olcsó ár mellett és előre is biztosítom t.
megrendelőmet, hogy minden tekintetben ki
fogom elégteleni.

Elvállalok **javitásokat** pontos készítésre
jutányos árban.

Teljes tisztelettel

Törő Ferenc

cipész-mester.

Felső-Havi-Boldogasszony-utca 42. szám
alatti

ház,

mely áll **8 kisebb lakás és kert-**
ből jutányos áron

eladó.

Bővebbet „NÁDOR“-kávéház.

Nagy-Flórián-utca 22. számú

új ház

mely áll 4 szoba és mellékhelyiségekből

eladó.

Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál.

Két jó házból való fiu

tanulóul

felvétetik

Tauszig Ármin

áruházában

PÉCS. (Széchenyi-tér.)

Megérkezett

nagy választékban, divatos formákban és a legkülönlegesebb színekben

a tavaszi és nyári kalap-szállitmányom,

miért is kérem a t. c. közönséget, hogy **tavaszi és nyári, férfi**
és **gyermek-kalap** bevásárlását nálam eszközölje.

Pontos kiszolgálás! . . . . .

. . . . . Olcsó árak!

Nagy választék! . . . . .

A t. c. közönség nagyérdemű pártfogá-
sát kéri

tisztelettel

Pécs, 1901. március hóban

Kovács Ignác,

kalapos.

Irgalmasok-utca 15. sz.

KAISER H. F.

puskaműves utóda

KOVÁTS ISTVÁN

PÉCSETT, Király-utca 38. sz.

Ujabbán beszerzett mindennemű **fegy-**
verek, vadászati kellékek és **sze-**
relvények dus raktarát ajánlja. **Kerék-**
párok raktáron tartatnak és javittatnak.

Egyben elfogad olcsó áron varró-
gép- és fegyver-javitásokat, pon-
tos és szorgos munkáért jótállást
vállalva.

A mélyen tisztelt hölgy-közönség becses figyelmébe!

Van szerencsém köztudomásra
hozni, hogy helyben, a **Kis-Flórián-
utca 5. szám** alatt

szabászati iskolát

nyitottam, hol a jelentkező hölgyeket
a legegánsabb francia- és angol-
szabásra és rajzolásra megtanítom.

Támaszkodva a 28 év alatt **Párisban**
Madame Briolle néi (Versailles, boulevard
Sebastopol), **Bécsben** Madame Spitzer-
nél, **Budapestben** Arvay cs. és kir. udv.
szállitonál, **Brassóban** Laszló M. L. és
Tarsa cégnél, **Drezdában** az angol és
francia szabászati tanfolyamon szerzett
gazdag tapasztalataimra, biztosítom a
jelentkező hölgyeket a szakszerű és biz-
tos sikerű eredményre.

A tanfolyam tartama 4 hét és a tan-
díj egy egy jelentkező után **15** fét.

Minden tanuló hölgy felügyeletem
alatt a tanfolyamon egy ruhát szabhat
és állíthat össze magának.

Midőn mindezeket közzé teszem,
tudatom, hogy elvállalok francia és angol
szabásu **ruhák és kabátok elkészí-
tését** a legegánsabb kivitelben

Bővebb felvilágosítást készséggel adok.

Kiváló tisztelettel

Kovács Imre.

Az elismert legjobb első pécsi moly ellen biztosító és ruhaóvó intézet

alkalmat nyújt a n. é. közönségnek, hogy télen használt

ruháit, bundát, szőrmeárut stb.

nyáron át a leggondosabb ápolás által mindennemű ká-
rok ellen csekély díjazás mellett, megvédje.

A ruhák kívánatra elhozatnak és az elismervény
ellenében vissza is küldetnek.

A midőn még a n. é. közönségnek szives tudomá-
sára adom, hogy az összes nálam lévő ruhaneműek az
első magyar általános Biztosító-társaságnál az elmúlt
idényben **35.000** koronára biztosítva voltak, maradtam
magam b. figyelmébe ajánlva, kiváló tisztelettel

MANDL ÁRMIN

szücs-üzlete és ruhaóvó-intézete

Irgalmasok-utca.

ZSOLNAY

GYÁRAKBAN

PÉCSETT,

következő keramikai készítmények gyártatnak:

Majolika díszedények; nagytűzi zománcal, ismert Zsolnay-technika, vázák, korsók, jardinierek, faldíszek, virágtartók, bonbonnierek, asztal-
díszek stb. **KÜLÖNLEGESSÉG:** keramikai műtárgyak fémmázal »Eosin«.

Majolika használati edények; thea, kávé, mocca, étkező, dessert, mosdó és dohányzó készletek.

Közönséges használati edények, olommentes mázzal; főzőedények, korsók, zsírosbödönök, söröskészletek, borhűtők, tejgazdasági
edények

Kályha gyártmányok; kandallók, egyszerű és díszes kályhák különféle színárnyalatokban, aranyozott és polychrom kivitelben, különböző
fűtési rendszerrel.

Teracotta és pyrogranit; építkezési díszek, szobrok, kerti vázák, kerti ülőkék és kerti asztalok, homlokzatburkolat-kövek, virágszegélyek.

Kőanyag-áru cikkek; kívül-belül mázas csövek minden méretben csatornázásokra és vízvezetésekre, kémény-rakványok, kémény- és fal-
fedő-lapok, iszapfogók, vályuk és jászolok.

Vasklinger kockák és keramit-lapok; utcák, járdák, folyosók és istállók burkolására, járda szegélykövek és lépcsők, egyszínű és mintá-
zott padlólemezek.

Tűzálló cikkek; chamotte téglák kazánok befalazására, kályha-betétek, forma-téglák fémolvasztó kemenczékhez, chamott liszt és agyag
retorták és mufflik.

Porcellán-áruk; elektrotechnikai és chemiai célokra; szigetelők, szorítók, bevezetők, savtartók és szűrők.

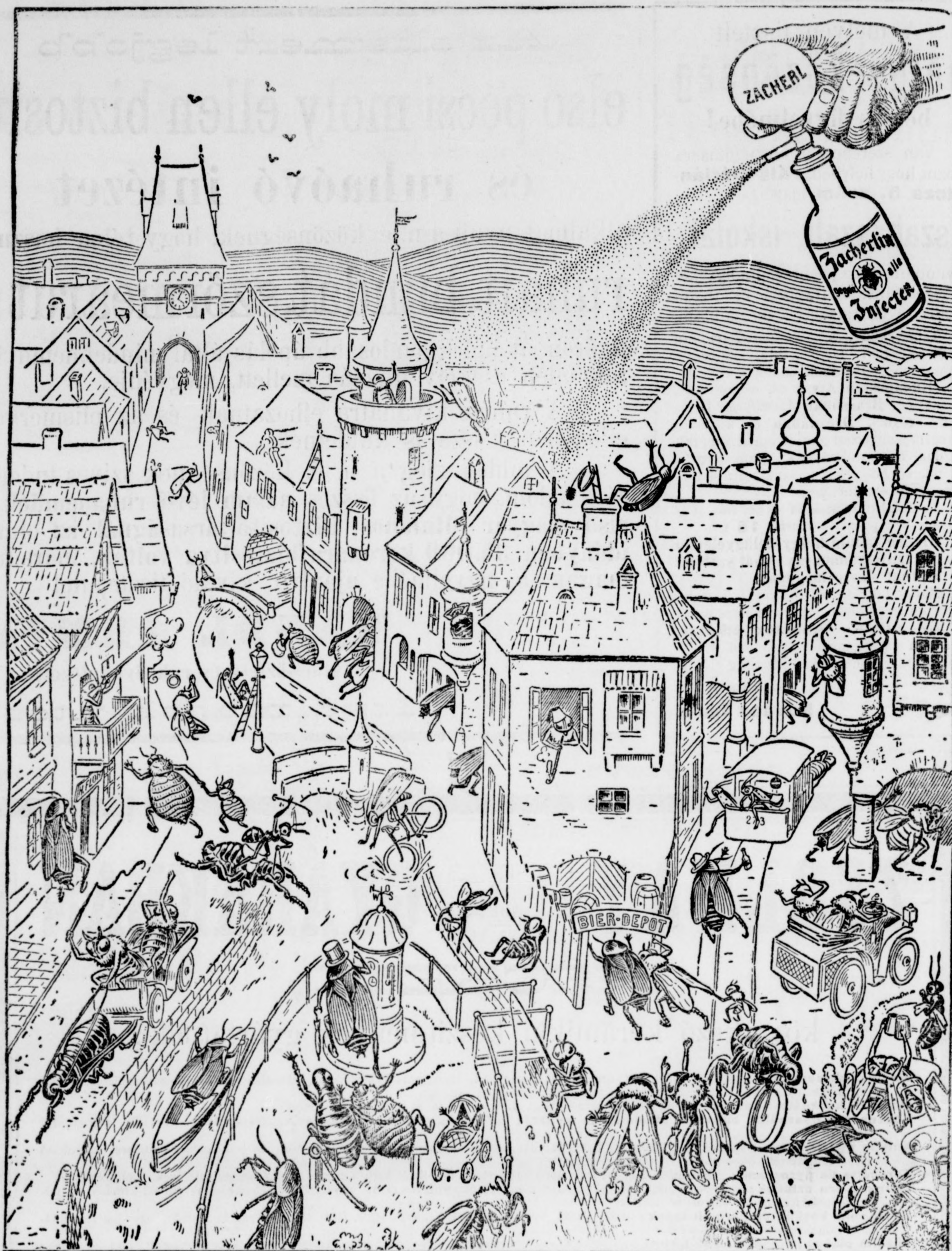
Füredőkád és falburkoló lapok; porcellán-fayence-ból vagy közönséges mázas cserépből; falburkolat-lemezek fűdősobákba, clostettkbe,
konyhákba és istállókba, fehér és színezve, síma és dombor (relief) díszrel stb.

Sanitár-cikkek; árnyékszék- és pissoir-csészék, kórházi edények, köpőládák, gyógyszerári felszerelések, kenőcs-tégelyek stb.

Tetőfedési cikkek; tetőcserép színes mázzal, él- és gerinc-cserép, egyszerű és díszes tetővégződés. stb.

Templom-felszerelések; oltárok, szószékek, keresztelő-kutak, szenteltvíztartók és mindenféle szent-szobrok.

Költségvetésekkel és rajzokkal megkeresések után a gyár készséggel szolgál.

**Kedves olvasónó, ha „Zacherlint“ veszel,
Tasakban adottat soha ne fogadj el;
Mert csak az üvegben csomagolt valódi,
A mely csomagolást a törvény is védi.**

**Valódi védőszer úgy éjjel mint nappal,
Mert könnyen végezel minden csúf bogárral.
Hogy biztos légy, a szert vedd ott, a hol látod
A díszesen nyomott „Zacherlin“-plakátot.**

HUSVÉTI MELLÉKLETE

1901.

Betelt az írás.

Betelt az írás; im közelg a vég . . .
Utját a Messiás bevégezé.
Próféták által mint megmondatték;
S most erre tart a szent város felé.
A mag, mit a szivekben elvetett,
Az ige, mit szent ajka hirdetett,
Mint a mező langy nyári permetegtül,
Immár szélében új életre szendül.

Közelg a vég; betelt már küldetése;
Az esme él; csak az van hátra még,
Hogy elszántan halálra, szenvedésre
Érette föláldozza életét.
Mert bár igéje bölcs, szentség-teli:
Igassá a halál pecsételi;
És ő, tekintetét vetvén az égre,
Nyugodtan mégyen sorsának élébe.

Üsendben halad, fentülve szürke vemhén;
Tanítványi ott lépdelnek nyomába;
S Jeruzsálem utcáin kint teremvén
A nép, felzúg a lelkesült »hossánna!«
Áldott, a ki az Úr nevébe' jő!
Izráel vígasza, reménye Ó!
S mig palma-ággal int feléje mind,
Mélázó szemmel rajtuk áttekint.

Merengő lelke, mint a gyors madár,
Előre száll a bús, setét jövőbe;
Sorsát bizton s előre látja már;
Rettentő az; de nem térhet ki tőle!
Judás áruló csókja, cselvetése:
Egy szó mint bírja Pétert hitszegésre . . .
Mind, mind előtte . . . a kínok soka,
S véres keresztjével a Golgotha!

S ő csüggedetlenül előre mégyen;
Bár a haláltól a test reszketett;
Lelkét meg nem töré se kín, se szégyen;
Mig végre minden — »befejeztetett!«
Mit látván a nyers harcok római,
Bár büszkesége tiltá szólni,
Az elnyomott szó feltör ajakára:
»Ez Isten fia vala bizonyára!«

Oh Jézusom! látván sok szenvedésed,
A lelkem fáj, a szívem elszorul;
Ez hát a célja létnek, szenvedésnek,
Hogy végre rá a sírhalom borul?
A küsködés, az élet-golgotha,
Mind, mind oda vezet, csupán oda?
S ha szenvedésim útját megsfutottam,
Lényem porrá, párává foszlik ottan?

A sírban szertehull az ős-elem?
S tán újra egyesül — fában, virágban?
Ott semmisül meg vélem jobb felem?
Avagy a síron túl egy új világ van?
De mért e töprengés, e méla bánat!?
Jézus sírján új hit világa támad;
A siri éjjelében — hajnalunk:
Halléluja! Mi is föltámadunk!

Bodonyi Nándor.

Szív és szenvedély.

Ott künn a város előtti fasorban
távol minden zajtól, a hol a levegő még
nincs átsűrösödve a gyarak bűzös, fekete
füstjétől, csupa elegans, modern stilben
épült villa van, melyek előtt a zöld pá-
zsiton szebbnél szebb virágok árasztják
szét illatukat.

A fasor végén, a nagy ligeti tó
közvetlen közelében, magas rácsajtón
keresztül lépve renaissanc épület előtt
állunk, melynek tágra nyitott ablakain
át szabadon kandikálhat be a nap, körül
ugrándozva minden zeget-zugot.

Nem úgy az emberek. Ezeket be
nem bocsájtják, mielőtt az öreg kapus-
nak át nem adják a névjegyüket, a me-
lyet ő aztán nagy grandezzával urnőjé-
hez visz — állítólag. Valójában azonban
csak saját szobájába megy, a hol a nagy
ókula segítségével kibetűzi a nevet. Ezen
fordul meg minden, hogy tudniilik
milyen név áll rajta. Ritkán jön valaki,
de még ez is sok lenne a lépcsőket
mindenkor föl s lemászni öreg járó-
gépezetével; meg minek is fárasztani
vele urnőjét, tudja ő amugy is, hogy
kit fogad s kit nem, mely utóbbi eset-
ben méltóságteljes arckifejezéssel lép ki
szobájából, hanyagul jelentve a várakozó-
nak, hogy ő méltósága ma nem fogad
senkit; a mi azonban ama fiatal hölgy-
nek nem mérvadó, ki épp e pillanatban
lépi át a kaput, mert ő barátságos fej-
bólintással a kapus felé, szó nélkül halad
föl a lépcsőn. Még csak be sem kell őt
jelenteni. Az öreg kapus még az imént
komoly redőkbe vont arca hirtelen ki-
szélesedik s akkorát hajlong, hogy még
a porcikái is recsegnek bele. Nem tudni
egész határozottsággal, a rokonszenv ki-
folyása-e ez, vagy az a fényes valami,
a mit e hölgy minden látogatása alkal-
mával zsebébe csusztat, idézi elő e gyors
változást. Mondjuk előnyére az öregnek
hogy mindkettőnek van része benne,
mert rendkívül egy kedves jelenség a
lenge alak, habár a derék portás csak
a sűrű fátyolon keresztül szemlélheti,
vagyis jobban mondva, képzelheti az arc-
vonásokat.

Az ifju nő fölsurran a lépcsőkön
s a legelső ajtón kopogtat. Egész lényén
megejtetik, hogy nem ritka vendég e
csendes lakban. Odabenn is tudják már,

ki legyen künn, mert a hű, öreg cseléd
örömtelten siet fölnyitni az ajtót.

— Csakhogy megjött, drága kis-
asszony! A méltóságos asszony már alig
tudta megvárni. — Ezzel kitárta a má-
sik ajtót, mely tágas lakószobába vezetett.

— Hozott Isten, édes gyermekem
— szólalt meg egy nyájas női hang s
az ablakmélyedésből magas női alak
lépett elő. Az uszályos fekete selyem-
ruha s az ősz fűrtökön lengő csipke
főkötő még fokozták megjelenésének
előkelőségét. Dacára lágy hangjának,
egész lényén bizonyos hajlithatlan ke-
ményesség nyilvánult. Megejtették e nön,
hogy a sors sok és nagy csapást
mért rá, de az is megejtették rajta, hogy
el tudta őket viselni. Ha szívet tán szét-
marcangolta is a bánat, de alakját nem
volt képes megejtőnyesíteni.

Pár perc mulva már ott ültek ren-
des helyükön. Az agg nő az ablak-
mélyedésben álló karszékekben, az ifjabbik
alacsony zsámolyon lábainál.

— Te ma oly halavány vagy, gyer-
mekem s izgatottan is nézsz ki.

— Hogyne lennék izgatott, mikor
éppen ma egy éve, hogy először léptem
át e küszöböt. Egy teljes éve, hogy he-
tenként kétszer töltök nálad pár órát s
ma is csak ott vagyunk, a hol akkor.
Te engem tárt karokkal fogadtál, mikor
azt mondtam, hogy megboldogult édes-
anyám fiatalkori barátod volt. Kiviv-
tam szeretetedet a legnagyobb mérték-
ben az én számomra. De te tudod, hogy
én más célt is tűztem ki magamnak.
Ezért könyörgöm immár egy teljes éve
s te még mindig makacsul megtagadod
az én kérésemet, a mely egy haldokló-
nak utolsó óhaját képezte, egy család
boldogságát betetézne, s a mi végre
saját szíved leghőbb óhaja. Te, ki kör-
nyezetteddel szemben az igazságosság
példányképe vagy, te ez egy esetben az
apa bűnét gyermekén akarod megbo-
szulni. De nemcsak az ő gyermekén,
hanem a te gyermekeden is. A miért
te egykor elátkoztál egy férfit, ugyan-
azt követelted most fiadtól s mert ő
nem tette meg, ezért megtagadod tőle
az anyai szeretetet. Ugye, engem sze-
retnél, ha bárki lenne is férjem?

— Az egész más — felelt halkán
az agg nő, mialatt szemei a nyitott
ablakon keresztül elrevedeztek a meszsze

távolba, mintha az ifju nő ecsetelése ott öltene alakot.

S emez folytatta:

— Az akkor még ifju orosz báró megnyerte szivedet s mennyire viszonozta érzelmeidet, ezt csak az tudja, ki utolsó perceiben körülötte volt. Szülei elleneztek, hogy egy bár előkelő, de szegény leányt vegyen feleségül. Ő meghajolt szülei akaratának, megfelelt gyermeki kötelességének, de megtört két szívet s megmetélezett két egész életet. A sajátját s a tiedet. Az évtizedek tova repültek, virágokat letörve, bimbókat fakasztva s a te saját tragédiád újból kezdetét vette egyetlen gyermek életében s bizony nem rajtad mulott, hogy folytatása elmaradt. Miért nem akadályoztad meg annak idején, hogy ép az orosz udvarhoz tették nagykövetté? Neked nagy befolyásod van a legmagasabb körökben, csak egy szavamba került volna s más udvarhoz küldték volna. De bizonyára a végzet úgy akarta, hogy a leány tegye jóvá apja bűnét. Az ő kezébe tette fiad boldogságát, hogy az átok áldássá változzék általa. Oh csak most látom, hogy nem a sors a mostoha, hanem maguk az emberek, mások, de leginkább önmaguk iránt. A sors jóvá akarja tenni egykori gyengeségedet, be akarja aranyozni életed alkonyát, de te visszautasítod. Ne játszsál az étellel, édes néni, mert ki tudja, nem-e megszámlálvák napjaid! Avagy boldog anya volnál, ha fiad jellemtelenül elhagyja szíve választottját annak apja vétkeért s egész életét örömtelenül töltené, szívében a kétségbeeséssel? Csak egyetlen szavamba kerülne s fiad karjaid közé sietne s menyed szerető leányod lenne. Mihez fog vezetni a te makacsságod? — Ez utolsó szavaknál hangja elcsuklott s testét halk zokogás remegtette meg.

*

Az előkelő körökben nagy izgatottság uralkodott. Este udvari bál volt, melyen akarva, nem akarva a meghívottaknak részt kellett venniök. X nagykövet az utóbbiakhoz látszott tartozni, legalább erre enged következtetni fáradt, mélabus arkifejezése. Agyát még most is gyötri az a párbeszéd két katonatiszt között, melynek véletlenül volt fültanuja.

— Mit gondolsz, eljön-e X nagykövet nejevel a bálba? — kérde az egyik.

— Már hogyanne jönnének, hisz ez felségsértés volna.

— Szegény X! Igazán nem vagyok tisztában nejevel. Oly elragadóan kedves mindenkihez, hogy már az egész udvar lábainál hever s mellette oly megközelíthetetlen, mint akárcsak maga a Nap. Oly hatalmat gyakorol az ember felett, hogy a legzabolátlanabb szenvedélyek is őszinte tiszteletté változnak irányában. S mégis, hidd el, nem hű az urához.

— Szt! Belőled a visszautasított udvarló beszél. Figyeld csak meg, hogy csillognak szemei, valahányszor férje közeledik felé.

— Ép ez az, látod, a mi érthetlenné teszi ezt a nőt. Gyuszi barátom azt állítja, hogy már több ízben találkozott vele, mély gyászba öltözve, a délutáni órákban, mikor férje nincs odahaza. Azóta minden gyászos hölgyet jól szemügyre veszek s csakugyan a napokban magam is találkoztam vele. Teljesen gyászba borítva, szemeit lesütve, lehorgasztott fővel sietett a tömegben keresztül. Hirtelen bérkocsiba szállt s elhajtatott. Utána hajthattam volna, de ezt tiltja becsületesem. Ez a férj dolga s az ő kizárólagos jogát képezi.

— De kérlek, hisz ő már rég letette atyjáért a gyászt.

— Ép ez erősíti meg bennem a gyanút, mert ő azt hiszi, hogy ez öltözetben fogják legkevésbé fölismereni.

Eddig a párbeszéd, mely elég volt arra, hogy egy férfi bizalmát megin-gassa s hogy a kételynek, mely rosszabb a legborzasztóbb valónál, helyt adjon.

Ő délután soha sincs otthon. Ma is csak az udvari bál miatt jött haza, hogy kissé kipihenje magát. Hálószobájába ment, de nem pihenni, hanem az ablakhoz állt, égő szemeit a kiskapura szegezve, mely az udvar végéből egy mellékutcára nyílt.

Mint a felbőszült tigris martalékát, úgy lesett ő onnan valamit. Hogy mit, azt tulajdonképen maga sem tudta, de úgy érezte, hogy e kis ajtóban valaminek történnie kell.

És csakugyan nem soká kellett várnia. Mély gyászba öltözve felesége surrant át az udvaron, a kis ajtón keresztül. Az ő felesége, a kiról azt hitte, hogy szíve csupán férjéért dobog.

Mint rendesen, itt is a megcsalt szerelem első érzése a boszu volt, örülteként rohant ki szobájából az egy gondolattól áthatva, hogy »utána!«

Néhány mellékutcán áthaladva, bérkocsiba szállt neje. Hasonlóan cselekedett ő is, megparancsolva a kocsisnak, hogy észrevétlenül kövesse amaszt.

Végre megálltak. Miután kifizette a kocsist, gyalog tette meg a néhány száz lépést odáig, hol neje kiszállt.

A gondozott kerten áthaladva szemeit átfuttatta a remek kis épületen.

— Szép fészket kerestek maguknak, de szétdulom; tudom... ezzel rohant az ámuló kapus mellett föl a lépcsőkön, hol majdnem összeütközött az öreg cseléddel.

— Szent Atyám, a kegyelmes ur! — kiáltott az öreg asszony. De ő rá sem nézett, csak ezt sziszegte:

— Hol vannak?! Sztémorzsolom! — azzal az első ajtón berontott kopogtatás nélkül, halotthalaványan, lázas szemekkel. De a mint a küszöböt átlépte, mintha gyökeret vertek volna lábai, úgy állt ott. Felesége ott ült alacsony zsámolyon, fejét ölébe hajtva az ő öreg anyjának.

A váratlan zajra az ifju nő halk sikolylyal föluggrott s férjére bámult.

A csendet az agg nő törte meg, kiben a sértett anyai büszkeség még egyszer fölébredt:

— Mit akar ön itt? — kérde fagyosan.

— A feleségemet — mondá a férfi s mindketten az anya lábaihoz borultak.

A leáldozó nap három egybeolvadt boldog szívre lövelte utolsó sugarait, mintegy bucsucsókot intve a félhomályban visszamaradó földnek.

Bors Margit.

Csillagos estén...

*Csillagos, csöndes
Végtelen égbolt
Szent némasága,
Büvös szépséged
Bánatos lelkem
Úgy átjárja.
Szólanul nézem
A csillagokat,
S úgy érzem én,
Mintha azokból
Szelid köszöntés
Szállna felém.*

*Olyan előttem
A csillagoknak
Biztató fénye,
Mintha belőlök
Az én jó Apám
Lelke beszélne.
Tán ő küld hozzám
Onnan felülről
Üdvözetet,
Kinek szívében
Most is él értünk
A szeretet.*

*S ha feltekintek
Könyves szemekkel
A magas égre:
Szállja meg szívem
E gondolatra,
Megnyugvás, béke.
S a viszontlátás
Reménye legyen
Majd vigaszom,
Ha erőt venne
Csüggedt lelkemen
A fájdalom.*

*Csillagos estén
Ha feltekintek
A magas égre.
Égi nyugalom
Száll a szívembe
S mennyei béke.
Minden sóhajból
Hő ima válik,
S hit, bizalom
Tölti el lelkem,
A mikor érted
Fohászodom!*

B. Cl.

Nem támad fel.

Irta: Hegyháti.

Verőfényes tavaszi regg volt. A távol kelet fakó bérceinek öléből fölbukkanó nap sugarai vakító szinpompában ragyogtak a harmat kristály cseppjeiben, hogy ragyogásukban új életre pezsdüljön a téli álmából ébredő természet.

Az erdő sűrűjében megszólal a fülemüle, csattogó dalában hirdelve az ibolya fakadását: életet, szerelmet, boldogságot imbolygó, csudálatos harmóniában.

A tavaszi szellő langy lehe felkapja a szabad természet ölében ringó igénytelen zenészek csipogó dalát, végig lebeg vele a vadvirágos réten, a zöldelő mezőn s elviszi egy futó rózsá-indáktól körülnyaldosott földhányáshoz. És megpihenve a nap sugarainak langy melegében, újra elsiet, hogy új dalt lopva boldog dalosok szerelmes szívéből, ott sirasson, ott daloljon a rózsá-indák között.

Tizenhat tavasz röppent már el a sirbolt fölött, hogy utolszor nyilott ajtaja.

Azóta felverte a gyom környékét, a melyet ember nem taposott, a melyen át ima nem hangzott; csak a sóhajtó szél kísértett a rózsá-ágak között. Az apró madárcák csicsergő dala belevegült a szél zokogásába, a sirbolt rozsdás ajtajának repedései közt kiröppenő sóhajjal.

A természet ébred, mosolyog, minden oly kedves, üde, csak a sirbolt komor, elhagyott.

A nap ép előbujt égi takarója mögül, hogy végigjárja a világegyetem szédületes utját, amikor egy könnyű fogat robogva közeledett a széles, köves uton, majd egy hirtelen kanyarodással befordul az erdő renetegének.

A kocsiban ülő hölgy félve tekintett körül, oly idegenszerűleg érezte magát a vad némaságban, a melynek síri csendjét csak egy-egy elkésett bagoly rémes huhogása zavarta meg.

— Jól megyünk-e? — kérde a hölgy félénken.

— Igen, — felelt a kocsis hátra sem tekintve, — oda találnék én beköttöt szemmel is.

Ezzel tovább nógatta a tajtékzó lovakat.

Csakhamar kiértek egy sűrű bozótba benőtt fensikra, a melyen áttörtetve, fölbukkant előttük a rózsá-indás sirbolt.

A kocsis megállította lovait.

— Ott a sirbolt, — szólt fanyaran.

A hölgy hátralebbentette fátyolát, ideges mozdulattal kiemelt a kocsis mélyéből egy hatalmas élővirág koszorút s gyors elhatározással indult a mutatott irány felé, de alig tett néhány lépést, hirtelen megállt.

— Ferenc, — szólt vissza, — jöj-jön, én úgy félek e helyen.

A kocsis elő sietett. A csupasz szederindák nem egyszer akadályozták utjukban, a kezők felvérzett, a ruhájuk megsercent a tövisék életől, de ők csak előre törtek.

Ahogy elértek céljukhoz, a nő ledobta magáról köpenyét s a koszorúval kezében, a melyről két tenyérszíri széles fekete selyem szalag csüngött alá, úgy állt ott, mint eltemetett boldogságot sirató, gyászba borult génius.

Len-szin hajával a lenge szellő játszadozott, égszin szeméibe a kétkedés, a csüggeteg remény csalt könyűt. Nyulánk természetéhez egyszerű fekete ruha simult. Semmi disz, semmi ékszer, egyszerű volt, fenséges, a tavasz tizenhat csókjával homlokán.

Réveteg tekintetével végigsiklott a rozsdáste vasajtón, a futó-rózsa szürkés indáin, a kövek tépett mohán. Gondolatainak összevisszaságában egy kérdőjel vibrált elő folytonosan; egy kérdés, a melyre hiába keresett feleletet.

— Igaz-e? — suttogott összerendezve, — igaz-e?

Gyorsan elfedte arcát. Önmaga félt pirjától. Majd odalépett a sirbolthoz s a vele hozott koszorút oda erősíté az ajtó fölött a falba erősített kőcimerre.

— Igy, — suttogta, mintegy önmagához, — talán megnyugszik lelkem. De... igaz-e...? Óh, Istenem, engedj a multba látnom, a szívekbe... egy ima... igen... az ima enyhít.

Önkéntelen térdre ereszkedett s kezeit imára kulcsolva, soká, soká mozgattak ajkai.

Miért imádkozott? Megnyugvásért, az anya bűnéért, az apa üdveért, nyugalmáért.

Egyszerre ijedten kapta fel fejét.

— Ferenc, — szólt mintegy esdve a kocsishoz, — menjen csak vissza a lovakhoz, én még maradok, oly jól érzem itt magam.

A hűséges szolga szó nélkül engedelmeskedett.

Most már egyedül volt. Az egyedül lét megnyugtát, békél, de őrjit is.

A sirbolt oldalánál egy hatalmas terméskő sirt ki a magas fűből, arra ült s fejét kezeibe temetve, csapongó gondolatainak prédájául engedte át magát.

Szívét a kétely törei marcangolták. Igaz-e? Igaz-e? Nem tudott hinni a röpke szó igaz voltában, az édes anya szavában, esküjében. Egy borzasztó titok súlya nehezedett rá, a melytől nem tud szabadulni. Gyötri, fojtogatja egy vád, mit önmaga ellen emel lelkiismeretének dörgő szava, és nincs, aki azt elhallgatassa. Bűnös-e? De kicsoda? Hah, azt a nevet nem veheti a bűnnel, átokkal kapcsolatban ajkára. Nem. Rágalom, egy önző férfi hazug nyelvének ocsmány rágalma. Igen, az ő... nem, nem lehet bűnös. Egy félreértés lehetett a rettentő katasztrófának indító oka; a szenvedély hirtelen fellobbanása; a gyanu, a mely ő, a melynek nem állhat ellen a becsület, mely megtöri a bizalmat, a szeretetet, a mely tragikumot lehel, halált, enyészetet.

Óh, Istenem, — sóhajtott, — nyujts mindenható irgalmaddal fényt a mult sötétébe. Áldozat vagyok-e, vagy... vagy a bűnnek virága...

E pillanatban megzörrent a közeli haraszt s egy ismeretlen férfiú tünt elő a bokrok mögöl.

A hölgy felriadt s megrettenve húzódtott a sirbolt másik oldalához.

— Mitől se tartson gyermekem, — bátoritá a férfiú, — hiszen barátja vagyok.

— Ön barátom? — kérde félénken.

— Igen, Vaskó Bertalan leányának én csak barátja lehetek.

A hölgy fájdalmasan mosolygott, mig szemében örömkönyvek gyűltek.

— Ismerte atyámat? — kérde mohón.

— Legjobb barátom volt.

— Akkor nekem is barátom.

— Igen, Margit, az vagyok. Sohasem hittem előérzetnek, csalóka véletlennek tulajdonítottam, de igen az, hogy itt találtam, meggyőz arról, hogy van előérzet.

— Tehát engem keresett és itt e renetegben.

— Igen, itt, édes atyja nyughelyénél.

— Szava rejtély előttem.

— Egy kötelességet kell ma teljesítenem és... és valami azt sugta, hogy itt találom fel azt, kihez megbízatásom szól. És ime, feltaláltam.

— Nem értem.

— Jöj-jön, édes Margit, — szólt az idegen jóságos, biztató tekintettel, — üljön előbbi helyére és meg fog érteni. Margit zavarban volt.

— De... itt egyedül?

— Nevem Tornyai Elemér, — szólt a mintegy ötvenéves, deresedő férfiú, — a korkülönbség, a mely köztünk tátong, csak növesztheti bizalmát velem, édes atyjának barátjával szemben.

— Ön következetesen édes atyám barátságára hivatkozik, — jegyezte meg Margit pirulva.

— Igen. Tudok mindent és azért jöttem, hogy beváltva felejtethetlek barátomnak tett ígéretemet, leánya is tudjon mindent.

— Óh, Istenem, mit kell hallanom, — szólt kezeit tördelve Margit.

— Csillapuljon, gyermekem. Régmúlt idők eseményeit tárom fel előtte, a jó barát őszinteségével, de kiméretlen híven. A rágalmazók ajkai elnémulnak és szíve megnyugodva a végzet akaratában...

— Hogyan, ön tudja?

— Igen. Tudom, hogy ocsmány rágalommal illették azt, ki szívéhez legközelebb áll.

— Tehát rágalom, óh, hála neked ég, — szólt Margit mély sóhajjal.

— Hogy maga, édes gyermekem, Geresdi Zoltánnak nyujtotta kezét, tehetetlen dühre ingerelte egy vetélytársnőjét, ki Geresdire vetvén ki hálóját, bizony számított rá. Kérés, köny, fenyegetés, mind hiába volt s hogy célját el nem érte, a boszuban keresett elégtételt. Nem rettent vissza, hogy egy család szentélyébe furakodva, egy halott szent emlékét sárral dobálva, rideg válaszfalat emeljen két szerető sive között, romba döntse két egymást a forrt lélek boldogságának ábrándokból szőtt sejtelmes várát. A rágalom utat talált kegyedhez is, a kétely, a gyanu lobbott vetett és ide jött az édes atya sirjához, talán először életében, hogy megkérdezze a lenge szellőt, a sirbolt mohos köveit: igaz-e? Nos, ugy van-e gyermekem?

— Úgy, úgy. Csak szóljon, hallgatom, mintha csak édes atyám szel-
leme szólna ajkairól.

— — — — —

— Vagy tizennyolc évvel ezelőtt, egy forró nyári nap délutánján, kipirult arccal, villogó szemekkel lépett szobámba Vaskó Bertalan.

— Megfoghatatlan volt előttem, mi ingerelte olyannyira fel amugy is hevülékeny barátomat, ki az indulat hevében csak alig tudott szóhoz jutni.

— Barátom vagy-e? — kérde dühötől reszketve, az asztalra dobva botját.

— Azt hiszem, — felelém, — nem egyszer bizonyítottam már be, reményem, nincs okod abban legkevésbé is kételkedni.

— Nem kételkedem, de tudod, ma minden ellenem esküdt, — szólt bosszusan.

— Hát mondd már el, mi történt veled? — nógattam.

— Azt tudod, — kérde Bertalan, — hogy a múlt héten eljegyeztem Ilyefalvi Jolánt...

— Az én édes anyám... — pattant fel Margit.

— Igen, — folytatta Tornai, — és ez eljegyzés, bizony nem egynek költötte fel irigységét, akit azonban Bertalannal párhuzamba vonni egyáltalán nem lehetett. Amikor aztán meggyőződtek arról, hogy sem Bertalant, sem menyasszonyát mi sem tántorítja el elhatározásuktól, a csípős megjegyzéseknek sem voltak híjával, s nem hiába. Az említett napon az ellentétek már annyira kiélesedtek, hogy az összeütközés nem volt elkerülhető.

A kaszinó választmányi gyűlése után, a melyen Bertalan is és valami Koltai Miklós nevű kétesekzisztenciájú uri ember is részt vett, ahogy élévődtek egymással, Koltai azt vágta Bertalan szemébe:

— Már, másnak a szeretőjét mégsem venném feleségül.

A jelen voltak kinosan néztek egymásra. Bertalan elhalványult, majd az összes vére fejébe tolult s ingerülten kiállt Koltai felé:

— Gazember! Kinek volt a szeretője?

— Az enyém, — felelte Koltai gúnyos mosolylyal, — különben rendelkezésedre állok.

Bertalan mint dühödt fenevad vetette magát Koltai után, de jóbarátai visszatartották.

Ekkor rohant hozzám Bertalan.

A párbajt természetesen elkerülhetetlennek tartottuk. Egy jó barátom társaságában még aznap kerestem fel Koltait, hogy Bertalan nevében elégtételt kérjek. Koltai ajkába harapott, úgy látszik, erre nem volt elkészülve. Azon este összejöttünk az ő segédeivel s megállapítottuk a feltételeket, a melyek, tekintve a sértés súlyos voltát, rendkívül szigorúak voltak, kötés nélkül, szűrés megengedve, végkimerülésig. Nyár lévén, a párbaj helyéül a cserepi erdő tisztását tűztük ki.

Másnap pontosan megjelentünk Bertalannal a kitűzött helyen. Vártunk a meghatározott időn túl egy negyed, fél órát, de Koltai csak nem jött.

Egyszerre egy vágató fogat közeledett. Az ellenfelet sejtettük, de menynyire elhültünk, amikor Perényi Géza csendőrfőhadnagyot ismertük meg az érkezőben.

— Várjátok Koltait, ugy-e? — kérde nevetve.

— Persze. — feleltük, — mindenkiket inkább, mint téged.

— Azt elhiszem, Koltai is mindenkiket vár inkább, mint engem.

Egymásra néztünk.

— Koltai már egy fél óra óta az ügyészség fogházában elmélkedik a párbaj szigorú feltételei felett.

— Ugyan, ne mókázz, — vetettük ellen fejcsóválva.

— Semmi mókázás, — felelte Perényi, — amióta Koltai városunkban időz, egy detektiv folyton nyomában volt. Végre ma, hogy bűnösségének bizonyítéka kezében volt, ép amint már utban volt, hogy végig játszik egy lovagias komédiát, elcsiptem.

— Csipted volna meg azután, — szólt Bertalan kedvetlenül.

— Azután? — kérde ámulva Perényi, — egy körözött sikkasztóval csak nem fogod összemérni kardodat?

— Koltai sikkasztó? — kérdeztük mind egyszerre.

— Koltai Khon Miksa sikkasztott, okmányt hamisított, reményem, nem óhajtatok rehabilitálni.

Ily körülmények között, nagyon természetes, hogy a sértés is vesztett súlyos voltából, mert elvégre is, egy sikkasztó, egy okmányhamisító, börtönviselt ripók sértő szavai a sértőre pattannak vissza.

Csak az sérthet, ki azokért helyt állhat, mert ha elnémul a felelősség, a becsület siratja azt meg. Sérteni csak nyílt, emelt homlokkal lehet, ez férfias ellenhez illő és nem mint a csúszó kigyó, a rágalom, a gyanúsítás sziszegő szavával, a melynek megtorló fegyvere csak a megvetés lehet.

Koltai Khon Miksát elérte a sorsujtó keze. Egyik vád a másik után bizonyosodott rá, úgy, hogy végül is összeroskadva a bizonyítékok sulya alatt, töredelmes vallomást tett. Most már mi sem késleltette a végtárgyalás megtartását, a mely hogy Koltai elíteltetésével végződött, csak természetes.

A tárgyalás menetén általános feltűnést keltett, hogy Koltai folyton egy hölgyre hivatkozott, ki őt megmenthetné, de akit megnevezni nem akart.

Vaskó Bertalan szívében fészket vert a gyanu. Koltai ugyanis gyakran fordult meg menyasszonya házában s az özvegy, ki akkor alig volt több huszonkétévesnél, kitüntető szívéllyel fogadta mindenha. Sőt az ítélet hozatal után is, nem egyszer fejezte ki megbotráncozását az igazságszolgáltatás tévedése felett s üldözői áldozatának tüntette fel Koltait.

Hogy Ilyefalvi Jolán különös viselkedése asszonyi szeszélynél egyéb nem volt, az tény, de szegény Bertalan valószínűleg szerencsétlenül érezte magát.

Látszólag hidegen hagyta, de bensejében folytonosan gyötrődött.

Nemsokára végbe ment az esküvőjük. Úgy látszott, hogy mi sem zavarja boldogságukat, mit egymásban kerestek s egymásban találtak fel. Egy évre megnepesült boldog fészük egy kedves kis gögicselő babával.

— Ez én voltam, — szólt Margit könyezve.

— Igen, gyermekem, — felelt Tornyai elmélázva, — de ne sirjon, ne, az élet mosolyogva áll előtte... De folytatom. Bertalan, mintha feledte volna Koltait, gyermekies örömmel csüngött családi otthonán. A közügyektől elvonta magát teljesen, a gazdaságot meghitt tisztjeire bizta, egyedül csak a vadászat volt képes néha-néha elcsalni neje, kis leánykája köréből.

Egy tavaszi nap, nem birván ellenállani a vágynak, fegyverét vállára vetve, a közeli pagonyba indult szalonka-lesre.

Már jócskán alkonyodott, midőn a süppedő uton hazafelé tartott.

A kastélyhoz közeledve, halk beszélgetést hallott, mi által figyelmessé téve, észrevétlen surrant a hang felé.

A veranda ajtajánál neje állott, s mint a felhők mögül előkandikáló hold ezüst fényénél határozottan felismerhette, Koltai, kik élénk beszélgetésbe voltak merülve.

Bertalan megállt s lélekzetvisszafojtva leste minden mozdulatukat, minden szavukat, de társalgásuk oly halk volt, hogy egyáltalán mitsem érthetett meg belőle.

Hogy a szenvedélyek minő orkán-szerű vihara tombolhatott szegény Bertalan lelkében, annak ecsetelésére gyenge vagyok.

Már az esküvő előtt is ott kísértett ez ember árnya a két szerető szív között, akkor szeszélynél, bántó akaratságnál nem vehette egyébnek menyasszonya különös viselkedését, de most, egy elítelt, egy sikkasztó, egy gazemberrel, akitől megvetés és undorral fordul el tiszt ember, folytat titkos beszélgetést a felesége, kit istenített, kit bálványképeként imádott; az anya, kinek távollétén gögicselő gyermeke zokog: irtóztatón érintette gyengéd, lobbanékony lelkületét.

Bertalan féltékeny volt. A kertész is félti rózsatőjét a fagytól, dértől, vihartól, de nem az éj leple alatt leselkedő tolvaj, vagy boszuálló szörny késétől. Ez a becsületes, szerető szívek féltékenysége. Mi is ez? Egy katasztrófa előérzete; a lélek gyötrődése azon, hogy elveszti legdrágább kincsét, a kedves, a hitves szeretetét; hogy azt a szent és magasztos érzelmet, a melyet ápolt, dédelgetett, orvul mérgezi meg a madonnakülső alatt rejlő szörny; hogy életét lassan, de biztosan ölé mérge sorvasztja, ép annak a kezéből, kitől az élet keservében a hűség balzsamos írját várja.

Jogos és becsületes a féltés, ha az ideális, nemes, tiszta, ha nem szennyezi be az ösztön, a vágy, a ravasz kísértés.

De hol van a becsületes és megbecsztelenítő féltés közötti határ, hol végződik amaz, hol kezdődik ez, ki tudná azt megmondani?

Olyan a féltés, mint a havasok lavinája. Egy elejtett szó, egy félremagyarozott tekintet, egy akaratlan mozdulat sokszor elég arra, hogy rombolva gördüljön tovább meredek lejtőjén a féltékenység indulatának pillanatról pillanatra növekvő gomolya, míg csak feneketlen, vad mélységbe nem sodorja utjában felkapott áldozatait.

Bertalan nem látott mást maga előtt, mint a csábitót, ki befurakodva családi szentélyébe, a gyalázat sarával mocskolja be az eskü szent voltát, a hitvesi hűség nimbusát; nejét, a ki... ezt már pirult önmaga előtt csak elgondolni is. Arcához emelte fegyverét, egy dörrenés s mire a lövés füstje eloszlott, a fegyver másik csöve villant meg, kioltva a legnemesebb életet, a melyet egy szeszélyes, hiu asszony meg gondolatlan tette erőszakolt ki.

Margit hangosan zokogott.

— Tehát igaz... igaz... — tördelte kezeit, — egy csábitó gyermeke vagyok, csak bitorlom nevemet... Óh, miért is kellett ezt ép az ön ajkairól hallanom.

Tornyai megragadta a kétségbeesett leány kezeit.

— Ne ítéljen, édes gyermekem, hisz még nem mondtam el mindent.

— Még többet is kell hallanom, — kiáltott fel Margit, — hát jó, hallgatom. Hadd szakadjon meg ez a sziv, hadd tépje szét az édes anya bűne.

— Édes anyja nem bűnös, csak hiu, meggondolatlan. Koltai nem volt csábitó, de édes testvéröccse anyjának. Már mint gyermekifju a züllés útjára lépett, amiért testvérnénje, kegyed édes anyja, ott hagyva atyja hitét, megszakított öccsével minden testvéri köteleket. Vérrokoni viszonyokról senki sem birt tudomással, mert édes anyja irtózott még azon gondolattól is, hogy ily elvetemült embert testvérjének elismerjen s Koltai felhasználva ezen körülményt, folyton zsarolta nényét.

Margit megütközve tekintett Tornyaira.

— Megfoghatatlan, — mormogá, — és édes atyám sem tudott erről?

— Édes anyjában felülkerekedett a hiuság a hitvesi hűségen, szereteten, nem árulta el titkát még férjének sem és ime, meggondolatlan tette két szivnek teremtette meg a gyilkos golyót.

Tornyai elhallgatott.

Néhány percig némán néztek egymásra, majd felálltak. Margit gépiesen lépett a sirbolt ajtajához s térdre vetve magát, a megnyugvás áhítatával imádkozott.

— Most nyugodt vagyok, — szólt felemelkedve, — azt hiszem, édes atyám szelleme megbocsájtott, hogy egy pillanattig is kételkedtem; megbocsátott drága jó anyámnak...

A távolban megszólaltak a harangok, a lenge szellő szárnyára kapta a

hangokat s vitte messze, messze, oda a futórozsza-indáktól körülnyaldosott földhányáshoz.

— Jöjjön, atyai jó barátom, — szólt Margit Tornyaihoz, — menjünk, a feltámadás ünnepére harangoznak. Lelkéről lehullott a kétkedés köve, a feltámadás egyszersmind az én nyugalمام megújodása is. Rágalmazó nyelvek megölték bennem a gyermeki szeretetet, a kétkedés eltemette, a kesergő sziv megsiratta, de feltámadt most újra.

A harangok kongása milliók csügedt szívébe lopja be az isteni Megváltó feltámadásán ujjongó természet mosolyát. Minden oly kedves, üde, csak a sirbolt komor és elhagyott, csak az özvegy zokog eltemetett boldogsága felett.

Minden megújodik, ébred, feltámad, csak a boldogság nem. Annak nincs ébredése, feltámadása.

A keresst alatt.

*Fölfeszített Krisztus,
Te bölcs Isten-ember,
Rólad gondolkozom,
Hozzád száll a lelkem.
Hozzád, ki a népet
Meváltani akarád
És ezért szenvedél
Kínos kereszt-halált.*

* * *

*Bölcs valál te Krisztus
A magad korában,
Világító fáklya
Utvesztő homályban.
Mint üstökös tünt fel
Láng-elméd, szellemed,
A mely halhat'lanná
Tevé a nevedet.*

*Hangosan hirdeted
Magasztos tanodat:
„Szeresd felebarátod,
Mint önönmagadat!”
Csupán csak egy mondat,
Értelme új világ,
Hol embertársában
Mindenki embert lát.*

*És a nép megértett,
Es volt lelke vágya,
Sok, sok évi alvás
Öntudatlan álma.
Ott a rabszolga nép
Szeretett, imádott,
Benned találván fel
Az ígért „Meváltót.”*

*Lettek ellenid is,
A gyáva zsarnokok,
Kik féltették tőled
Korlátlan hatalmokat.
Azok a sötétben
Huhogató baglyok,
A császár, az urak,
S a farizeusok.*

*Mind, mind reád törtek
Bősz fogcsikorgással,
Hamisan vádoltak
Hazaárulással.
S bár tanításodban
Bűnt senki sem talált,
Mégis elítéltek,
Kimondván a „halált.”*

*És te kiszenvedél
Fönn a kálvárián,
Latrok között függve,
A gyalázat fáján.
De csak tested halt meg
Szellemed föltámadt,
E miatt még sokan
Véztek utánad.*

*S a hol kiszenvedél,
Évszázadok óta
Intőjelként ott áll
A gyászos Golgotha:
Hogy a szenvedésből
Részét mind kiveszi,
Ki igazi eszméd
Hangosan hirdeti.*

Leitermann József.

Nem jö többé!

— Rajz. —

Írta: MÁRTONFFY IMRE.

A vastag jégcsapok lecsüngtek az ereszről; könyezni kezdtek a meleg áprilisi nap erős sugaraitól — a szenvedőre nézve is eljő az az idő, midőn a könyek fölszáradnak.

A tavasz bevonulását tartja. A háztetőn levő moh újra zöldül, a fák rügyeznek, a seregély komoly méltósággal ül fészkeben, a fecskék vidáman csicseregnek. Az ég tiszta és kék, a levegő illatos és enyhe — a remény, a vágy időszaka köszöntött be...

A ház kapuja előtt két fiatal leány áll és figyelemmel szemlélik a fészkelő gólyapárt.

— A gólyák is megjöttek már, — mondá az idősebbik.

— Igen. — Mondd csak, láttad a »gólya család«-ot olajfestményben! Toroczkói Kamilla kapta ajándékba nagybátyjától esküvője napján.

— Láttam s kellemetlenül lepott meg, nem tartom helyesnek és ildomosnak, hogy fiatal házaspárnak ilyen ajándékot adjanak.

— Haha! Dehogy, ellenkezőleg! Tréfás ötlet az egész!

— Különös vagy, ugy, hogy véleményed nem irányadó előttem.

— Különös vagyok? Ugy?!

— Igen. Naiv gondolkozásodat mutatod csak, melylyel győzedelmeskedni akarsz. Bizony Klára, kissé különc vagy, még pedig nem a szó legteljesebb értelmében. Te inkább nagyravágyó hölgy vagy, mit nő és sohase fontolod meg azt, mit teszesz!

— Hm!

— Vond a válladat, az ellenkezőről meg nem győztél. Nem vagy őszinte. Kacér vagy.

— Kacér? Miért ne lehetnék kacér? Csak nem kívánod, hogy bálokon, társaságokban úgy viselkedjem, mint egy falusi libácska? A férfiak nem törődnek oly nővel, ki nem tudja magát érdekessé tenni.

— Ah! Ha valaki érdekessé teszi magát, az mit se bizonyít, vajjon valóban nem az?

— De mikor oly mulatságos, ha a férfiakat kényünk-kedvünk szerint ki-

nozzuk. »Kisasszony, hogyan érzi magát?« — »Kisasszony, parancsol egy pohár limonádét?« — »Szabad széssel szolgálnom kisasszony?« — Ez mind hozzá tartozik!

— Nem gondolod meg, hogy kacérsággal egy férfit boldogtalanná tehetsz? Tegyük fel, hogy valaki a te komédiádat, szemjátékaidat, hangodnak mesterkélt elváltozását komolyan veszi...

— Nos, akkor ő bánja meg!

— Ez a baj! Jól van ez így? Más szenvedjen, mert reményt ébresztettél fel szívében...

— Szenvedjen?

— Igen! Azt hiszed, hogy oly könnyű a szerelemről lemondani? Gondolod, hogy játszi szellő elúzi azt? Nem Klára, a növény erősen meggyökerezett — ha mindjárt világosság és melegség nélkül is nő fel — nagyon is hajlékony és még a vihar se törí el!

— Költői lendülettel beszélsz. Talán regényíró nővé leszel?

— Igenis, a szerelem az én véleményem szerint nagyon is regényes.

— Eh! Hüvös van. Menjünk be. Unalmas ezeket a gólyákat nézni. Aztán hallgass, ne tégy folyton megjegyzéseket!

— Nem ártanak!

— Hallgass, unalmas vagy! Látszik, hogy jóval túl vagy a huszonöt esztendőn.

— Nos te fiatalabb vagy!

— Hála Istennek!

Klára nevetett és megcsókolta nővérét. Ezzel bementek. A szobában a házigazda ült, az apa. Mélyen elmerült az újságot olvasásba. Az idősebbik nővér varróasztalához ült és munkához fogott. Klára pedig a szomszéd szobába ment, könyvet vett kezébe és olvasott.

Rövid pár perc múlva föltekintett.

— Kacér? — mondá. — Hm, hm...

Majd egy valcert dudolt és lábával verte hozzá a taktust.

— Haha! Nyugodtan üljek és viseljem magamat, mint egy vén kisasszony? Soha!

A valcerből galopp lett. Idegesen ütötte kis lábával a taktust.

— Irén kiállhatatlanul okos, suttogá mosolyogva. Mintha tudná, milyen legyen én; — oh ha elkezd érdekesi predikációit... Nem. — Béla sokkal kedvesebb. Ő sohase ellenkezik velem, s ha én ellentmondok is neki, akkor egészen odavan! — Máskülönbén igen jó vagyok vele!

Az ajtó nyílt ki és Irén lépett be.

— Olvassz?

— Nem, hanem gondolkozom...

— Mire gondoltál?

— Bélára.

— Benn van apánál.

— Ugy? — Mit akar?

— Azt hiszem, hogy a kert kérdéséről beszélnek. De neki más van a fejében.

Klára megragadta nővére karját.

— Micsoda?

— Természetesen, téged akarna látni. Tudod, hogy szeret.

Klára az asztalon fekvő nyitott könyvbe pillantott. Mosolygott és elpirult. Irén leült mellé a pamlagra.

— Mi a véleményed Béláról?

— Mi a véleményem?

— Igen jól tudod, hogy szeret. Mily vonzalommal vagy iránta?

— Még erre nem gondoltam.

— Nem mondasz igazat. Fial leány nem engedne magához közeledni oly férfit, kit gyűlöl.

Klára egy legyet csapott agyon, mely feje körül röpködött. Azután viszonzá:

— Még nem nyilatkozott és én nem kérdezhetem, szeret-e vagy nem.

— Igazad van. De ép ezt akarom tudni. Jó lesz, ha meggondolod a dolgot. Azt hiszem, régóta tisztában vagy önmagaddal.

— De ha nem mer nyilatkozni.

Klára nevetett, de csakhamar duzzogott.

— Ez komoly dolog, éppen nem nevetni való. Ha még mindig hallgat, ez annak a jele, hogy fél a visszautasítástól. S ha jó szíved lenne, nem kizárnád annyira, mint most teszed. Nem csodálom, ha kételyei vannak, mert elkéséred őt incselkedéseiddel és kacérsággal. Valahányszor a nyilatkozat ajkán lebeg, akkor prózai megjegyzéssel szavába vágysz, mely rossz hatással van rá.

— De mikor oly mulatságos nézni vergődését.

— És nem érzed, hogy ez bűn?

— Igaz. Jól gondolod...

— Ha igazán szeret, akkor barátságos komolysággal kell őt fogadnod. Érzelmeket, melyet iránta táplálsz, nem ismerem, mégis hiszem, hogy rokonszenvet érzesz irányában.

Klára hátradőlt, behunyta szemeit és kezével fődte el. Így ült egy darabig. Majd felugrott.

— Jön valaki!

Irén az ajtóhoz ment.

Kopogtattak.

— Szabad! — hangzott.

Palásthy Béla lépett be. Köszönt és pirulva közeledet. Klára is elpirult.

Irén futó pillantást vetett mindkettőjükre és távozott.

Béla megfordult és utána nézett. Ugy látszik félt attól, hogy Klárával egyedül lesz.

A leány érezte, hogy a társalgást meg kell kezdenie és nyugodtan kérdé:

— Mi jót hozott, Palásthy ur?

— Igen fontos ügyben jöttem, kisasszony.

— Érdekel az engem?

Ezzel ismét uralkodott rajta.

— Igen, Klára kisasszony. Nem ismeretlen ön előtt, hogy oly érzelmet táplálok irányában, mely rokonszenven kezdődik és szerelemmé változik át... Megleptem ugy-e? Talán csalódtam volna? Ma azonban nem tudtam uralkodni érzelmeimen, ide jöttem, hogy egyszerű szavakkal, frázis nélkül megkérdezzem: akar-e nőmmé lenni?

Klára fölpillantott. Ez volt az a szemjáték, melylyel oly sokat elvakított.

— Ön... ön meglepett vele!

— Igazságtalanul jártam el, mert azt hittem, nem találom meglepettnek!... Ön ismer engem. Komoly, jellemes ember vagyok. Kissé tartózkodó ugyan, de nincs kedvem a hízelgő, bölcsességet affektáló emberekhez csatlakozni. Nagyon jót akarok elérni az életben és nem tekinthetek mindent hideg számító szemekkel. Idealista vagyok, ideált keresek és hiszek. Az lesz az utolsó napom, melyen tudni fogom, hogy nem szeret vagy megvet. Mert kigunyólnának, kerülnének és csodálkoznának, hogy örömet és élvezetet találok az életben... Eddig csendesen, ugyszólván magamnak éltem, azt mondták rám, hogy embergyűlölő vagyok. Így mult el zsenge ifjúkorom. Huszonhatéves lettem, midőn hirtelen változás állott be lelkemben, úgy, hogy szüleim és barátaim bámultak. Ettől a pillanattól fogva eddigi életmódommal és szokásaimmal szakítottam és más szemmel néztem a világot. Önt láttam meg először is, Klára. Attól a perctől fogva, midőn szép szemébe néztem, midőn velem nyájas szavakat váltott, éreztem szívemben valami szokatlan érzést, mely eddig ismeretlen volt előttem. Minden oly fönséges volt körülöttem, a nap is szebben mosolygott azóta a földre. Megleptem talán most e nyilatkozatommal, ne csodálkozzék, mert azóta úgy érzem, mintha más vér buzogna ereimben!

Klára komolyan nézett maga elé. De csakhamar győzedelmeskedett rajta a kacérság démona és nevetve mondá:

— És ezt mind komolyan mondja Palásthy ur? Nem hiszem.

— Nem hiszi? Pedig oly komolyan beszélek, hogy egész életem boldogsága, jövője és életem függ választól! Ön nem utasíthat vissza!

Klára nevetett.

— Honnét tudja?

— Nem lehet oly kegyetlen szívű...

— Nem vagyok kegyetlen szívű?

Lám! — lám!

Kinézett az ablakon s látszólagos közönnyel dobolt az ablaktáblákon.

— Klára, mondja... remélhetek?

Mert... mert akkor vége mindennek!

A leány megfordult. Kérkedve pillantott rá. Béla kétségbeesett arca mulattatta.

A kacérság teljesen legyőzte szívének jobb érzelmeit.

— Mit lőttek ma a vadászaton, Palásthy ur?

— Én... én... semmit!

— Csakugyan nem lőtt?

— Semmit!

Klára hátradőlt székében, komoly arcot erőltetett és mondá:

— Akkor siessen és pótolja most, amit elmulasztott!

Béla egy lépést hátrált.

— Tehát elutasít? — kérdé tompa hangon.

A leány ránézett, kissé elpirult és nevetett.

— Kisasszony, feleljen! Nem akar felelni?

— Nem olyan sürgős a válaszom, hisz ön eljő máskor is.

Nagy önmegtágadásába került e szavaknál vidámságot erőltetni és hogy zavarát elrejtse, elfordítá tekintetét a deli férfi alakjáról.

Béla mereven állott előtte. Szólni akart, de a hang torkán akadt. Meghajtotta magát és távozott. A leány figyelt.

Palásthy csakugyan elment.

Klára azután az ablakhoz rohant, elbujt a függönyök mögé és onnan leste, merre megy. Palásthy nyugodt léptekkel indult az erdőhöz vezető utra. Vállán keresztben vadásztáskája, jobb karján vadászfegyvere lógott. Mily szép volt így! — Mindenesetre komolyan beszélt — és a leány... nos miért nem hallgatta meg.

Elpirult. Fejét csóválta és imádója felé csókot röpitett.

Irén lépett be. Gyors pillantást vetett nővére.

— Vallomást tett?

Klára helybenhagyólag intett fejével.

— Sejtettem! Mit feleltél neki?

— Semmit. De nem utasítom vissza.

— És nem montad meg ezt neki?

— Nem. Egy kissé vergődni hagyom. Annál nagyobb lesz az érdeklődése! Aztán ha viszonzom érzelmeit, nagyon boldoggá teszem.

— Nem jobb lett volna, ha most adod tudtára, hogy szereted, s most teszed boldoggá, ahelyett, hogy kétség és reménytelenség közt hagyod lebegni?

— Ah, ugyis eljön. Talán holnap. Vagy talán ma. Néhány óra múlva ismét itt lesz. Ah miként örvendek. Apának ne szólj semmit. Estére meglepjük, kart karbaölteve megyünk eléje.

Körülkarolta nővére nyakát és hevesen megcsókolta.

*

Az erdőben egy tisztás közepén, hová a napsugarak a lombok közt rejtve lopóznak be, ül Béla. Fejét két kezére támasztja, fegyvere ölében hever.

Halvány, mint a fal, szemei fénytelenül merednek az ürbe. Arcán köny pereg végig, csak egyetlen gyöngyszem, — de magába szívta már a többieket. Sokáig ült így. A nap már leáldozóban, de mit törődik vele? Reménye és boldogsága is eltűnt... örökre. Klára, a csalfa leány, szeme közé nevetett. Ez a néma válasz mindent megmagyarázott. Határozott »nem«-et jelentett... hideg, büszke »nem«-et.

És valóban oly hideg, oly közönyös lett volna?... Összeráncolta homlokát!

Egész élete, attól a pillanattól fogva, midőn először meglátta, elvonult lelki szemei előtt, minden szó, melyet kiejtett, minden gondolat, mely agyában megfordult, minden álm, mely elkápráztatta szemét, minden reménység... mind szétfoszlott, semmivé lett. És ezt

egyetlen szívtelen szó okozta. Vagy az a kitérő válasz mit jelentett? Tagadást. Éveket adott volna oda életéből, csak megtudná a valót. Ha annyit mondott volna, hogy »talán«, ez még reménységet öntött volna belé. De a hallgatása... »nem«-et jelentett. Hát nincs Klárának szive?

Nem akart neki kellemetlen perceket szerezni. Vagy talán bűn őt szeretni? Akkor teher volna reája nézve. Hisz nem tehet róla, hogy szép, mint a ragyogó Nap, s hangja szive hurjait rezgésbe hozta és örökké tartó szerelem fakadt benne. Örökké?! Igen, ameddig e sziv dobogni fog.

Órák multak, az est kiterjeszté szárnyait, az égen milliárd csillagok ragyognak és a hold mélabusan hintette szét sugarait a fák lombjaira.

Klára szobájában sötétség honolt. A fiatal leány karszékben ült és nyitott szemekkel álmodott. Szokatlan izgatottság fogta el, ama különös elfogultság, mely ezelőtti határozatának természetes következménye volt.

Ilyen legyen jövője? Vajjon boldoggá fogja-e tenni? Igen. Érezte, hogy szive hevesen dobog. Vére sebesen lüktetett. Sohase volt ily állapotban, de senkit se szeretett úgy, mint ezt a férfit! Soha! — Nem... soha!.. De most... Mily barátságosan, mily komolyan pillantott rá szemeivel, midőn kérdezte, hogy meg akarja-e hallgatni! És mily melegen, mily érzéssel beszélt. Alapjában véve helytelenül, fagyosan viselkedett Bélával szemben. Irénnek igaza volt. Ha mindjárt nem is tetszett neki a vallomás, figyelemmel és illő komolysággal kellett volna vele szembeszállni... Igen... nagyon rosszul cselekedett, de hibáját jóvá fogja tenni. Ha eljő, nyakába ugrik és bocsánatot kér tőle.

— Ha eljő!

Miért késik? Fél, hogy újból elutasítják?... bizonyára... szegény Béla! Klára felkelt. E pillanatban az erdőből lövés zaja hallatszott.

Ez ó! Jön! örvendezett Klára és az ablakhoz sietett.

A hold fényt vetett a harmatos levelekre, a levegő tiszta volt. Klára tisztán láthatta a hosszú gyalogösvényt. Egy darabig mozdulatlanul állt. A fákról néhány varju ijedten röppent fel. Megijedtek a lövéstől.

A percek óráknak tűntek fel. Klára folyton az utat kémlelte. Nagyon lassan jöhetett Béla. Oh ha tudná, mint szeretné látni. Miként sietne! Vagy boszantani akarja? Oh mily szívesen szólna hozzá, hogy haragját eloszlassa.

— Miért nem jön? Hol marad?

Türelmetlenül dobogott lábaival. Aztán figyelmesen hallgatózott.

— Ez mégis boszantó!

Könyök lopóztak szemeibe.

— Hol marad? Béla nem jön?!

— — — — —

Nem, Klára — Béla nem jó többé!

Eldaloltam . . .

Eldaloltam minden dalát

Szerelmes szivemnek,

Minden dal egy tanum rá, hogy

Mennyire szeretlek.

Zengett a lant édesdeden.

Lágy, szerelmi hangon,

Mikor még a csók zenéje

Kísérte az ajkon.

Édes ábránd, boldog álm,

Tündérország képe

Volt akkor még a szivembe

Mélyen belevésve.

S hogy elhagytál s itt maradtam

Búban, csalódásban,

A pokolnak minden szörnyét

Szinről-szinre láttam.

És lett a dal fátyolozott,

Szomorú, kesergő;

Édes multnak emlékein

Búsan elmerengő.

De úgy érzem, egy dallal még

Adós vagyok néked:

Megátkozni a percet, mely

Összehozott véled.

Mégse teszem, ez a dalom

Soh'se lesz megírva,

Elviszem a fájó érzést

Magammal a sírba.

Hogy ott a föld hideg keble

Feljajduljon tőle,

S fájdalomában szűrő tövist

Teremjen belőle.

Erdélyi Sándor.

A Borovacsán.

Írta: BUDISZÁVLYEVICS MILÁN. — A »P. F.« száma szerbből fordította: SKRBICS TIVADAR.

Azt tartja a közmondás: »Hogyha unatkozol otthon, eredj az erdőbe!«

Nem tudom, a házat akarja-e ez a mondás a vadak lakása, az erdő fölémelni, de falumban a dologtalan emberek a nyári meleg napokban hiven követik. Engem is kiűzött egyszer a dologtalanság s egy egész délután mászkáltam a szomszédos dombokon. Hallgatja az ember a levelek suttogását, a madarak csiripelését és a messzeségben felhangzó füttyszót, vagy felkiáltást, gondatlanságot, odébb áll, megy, a merre lába viszi. Alkonyat felé a csaraci házak fölött álltam. Alulról robbanás, azután a sziklát furó szerszámok zaja hallatszott. Elhatároztam, hogy odamegyek.

A kopár sziklán még egyszer megfordultam. Napnyugaton könnyű köd szállt fel, mely mint valami hosszú fátyol borította a szántóföldeket és réteket s csak némelykor csillant meg aranyoskék színben; a hegyek csúcsai tündökölve fénylettek, északon kerek felhőcske jelent meg, mely oly pozsgás volt, mint egy víg gyermek arca. Mellettem a hegy-

oldalon sovány tarló-darab terült, a megsárgult szálak aranysárgáknak látszottak, mintha ez lett volna a szegény aratónak egyedüli jutalma. Még egyszer odatekinttem a Gluhi-Dólac (»néma völgy«) felé és leereszkedtem a faluba.

Szegényes faház-soron haladtam keresztül, minden ház előtt két-három inges gyermek játszott a porban; végre egy barlanghoz értem, a melyből nehéz kalapácsütések hangzottak. Benéztem a torkába, lenn három ember vájta a sziklát. A barlang fent faoszlopokkal volt körülvéve; látszott, hogy valamikor tető is volt fölötte, lefelé kőlépcső vezetett, később csak kőről-kőre ereszkedve lehetett lejutni.

Atléptem a kivájt kötörmeléket s lementem a barlangba, a munkásokhoz. Egyikük hosszú vasrudat tartott a ferdén vajt nyílásban, a másik kettő pedig felváltva verte a rudat nehéz kalapácsával.

Isten segítségét kívántam nekik, ők pedig megköszönték s törölték az izzadó homlokról és mellről csurgó verejtéket.

A másik kettő tovább folytatta a munkát, én meg beszédbe ereszkedtem a harmadikkal. Ismertem tavaly óta, Milyus Vaszily-nak hívták. Erősen zihált, magas homlokán és hosszukás arcán verejték gyöngyözött. Felső ajkának jobb felén kicsiny, pamuttal betömött sebet vettem észre.

— Mit vájtok itt, Vaszily? — kértem, — mi lesz itt?

— Vizhez akarunk jutni, — felelt ő.

— Miféle vízhez? — kértem csodálkozva.

— Hát nem is tudja, hogy ez a Borovacs. Egész tó van itten, itt volt a forrása, nézzen csak erre le, ott folyt a házaink mellett a Glasticába. Még a törökök idejében így volt, de midőn elűzték őket, betömtek a forrást; először két vörös köpönyeget tettek a forrásra, azon nem hatol át a víz, aztán két oldalszalonnát, aztán megint két köpönyeget, erre sziklátat gördítettek s így betömtek a Borovacs forrását és víz nélkül hagytak bennünket. A Borovacs mégis kitört a másik község határában, Szingac mellett.

Vaszily a meggyőződés hangján mesélte meséjét s engem is meg akarván győzni, hangsúlyozta az egyes szavakat.

Nevettem rajta.

— Isten legyen veletek emberek, hát nem látjátok, hogy ezeket a sziklátat senki sem gördithette ide.

Az a másik kettő is félbeszakította munkáját s mindhárman rám tekintettek, aztán kérőleg rám mosolyogtak.

— Hisz' nem látjátok, hogy mulat rajtunk, hogy tréfál velünk, — mondá az, aki a feszítő-rudat tartotta és úgy nézett rám, mintha kívánta volna, hogy erősítem meg szavait.

Én is megmosolyogtam őket, inkább csak azért, hogy el ne idegenítem őket magamtól. Vaszily arca is kiderült s folytatta meséjét.

— Mondják, hogy jó víz, édes víz volt itten! Mennyivel könnyebb volna a falunak, ha hozzáférnénk; most is majd szomjan hal a község! A mit a patakról hozunk, az elfogy délig, megiszszák a gyermekek, az emberek és az állatok meg szenvednek. Könnyű annak, akinek lova, kocsija van, de itt van például ez a Csórák Lukica (s itt a rudat tartóra mutatott), annak nehéz megélni! Nincs semmije, hat gyermeke pedig vadalmát eszik, hogy eloltsa a szomját.

Lukica rám tekintett s felsóhajtott, megtörölte izzadó homlokát s egy szót sem szólt.

— Hát hogy hívják azt a harmadikat? — kértem, a legerősebbre mutatva, ki teljes erejéből suhogtatta a kalapácsot.

— Ez Mileta, a turjanszkói hajdu, A községi urak rendelték ide segítségül. Pénzt is gyűjtöttek maguk között, mert azt mondják, hogy az indzsellér nem engedélyezett a község pénzéből, hát vettünk rajta puskaport s törjük a sziklátat. Estefelé idevetődnek az urak is, tréfálnak velünk, aztán elmennek.

Az egész dolog még titokzatosabbnak tűnt fel előttem s elhatároztam, hogy megvárom az »urakat«, a mint Vaszily mondá.

Melléjük ültem a sziklára és szivar-kát sodortam.

— Aztán mióta ássátok már a forrást?

— Bizony már egy hónapja, — felelt Vaszily és szomoruan elhallgatott. Mileta is leeresztette a kalapácsot.

— Biz' Isten, megfájdult a hátam, — dörmögé hatalmas hangon, — ásunk, ásunk, a víz meg szalad előlünk. Éjjelenként összegyűl két köből is, de ezek a csorkusok, (s itt Lukicára sandított, ki épen akkor tette a töltényt az üregbe) jobban mondva a feleségeik elvisznek mindent, még kostolót sem hagynak véres, keserves szerzeményünkből.

Mileta azoknak a hegylakóknak egyike volt, kik még a legnagyobb szerencsétlenségben sem törődnek a világgal; egész beszéde inkább tréfás volt, mint komoly.

— Te mindig kiabálsz a csorkusákra (nőkre), de ugy-e, nem tesszik, ha valamelyik sandán néz rád?!

— Talán a »Vagan« valamelyik lánya, azok a legszebbek! — vágott vissza Mileta s hangosan felkacagott.

Meg kell említenem, hogy a csórák-ok a község egyedüli katolikusai. A mint elszaporodtak, kevés földjük is eloszlott; tizenketten éltek egy hold föld terméséből. A legszegényebbet, valami Iván nevűt, elnevezték »Vagan«-nak, (»köböl«-nek) mert egész aratása, szüretje nem tett ki többet egy köből buzánál; gyakran kellett koldulnia, hogy eltartsa magát és négy gyermekét. Az ő »Luciá«-ját, egy akkor még gyenge, később pedig borzasztó sorsu teremést, gondolta Mileta.

Vaszily is nevetett, később hozzám fordult.

— Ime, így mulik az időnk, folyton csufooljuk egymást.

— Mig bennünket is ki nem nevet a világ, — vágott közbe Mileta, — hogy a Borovacsát ástuk.

Vaszily elkomorodott.

— Ne fecsegi! talán az urak jobban tudják ezt náladnál. Az egész falu vizet akar, csak te csufoolodsz. Talán azt sajnálsz, hogy a Borovacs nincs a te faludban, Turjanszkóban.

Mileta csak a vállát vontá s elhallgatott.

Rájuk néztem. Láttam, hogy az egész csak tréfa, utolsó vigaszuk a retentő csalódás előtt, melyet mindhárman előre láttak. Tönkretéve a rossz termés által, viznélküliség által, fogtak e fáradtságos munkához.

A nap utolsó sugarai bearanyozták a szikla csucsát, Lukica is elkészült munkájával.

Meggyújtotta a zsineget s mindnyájan a kijárat felé siettünk. Egy pillanat alatt 25 lépésnyi távolban álltunk a sziklától és vártuk, mikor önt el bennünket közáporral a felrobbanó akna.

Vaszily ép az utolsó pillanatban felkiáltott és visszasietett a barlanghoz. Nekem is elszorult a szívem, a többi háromnak is elállt a lélegzete. A barlang szélén öreg ember ült s vak szeméit a nap felé fordította. A világosság csalta ki házából s észrevétlenül sompolygott ide.

— Az öreg Sztipán! — szólt reszketve Lukica, vége van!

Vaszily már ott volt s átkarolta az öreget. E retentő pillanatban óriási sólyomként tűnt fel előttem, mely megragadta a gyenge tyúkot s elrepülni készül vele. Szívem százszor erősebben dobogott.

— Megöli őket a robbanás! — kiáltott fel Mileta és abban a pillanatban, a melyben Vaszily megfordult, óriási robbanás reszkettette meg a levegőt, kövek röpültek a magasba s záporként hullottak alá.

Mileta a köeső dacára is odarohant, de már tisztán kivehettük, hogy Vaszily is és az öreg is a földön fekszenek, körülöttük csupa törmelék.

Odasiettünk. Furcsa érzélem vett rajtam erőt, örültem és aggódtam egyszerre, midőn láttam, hogy élnek. Az öreg szétterjesztett karokkal feküdt Vaszily alatt; ez betakarta hatalmas testével s az öregnek semmi baja sem történt. Vaszilyt ellenben egy szikladarab találta, mely betakarta jobb lábát s hátát apró kődarabok borították.

Levettük lábáról a sziklát, tiszta vér borította a sebet. A szikla éle a csontig hatolt.

Levezettük az öreget a háza elé; szegény egy szót sem tudott szólni az ijedségtől, Vaszily is leült s egy ingdarabbal kezdte sebesült lábát kötözni.

Hozzáültünk mi is, a házából is kiszaladt a nép, sokan dicsérni kezdték. Különösen egy leányka tekintett édes n Vaszilyra és segített neki a kötözésnél,

mintha huga lett volna. Az öregnek a leánya volt, Anica.

Vaszily rá sem hederített semmire, arcán mély nyugalom és közömbösség tükröződött vissza.

Két urikinézésű fiatalember is odavetődött hozzánk. A nép köszöntötte őket és elhallgatott.

— Mi történt itt? — kérde az egyik, egy kerekarcu, feketeszemű ember, aki a falu pénztárosaként mutatatta be magát. A másik úgy tett, mintha nem is látott volna és büszkén távozott a másik oldalra; a bíró fia volt, amint hallottam.

Kezet fogtam a pénztárossal és beszédbe ereszkedtünk.

— Ép azért jöttem ide, hogy befejezzük ezt a munkát, — mondá. Hiábavaló minden erőlködésünk, vízhez nem juthatunk. A sziklák repesztéséhez szükséges anyag is elfogyott, — mindegyik vége már.

— Megint viz nélkül maradunk! — sóhajtott fel Lukica.

Soha sem felejttem el, mily szomoruan tekintet ez a három ember a pénztárosra. Lukica lehajtotta a fejét s a földre nézett; Vaszilyra is, úgy látszott, erősebben hatottak a pénztáros szavai, mint sebe, sőt Mileta is, aki eddig folyton csufolódott, leeresztette karjait s kétségbeesetten tekintett maga elé. A nap a messze hegyek mögé rejtőzött, két-három sugara még megvilágította a felhőt, ezután szürke fátyol borult mindenre.

Elbucsztam az uraktól; akaratlanul is Vaszilyra tekintettem, ki egészséges lábán állt, sebesült lábát kezében tartotta, a másik kettő is segített neki, mindhárman pedig mély, kétségbeesítő hatást gyakoroltak reám.

Én is hazafelé indultam.

* * *

Egy évvel később ezt írta a pénztáros:

»Emlékszik talán a Milyus Vaszilyra, azzal a kis sebbel az ajakán. Kitünt, hogy az a seb rák-seb. Mondtuk neki, menjen Zágrábba, kezeltesse magát, de nem ment, nem volt utiköltsége, a község pénztárából pedig nem kaphatott. Végre az egész fejét elborította a seb, borzasztó voltra nézni is, végre meghalt. Felesége és három apró árvája siratják.

— Kár érte, áldott lélek volt!»

Egy husvétom.

Írta: PÁLFY ISTVÁN.

Pesten voltam. Közeledett a husvétünnep s egy levelet kaptam hazulról, melyben anyám kért, hogy menjek haza az ünnepre, nagyon szeretne látni. Én, mivel már egy évnél régebben nem voltam otthon, aztán meg volt egy kis lány is a faluban, kinek eljöttömkor örök hűséget fogadtam, megírtam anyámnak, hogy okvetlen haza fogok menni az ünnepre.

Husvét előtt való napon bejártam a nagy várost és ami tőlem került, min-

dent vettem anyám és jövődöbeli mátkám számára, hogy megörvendeztessem őket; becsomagoltam kufferomba és a legnagyobb örömmel vártam az estét, hogy utrakelhessek.

Meg voltam elégedve mindennel, mert tudtam, hogy szívesen fogadnak, különösen Mariska, a jövődöbelim, majd mennyire fog örülni a csokornak, melyet az ő számára vettem. Nagysokára esté lett, kimentem a központi pályaudvarhoz, beszálltam egy kupéba és a vasut vitt hazafelé, csak úgy robogott.

Mikor elértünk az utolsó állomásra, én kiszálltam, de a falu még jó két óra járásnyira volt, így kénytelen voltam egy fiakkert fogadni, mert a koffer is nehéz volt, aztán meg késő este is volt, mégis biztosabb az ember ilyenkor, ha minél előbb haza ér. A kocsis hajtott és nemsokára el is értük a falut. A faluvégen leszálltam, a kocsist kifizettem, a kofferomat, mivel nehéz volt, a vállamra vettem és haladtam befelé a faluba, de nem haza, hanem Mariskáék háza felé. Kíváncsi voltam arra, hogy megvan-e még minden úgy, ahogy én hagytam ezelőtt egy esztendővel; azután meg az is ösztökélt, ha megláthatnám Mariskámat, no meg, mi tagadás benne: egy csókot is vártam.

Amint így merengve ballagok, egyszerre csak azt vettem észre, hogy már el is kerültem a lakásukat. Visszafordultam és láttam, hogy náluk az ablak ki van világítva. Örültem ennek nagyon, annyira, hogy nem is birtam tartóztatni magam, hanem elkezdtem szaladni az ablak felé, de a gonosz kutyák meg meghallották a kopogást és kiszaladtak az utcára és szörnyen ugattak. Csöndesítettem a lépteimet, de a szívem annál jobban vert, keblem dagadt, néha azt hittem, hogy nem férek meg a bőrömben. Végre aztán elértem az ablak alá, szép csendesen odahúzódtam a falhoz és hallgatóztam, ha valamit kivehetnék, hogy miért vannak még ilyen későn is fön. Egyrészt örültem neki, de másrészt meg a féltékenység egyre fokozódott bennem. Amint hallgatózom, egyszer csak hallok valami nótafélét onnan belülről, jobban figyelek, hát a beszédből annyit értek, hogy valaki papról, másik meg kántorról, a harmadik meg szép ruháról, meg az Isten tudja, miről nem beszéltek. A féltékenység elvette az eszemet és szomoruan hazafelé ballagtam.

Tehát mégis — gondoltam magamban — megcsalt. Hejh, de nem hittem volna most esztendeje, mikor azt mondta, hogy nem is tudna mást szeretni, mint engem. Igen, azt mondta akkor, jól hallottam és most mégis megcsalt... Áldja meg az Isten!... Fáj, érzem, hogy fáj, de azért nem szólom meg, mert ki tudja, hátha a szülei erőszakoltak rá valakit, akihez muszáj mennie, ha mindjárt nem szereti is. Mert az bizonyos, hogy kézfogót tartanak, vagy lakodalomhoz készülnek. Másképp minek daloltak volna és minek beszéltek volna papról és az Isten tudja, miről? Vagy talán csak a féltékenység sugta nekem?

De nem, nem; hisz hallottam mindakét fülemmel. Óh, hogy minek is nem maradtam én Pesten, ott a víg városban, hogy ne kellett volna ezekről tudnom semmit.

Elmentem haza, szegény anyám örült, mikor meglátott, nyakamba borult és ölelt, csókolt, de nekem még egy szó sem jött ajkamra. Csupán csak arra feleltem, amit kérdezett. Mikor már megunt a sok kérdezősködést, akkor meg ő felelt. Beszélte mindent, amit csak tudott, hogy: ez és ez meghalt, ez és ez férjhezment. Vártam, hogy majd Mariskáról is csak szól valamit, de bizony arról nem beszélt. Szerettem volna aludni, de nem birtam. Folyton fülemben csengett a dal, a pap, a ruha.

Egyszer mégis reggel lett. Anyám elment a templomba, én meg magamra zártam az ajtót és leültem az asztalhoz, hogy majd valahogy megénekelem szomorú csalódásomat, de ez sem sikerült.

Délután elmentem a temetőbe ibolyát szedni. Szedegettem, csak szedegettem, már haza akartam menni, mikor a temető kapuja kinyílt és egy kocsi, gyászolókkal körülvéve, dőcögött be a temetőbe.

Kíváncsi voltam, hogy kit temethetnek, odamentem az ujonnan ásott sirhoz, ezalatt a kocsi is odaért. A koporsót levették a kocsiról és szép csendben eresztették a sirba. Odafurakodtam és lenéztem a koporsó után, mely már lenn volt a gödörben. De egyszerre, mintha a villám csapott volna belém, mikor megláttam a koporsót. Mariskám neve volt rajta.

Elájultam. Nem tudom, hogy azután mi történt velem, csak másnap reggel ébredtem fel, s láttam, hogy ágyban vagyok, anyám pedig mellettem ült egy széken. Kérdeztem tőle, hogy miért fekszem én itt és miért oly szomorú ő? Könyes szemével rám nézett, homlokomat megcsókolta és ennyit mondott: Ne sajnáld, fiam, az Isten vette el, mert tudóbajos volt.

Eleinte nehezemre esett e szó, de végre megkönnyebbültem és a ruhámat kértem. Felöltöztem, elmentem a temetőbe és egy imát mondtam Mariskám sirhalmánál. A csokrot pedig, melyet Pestről hoztam, koszoruba kötöttem és fejfájára tettem.

Neki szántam — legyen az övé.

A boldogság iskolája.

Hogy az öreg Bán meghalt, a sok írása mije közt találtam ezeket is. Mert tudnivaló, hogy nagyon szerette a fiát és nem átalotta levelekben elküldeni neki nagy messzeföldre az ő bölcsességét. S a hogyan a fiától megint visszaszármaztak ezek az irások, — most imhol én föltaláltam őket és sok szép, okos észhez való dolgot leltem bennük, azért ide is leirom őket, hahogy akad valaki, a ki mai napság szereti az efféle, érzékeny szívnek való dolgokat...

— A boldogságnak csak az iskoláját járod te fiam, — így kezdi az öreg

Bán — annak is csak az elemiét kezded még ismerni. A szeretet: ez a boldogság. De nem minden boldogság, a mi szeretet.

Két év előtt, még midőn itthon valál, jól láttam, hogy leked az ifjú ábrándok hímes szárnyain röppent tova, virágról-virágra; láttam, hogy nap-nap után nagyratörő terveket kovácsolsz magadnak, s ma beérnéd egy kis kunyhóval is, s magasan szárnyaló tettered elzsibbad egy célnak szolgálatában: ember akarsz lenni mielőbb. Jól van ez így.

Akkor magad kívánczoltál, leked vitt a világváros zajába, kész voltál éveket tölteni hosszú, fáradságos tanulásban: ma úgy szeretnéd, hogy az évek hónapokká zsugorodjanak össze, hogy a kenyéririgy emberiség minél előbb kezdedbe adja önállásodnak tanujelét: a várva-várt fölszabadítást. És jól van ez így és örömmel látom ezt így, édes fiam.

Mert jobban illik hozzád: meghuzni magadat a mindennapi kenyér biztos révében, mint könyökkel törni bizonytalan utat a sokaság között. Erre gyöngék volnának a te erőid, míg amarra biztosnak tudlak és szilárdnak.

S hogy oly hosszan irogatod, miért és hogyan, — elmosolyodom magamban. Mert vannak dolgok, a miket nem lehet szóval-beszéddel magyarázni, s vannak idők, mikor ugyis minden ember szívét a homlokán hordja. A ki lát onnan olvasni, az könnyen látja azt is, a mit te magad előtt félve titkolsz, — látja a kóborló gondolatokat is, melyek előtted talán csak álmaidban lelnek tárgyat.

Azért, hogy oly hosszan irod is, miért s miképen, ha mindjárt tudtam is, mi lesz a vége — azért át, megátolvastam minden szavát, betűjét, hogy te nem irhattad addig, míg én olvastam azt és gondolkoztam rajta. Az őszinteségedet köszönöm s el is vártam. S hogy oly hosszan el-elnéztem a te írásodat: föltünezett lelkemben is a multnak ragyogó képe, eleinte a letűnt évek homályába burkolva, később mind és mind tisztábban, napsugarasabban, — s hogy visszaemlékeztem, mondám: mégis jó az Isten, egyszer adatik mindenkünknek, hogy szeressünk...

Szeretsz, a hogy irod, lekednek egész erejével, szivednek egész elszántságával. Ha csak egy év előtt irod vala ezt: kétkedéssel venném; mert ugy-e, szived még akkor nem volt képes ezt a dolgot befogadni?

S most jól látom, — nem soraidból, hanem lekedből, hogy igazad van. Szeretsz, mert szeretni tudsz; mert lekedben megvagyon az a kincs, hogy szeretni tudj! Édes fiam, nem mindenki tud szeretni! És bizony mondom neked: azok az igazán szegények; mert csak ezt az egyet adta nekünk a jó Isten, és csak ezt az egyet nem tudják tőlünk elvenni az emberek.

Nem ismerem, nem láttam azt még, a ki lekednek minden gondolatát magánál tartja, s a kinek személyét körül fogod szivednek melegével, a kinek ne-

vét áhitattal emlited leveledben. Adná Isten, hogy jól választottál legyen, — mert csak egy szívünk van, a hogy egy a lelkünk is, és jaj annak, a ki a szive üdvösségét elvétette!

Vajjon elgondoltad-e mindazt, a mit lekedre kötöttem egy-két év előtt, midőn láttam, hogy abban a korban vagy, mikor már a férfiszónak sulya van a nő előtt; elgondoltad-e, a miket akkor mondtam. Szivedbe vésted-e édes jó anyád drága képét, mikor azt mondtam, hogy ő hozzá hasonlót igyekezzél keresni? Ő is írta most neked, leked jó anyád, — örvendő szívvel; de hiszen az ő igéi az enyimek s az én szavaim az ő szavai.

És meggondoltad-e, vajjon föl fog-e annak szive melegedni a mi egyszerű családi tűzhelyünknel; nem lappang-e szívének titkos rejtekében a nagyragyás, az uralkodás, vagy kevélység angyala?

És hogy reszkető kézzel, félve, de győzelemittasan irod: ő is szeret téged, ha szabad e szót leírnod! Szeret, — bár köztetek szó erről nem esett; szeret, mert a szívetek sugja ezt egymásnak!

De vajjon mered-e azt állítani, hogy te is mindene, istene vagy az ő lelkének, a hogyan ő a tiedé?

S ha így van, akkor legyen a te szereteted önzetlen; boldogságtok legyen a magatok titka, ég és föld elől elrejtett. Ne legyenek jó barátaid legszentebb ügyedben! És ha igazán tudsz szeretni, akkor egy néked: közel hozzá, vagy távol tőle, — mindenütt az ő szeme előtt vagy.

Legyen minden cselekvésed kezdeté az ő nevében és vége az ő dicséretével.

Ha örülsz: mily jó lesz együtt szenvedni vele; ha bánatod van, panaszkodj el neki, — de csak gondolatban.

Ha észrevennéd, hogy lelkének hurjai a te kezdedben vannak, ne használd fel a tehetségedet, s ne hozd azokat oktalan rezgésbe.

Ne terheld meg az ő lelkét oktalan beszédekkel és ne vedd el az ő vidámságát ilyenekkel — mert nem arra való a női szív, hogy nekünk minden kicsinységünket befogadja.

Ne keresd dolgaitokban a regényességet, mert nincs fölemelőbb a szív egyszerű, tiszta hangjainál.

Vedd körül az ő egész lényét gyöngeséggel és szeretettel, kutass legelrejtettebb kívánságai után, hogy azokat betöltsd; ha netalán oktalan szeszélyei volnának, ezeknek alá ne vesd magad.

Védd leked mélyébe minden szavát, mintha törvényhozó igéi volnának azok; mert hiszen ő hoz a te szivednek törvényt és te az övének.

De vigyázz minden szavadra, mit előtte szád elejt, mert bizony mondom neked: a száraz föld nem szija oly módon a vizet méhébe, mint az ő lelke a te igéidet.

Nézd meg, csöndes otthonában, fehér leányszobájában ápol-e virágot az ő szorgos kis keze?

Menj és nézd meg őt társnői vidám körében, vajjon szeretik-e ott is mindnyájan?

Menj és lásd őt a báltermek ragyogó világánál: ha vajjon nem örül-e az ő szive hívságos pompának, elmuló fényességnek?

Menj és keresd föl a templomot, a hol imádkozik és kapcsold az övéhez fohászodat: mert a kettős imádságnak nagy foganatja vagy.

Menj és lásd őt házi népei körében, ha vajjon azoknak is angyal-e, a mint tenéked?

... És ha láttad és ha szemlélted őt és szived hozzá fordul, mint a bolygó a nap felé, hogy futását örökre ő körülötte tegye — akkor ne kételkedjél többé és higj ő benne.

Akkor tárd ki előtte lekedet, mert megérett a ti ügyetek — a ti szívetek számára.

Ne keresd a költőiséget, mert benne vagy az a ti szívetekben.

De várd be a jó alkalmat, mert nagy olyankor a mi lelkeinknek indulatja. S nem lehet ezt az alkut félbeszakítani, a mint a teremtés művét sem lehetett.

Akkor vedd őt vallatóra: majd ha az a nap eljő, kész lenne-e a te kenyeret megosztani?

De ne feledd, hogy többféle kenyér van, édes fiam. A szeretet mindent megosztja; de mégis, előbb szereti a fehéret elosztani, mint a feketét.

S jaj annak, a ki a kenyér dolgát elvételi!

S ha megnyugodott szívetek a jövőn, akkor számítsd attól a te napodat, a te órádat, a te életedet. Mert új életnek fényessége virrad rád.

Tested, leked bilincsből van attól, mit magad vettél magadra. S az adott szó sulyosabb bilincs, mint akár az örök rabé: annak lehull sorvadtagjairól, de téged a halál sem szabadít meg tőle.

Mert eladtad a te lekedet ezen és a másvilágon.

De ne légy türelmetlen az évek lassúságával: ugy is elég sebes az évek járása.

Sok-sok virágfakasztó tavasz elmúlik még, de egy majd a te számodra is elhozza a narancsvirágot, hogy koszoruját annak áldott homlokára tűzzed!

S most adjon Isten, édes fiam, erőt és kitartást!

*

Ez volt az öreg Bánnak első levele. Sokan kinevették, sokan kigunyolták; de én igaznak találtam minden sorát és gyönyörködtem annak minden szavában, — mert szívem szerint beszélt.

Dr. Buday Desső.

Egy asszony.

Írta: dr. MOLNÁR JÁKÓ.

Küzdök magammal, az élet ily kemény próbát még nem mért rám, a jobb sorhoz való remény messze idegenbe hajt, elszakaszt drága Ilonkától. De nem-e nagyobb vétek családját a

gondok pusztító hatásának kitenni? Szív hallgass el, nincsen mindig igazad, nem tudsz úgy számítani, mint emeletes szomszédod, az éber ész. Félre tehát minden töprenkedés. A nyers és kiméletet nem ismerő tapasztalat maga után cipel és azzal biztat, jer utánam, hova én viszlek, ott esik a manna és elvihetsz onnan annyit, mennyi családodnak szükséges.

Igy beszél magával dr. B. Ferenc orvos és tán tovább folytatná beszédét, ha az erős, szép, deli férj vállát egy gyöngéd fehér kéz nem érinti.

— Ferikém, ismét odaadod magadat a magánynak, miért e komor ránc a homlokodon, mely ugy sem illik oda, mint a nappalra a holdvilág. A boldogtalanság legelső hirnöke az elégedetlenség. Mondd Ferikém, tán feleséged okozza e lelkiállapotot?

Mialatt így beszél a nemesszivü és szép asszonyok e kiválasztottja, Ilonka, addig köny lopózik angyali szemébe, fejét szeretettel csüggeszti férje vállára és e köny nemcsak a szerető férjet, hanem a kősziklát is megszólaltatja.

— Ilonkám, drága jó feleségem, hát adhatnál okot oly elégedetlenségre, mely boldog házasságunkat besötétítene még percnyire is? Nem, ha rád tekintek, ha hajlékomat egy kiseddel képelem és magam elé varázsolom e szent háromságot, nem kell-e a jó Teremtőt áldanom, ki e kincsessel megajándékozott?

— Csak szívem küzd az észszel, mert ez olyasmit eszelt ki, ami annak fáj. És e néma küzdelem annál nehezebb, mert nincs bátorságom a kieselt tervet véled közölni.

— Szólj, Ferikém, hisz hű szívem csak azt tanácsolja, a mi mindnyájunk boldogulására vezet. Mily szükszavu és mégis isteni biztatás a szerető nő ajkáról. Mily felbátorító az elnyomott sóhaj szabad kitörésére, mily biztató a férj cselekvésére az asszony ily nyilatkozata.

Ferenc Ilonkája szívéből meríti a lelki erőt, szavaiból a bátorságot a szó kimondására. Csak szomoruan tekintett oda a már kész, de még üres bölcsőre, tán ez élettelen tárgy inti, ne menj el.

Néhány percnyi csönd, aztán neki-bátorodva Ferenc, ekép szól:

— Az ég megáldott egy szerető nővel, meg fog áldani szerelmünk zálogával, de rám bizta e drága lények fölötti gondoskodást. A családi szeretet égő tűzhelyén sohase nyugodjék az a kéz, mely e tűz élesztésére, családja fenntartására jóléte előmozdítására hivatva van. Elhatároztam, hogy tán rövid időre, tán hónapokra elhagylak és az anyagi gondoktól megmenekülve visszatérek hozzád és — gyermekünkhez.

Szerbiából áthalljuk az ágyuk dörögését, egy maroknyi nemzet küzd szabadságáért, önnállóságáért, sietni akarok a harc mezejére, hogy a szent humanus célnak azzal szolgáljak, ha az elesett hősök gyors segélyére lehettek a gyógyításban. — A férj látva Ilonka szomorúságát, eként folytatja: — Engedd meg jó feleségem, hogy szándékomat

megvalósíthassam, hiszen kik szívleg elválhatlanok, azok lelkileg sincsenek távol egymástól.

Mily nehezek a könnycseppek, miket a bánat hullat. Nehéz könyvek folytak Ilonka arcára, de férje iránti szeretete sokkal mélyebb, semhogy kedvéért nem tudna áldozatot hozni.

— Menj hát, — szól bátorítva férjéhez — és kísérjen mindenütt Isten gondviselő keze és az én őszinte szívem.

— Köszönöm angyalom, Isten irgalma, védszárnya alá vesz bennünket, hogy ismét visszatérhessek családi körömbe.

*

Patakzik a vér Belgrád alatt, heves ütközet folyik szerb és török között, mig nincsenek megsebesítve, avagy golyó nem oltja ki egymás életét, addig ellenségek, de ime, mint sebesült és halott nem bős ellenségek többé, hisz mind-egyikök a legmagasztosabb hivatást teljesíti: vérzik és meghal a hazáért.

Dr. B. Ferencben a harc mezején két érzelem lángol: orvosi hivatása és a szabadságért hevülő szeretet.

Ügybuzgósága nem ismer határt, a golyók záporában felkeresi az elesetteket és gyors keze balzsamként hat a sebesültekre.

S mig az orvos férj a sebesültek nemtőjeként működik, addig Ilonka egy angyalnak ad életet, ott ringatja a kis Misit bölcsőjében, dalol szép éneket, hisz férje már most nincs távol, mert folyton emlegeti, hogy: megjő az apuska.

De jaj, kósza rémhír jut a boldog anyához, férjét egy ellenséges golyó találta, meghalt. Villámcsapás e csendes hajlékban.

Hitves, kinek szeretete szárnyakat ölt, hol van a madár, ki téged magas röptődben utolérne, mig a madár szárnyaival mérföldeket szeldel, addig a szerető nő körüljárja a világot, látnoki szemei megtalálják azt a pontot, hol imádoztját felleli. A vas ereje a tűz alatt megtörik, de hol van az a tűz, mely a szerető nő vasakarátát megtörné.

Ilonka rápróbálja magára az apácaruhát, odatekint a bölcsőre, mélyen sóhajtoz, azután mintegy leküzdvén az akadályt, magában sugva mondja: az anya gyermeke nélkül nem anya. Elhatározását a tett követi, elsiet e ruhában csecsemőjével Belgrádba, el a táborba, ereje nem lankad, az édes csecsemő a kitartásra buzdítja, nem-e igényel az arany felfedezése is türelmet és szívós kitartást.

Előre törtet, és ha a nap fáradalmaitól ellankad, a lelki erőt ama áhítatos imából meríti: Ó Isten, add vissza férjemet, add meg gyermekünk édes apját. Mi a nőnek a golyó sivitása, ha még egy csecsemő is van a karján, hisz ez utóbbit az angyalok védik, mi a testi csüggedtség, ha a fáradozásra a szív és lélek nyújtja a tápanyagot. Ilonka siet az ütközet színhelyére, nem ügyel a veszélyekre, nem néz se jobbra se balra, erősen tartja karjában csecsemőjét, csak egy helyre szegezi tekintetét és ime

messziről megpillantja férjét, ki élte nek mindene.

— Oh, csak most ne hagyj el jótévőm, mértföldeket haladtam és most mintha erőm elhagyna.

— Vezess jó katona, — szól egyik harcfihoz — nem vagyunk messze a céltól.

Feri, nem halod drága feleséged szive verését, nem látod azt az angyalkát, mit az ég adott, nem sugallja szived azt, hogy ki téged önfeláldozóan szeret, hátad mögött áll, a család legdrágább kincsével, avagy a sebesült lába fűrészelése elveszi hallszervedet, megállítja szived hurjait?

— Ferim, — megszólal hátul a hang — drága jó férjem.

Ferencnek arcáról a veritek foly, fűrésze a sebesült lábát, hogy visszaadja az életnek.

Ferenc hátrafordul, összerenzen, egy pillanatra a köny lecsordul barnított arcán, aztán közönnyel kérdi:

— Honnan jöttök ide? — azzal a műtétet folytatja és szerencsésen befejezi.

Szerető férjek, mondjátok meg, nem e volt e közönnyei kiejtett kérdés a legnagyobb önmegtagadás, mit valaha egy szerető férj gyakorolt a sebesült megmentése érdekében.

Szerbiában az önállóság és függetlenség hajnala kipirkadott.

Dr. B. Ferencre és kedves családjára a mosolygó nap küldi az elégedettség és boldogság sugarát, hisz hazatért kitüntetésekkel, kiérdemelt jó honoráriumokkal és a legdrágább kincsével, a szerető nővel és fiával, a kis Misivel. Az élet ily meghatározó jelene is — fel-támadás.

Visszajött a mama.

Irtta: NAGY JÓZSEF.

A tavasznak bolondos, poétikus hangulata belopta magát a szívébe és valami vágyó, szunyadó érzést kavart fel benne. A vére forni kezdett, szenvedélye lángra gyult s amint végigfutott még egyszer a kezében levő levél apró betűin, elfeledett mindent, a mi visszaparancsolta a hivatásba, a kötelességbe.

A férje ott feküdt hónapok óta betegen, tehetetlenül. A sorvasztó mellbetegség gyötörte. Vért hányt. De azért még volt reménye az élethez. Fakó arcáról sugárzott a hit, a szilárd, az igaz gyógyulásba vetett hit, csak várta a tavaszt, a napsugárt, a májusi meleget. Szemében a jóság és szeretet csillant fel, amikor fiatal, szép feleségére és kicsi gyermekükre gondolt.

Majd felgyógyul nemsokára, májusra, akkor megint nagyon boldogok lesznek. Nem tehet ő arról, hogy beteg, hogy tehetetlen.

Szegény asszonynak sokat kell túrni, szenvedni, de majd... A beteg ember így vélekedett.

Az asszony pedig álmadozott. Elbódította egynéhány szó, pár tüzes

csók attól a másik embertől, aki beszélt neki szerelemről, boldogságról.

Az asszonyka hallgatta boldogan; fényes, lázas képzelődéssel szötte terveit. Elkalandozott messzi jövőbe, messzi jövőnek titkos, édes rejtelmébe; új hitel, reménnyel, szeretettel az után az egészséges másik ember után. Annak az embernek minden szava megremegettette, a csókja égette, a vérét kavarta. A szenvedély és vad érzékiség felülkerekedett a nőben.

Azt írta az az ember, hogy legyen elkészülve mindenre, még a legvégsőre: a szökésre is.

Nagyon felizgatta az a levél. Felállt, újra leült. Hallgatta a másik szobából átható betegemberi lélekzetet. Félt, hogy megéri az a beteg, roskatag ember az ő hűtlenségét; remegett, hogy idő előtt árulja el önmagát. A vér! A vér elfutotta a gondolatát, elfeledtette a hivatást.

Pár pillanatig érezte, hogy néki komolyabban kell gondolkozni; le kell küzdeni a buta érzékiséget, mely megrontója a családnak, az ember végzetének. De ezt csak pár pillanatig gondolta így. A másik percben a napsugárra, az édes, melengető, szerelmes napsugárra, a rügyfakasztó virágos, illatos tavaszra gondolt.

— A leányálmok, a szép remények hova lettek? Ez hát a tündérálmom, — gondolá, — amelyiket kisleányos eszemmel oly szépre festettem? Ez hát az a boldogság, melyikre gyerekes reménykedéssel vártam? A boldogság a férj oldalán, amiért ott hagyjuk az anyai házat, amiért feláldozzuk leányvilágunk minden eszményét. S ez az a pelyhes fészek, ahol mi örök boldogságot nyerünk? Örök boldogság! A férj nyomorék. Ki lehet egy nyomorék emberrel boldog?

Igy szötte tovább, napról-napra gondolatait, amelyek fellázították a férje ellen, s várt az alkalomra, hogy azé lehessen, akit igazán, testének és lelkének lángoló érzelmeivel vélt szeretni.

Eljött naponkint az a másik ember. A csók, az ölelések, a jogait követelő érzéki élet nem ismert határt, dacára, hogy a csók-csattanás, a szerelmi suttogásba belevegyült a férj szakgatott, megrázó, el-elcsukló gyilkos köhögése.

— Szeretlek, esküszöm kicsikém, esküszöm lelkem, édesem, virágom, galambom, mindenem a világon!

— Virágod vagyok?

— Virágom!

— Galambod vagyok?

— Galambom, mindenem!

— Akkor menjünk, rakjuk meg az új fészket. Menjünk innét, hogy ne halljuk e gyilkos köhögést, e kiállhatatlan jajgatást.

*

A napfény eltakarodott egy hétre. A kora tavasz hideg szellője csapadékot hord néha-néha. Változó az időjárás, gyilkolója a gyengemellű embereknek.

Ködös szürkület váltotta fel a nap-

sugár pompáját. Örömtelen, borus az idő, a kedély.

A fiatal, beteg embert görcsös zokogás fogja el. Fel-felszakadó köhögés hallatszik a szobából, melynek ablakán a szürkület bevilágít. A kis ágyacskában egyedül egy gyermek alszik. Gyöngéd lelkü mamájáról álmodik, a ki elhagyta őket.

Nem lesz már senkijük, ki tisztogassa, etesse őket. Nincs, ki játszik vele, ki orrocskáját megtörölje, ki a piszkos ruhácskát felváltaná; a beteg apuskát sem fogja senki megvigasztalni, nem fogja senki levesét főzni, párnáit megigazítani.

A gyermek felébred, odamegy a beteghez, jó reggelt kíván, megcsókolja a kezét, cirógatja az arcát és beszél hozzá:

— Édes apuska, még mindig magad vagy? nem jött még vissza az anyuska? Az a csunya mama, milyen sokáig nem jön.

A gyermek tovább gügyög, nem érti még, hogy szavai apja életének egy-egy napját rövidítik meg.

A szívnek sajgó sebe és az a másik sorvasztó kór mindközözelebb viszik a vég felé, a sir felé.

És amikor már érezte a halál közeledtét, magához hívatta a legjobb barátját és így szólt hozzá:

— János! kérlek a Mindenhatóra, keresd fel a feleségemet. Mondd, hogy megbocsájtok neki, mond, hogy várom, én, az ura várja, aki már napról-napra jobban van, aki nem hány már vért, az ajkai nem cserepesek, a szemei is fénylenek, a jókedve is vissza fog térni, ha ő jön, ha ismét itt lesz mellettem. Boldogok leszünk ismét. Együtt neveljük fel a kis bábót, együtt járattuk iskolába, csak jöjjön ismét vissza.

A jóbarát megértette a lázas ember kérését. Tudta, hogy ez a vágy az élet kialvó felének felcsappanó utolsó szikrája. De elment, hogy felkeresse azt a bűnös asszonyt s megmondja neki, hogy az ura, akihez esküje köti s aki most utolsó óráján van, hívja, várja.

*

— Igen, asszonyom, én vagyok, Solt János, a férje és az ön barátja. Eljöttem, hogy elmondjam azt, amit az ura üzent. Kért, hogy mondjam meg, hogy már napról-napra jobban van, vért sem hány többé, az ajkai sem cserepesek, a szemei is fénylenek, a jókedve is vissza fog térni, ha ön ismét ott lesz mellette. Ő megbocsájt. Boldogok lesznek ismét. Együtt nevelik fel a kis bábót, együtt járatták iskolába s szeretni fogják nagyon, nagyon... Ezt mondta, ezt üzent az ura. És, hogy én is mondjak valamit: a jóságos Istenre kérem önt, asszonyom, jöjjön legalább erre a két szép ünnepnapra vissza, haza, az otthonába, a hol az a szerencsétlen beteg ember küzd az élet utolsó szikrájával; aki halálán van, de nem tud addig meghalni, míg a feleségét viszont nem láthatja s míg azt a kicsi gyermeket anya nélkül, elhagyottan tudja.

Kimondhatatlanul szenved az a szerencsétlen ember, de remél és vár, várja a feleségét, a kiért szenved, a kit nem tud elfelejteni, akit nagyon, nagyon szeret ma is.

Susogó, csendes hangon beszélt Solt. Lágyan és szeretettel.

— Ő vár... Remél. Hiszi, hogy az ő nemes asszonya nem feledte el, ki volt ő neki. És ezen, ki tudja, nem-e utolsó éjszakán, amely után csak az elmulás következik, ezen utolsó, bús éjjelen könyörög a feleségének, hogy jöjjön hozzá, hogy látogassa meg, hogy igazítsa meg a párnáját, tisztogassa meg a kicsi gyermeküket, mely a mindkettőjük vére, szerelme...

Az asszony haloványan állt a szoba közepén. Reszketett. Eltakarta az arcát két kezével, mert megeredtek a könnyei és sirt.

Solt mellé lépett. Megérintette a karját és szólt:

— Jöjjön gyorsan, asszonyom, az ura várja.

Az asszony megrezdült. Kivette a szekrényből ruháit, gyorsan öltözködni kezdett.

A szeretője lépett be.

— Hova készül, asszonyom?

Az asszony hallgatott egy percig, hogy ki ne törjön kebléből a zokogás.

Az uram vár, — halálán van, — szólt végre tompán, fojtott hangon és sietett, hogy mielőbb otthon lehessen az uránál.

*

A lámpa nehéz, fojtó levegőt terjesztett el a szobában. Gyöngé fényét rávetette a haldoklóra, akinek szemei oda voltak szögezve az ajtóra. Várt.

Iszonyu látvány volt e férfikora virágjában letört nagybeteg. A melle alig emelkedett, olykor szorult ki belőle egy kis lélekzet. A feje a verejtéktől fénylett, orra megnyult s orrlukaiban a halál pókhálója feszült ki. Lesoványodott karjai, mint a vázé, élettelenül terültek el a párnákon. Arcát a halál meszes fehérsége váltotta fel.

Megnyilt az ajtó. Az asszony, a felesége érkezett meg, akit annyira szeretett, oly epedve várt utolsó óráján is. Az élet utolsó örömmilyánulása csak egy hörgő, érthetetlen hang volt, mely szétroncsolt tüdejéből erőszakkal tört ki. Az asszony átkulcsolta karjaival a haldoklót, összecsókolta a cserepes, fakó ajkat, az üvegesedő szemeket. Sirt. Ugy érezte, mintha ő gyilkolta volna meg ezt az embert. A könnyei ráfolytak a haldokló viasz-szin arcára, mely lassan-lassan hidegedett, amint száll ki belőle az élet.

A kis bábé hiába mondogatta:

— Apuska, ne aludjál, visszajött a mama. A papa elaludt... örökre.

A vad madár, akit kiforgatott lényéből a vér szenvedélye, szárnyaszegetten hullott vissza a kalitjába. Ott már csak kicsi fiókját ápolgatta.

